ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

משניות

מסכת

שבועות

בלשון הקודש
ואידיש

275

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשמ"ו לפ"ק

בעזרת השם יתברך

ספר
משניות
מסכת שבועות

עם פירוש הנשר הגדול רבינו עובדיה מברטנורא

והוספנו גם כן פירוש המשנה בלשון אשכנז עברי טייטש בשולי היריעה המפרש ומבאר כל דברי רבותינו ז״ל בעלי המשנה בקיצור נמרץ, עם פירוש הרע״ב, למען יבינו כל עם בני ישראל את התורה שבעל פה הנמסרה לנו על הר האלקים על ידי משה נביאו נאמן ביתו.

והתועלת הפירוש ועל מה ראינו על ככה לעשות את הפירוש הזה כבר מלתנו אמורה והודענו זאת בשבטי ישראל על ידי המודעה אשר הוספנו בלשון הקודש וגם על עברי טייטש, גם נדפסה הקדמה בהתחלת כרך א׳.

הוצאת אמונה

ברוקלין נוא יארק, שנת תשמ״ו לפ״ק

מ״ז לפיכך הרבה להם תורה ומצות. כגון פרשת שקלים ומעשר כדי לא נות סבר כשקן בדגים מכס אע״פ שבלאו הכי לא היו אוכל ן א״ת, שנפשו של אדם קלה בהן: למען צדקו. לבדיק את ישראל. ולזכות אותן:

ילדורות דורותיו. עד סוף כל הדורות:

מ״ז רבי חנניה בן עקשיא אומר רצה הקב״ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות. שנאמר (ישעיה מב) ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

סליק מסכת מכות

שבועות פרק א

שבועות שתים. כתיבי בקרא בהדיא (שם ה) או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להטיב. אוכל להטיב. לא אוכל להרע. שמענה את עצמו. וה״ה לכל דבר שכוא כן ולאו לשבא. דלהרע או להטיב גבבא משמע: שהן ארבע. יש לרבות עוד שתים אחרים דלא כתיבי והן. כן ולאו דלשעבר. כמו אכלתי. ולא אכל. או לא אכלתי ואכל: ידיעות הטומאה. או נפש אשר תגע בכל דבר טמא (שם) שאמור בויקרא אלל טומאת מקדש וקדשיו: שתים.

שבועות שתים. שהן ד. ידיעות הטומאה. שתים שהן

הדורות) איז געווים אז ער וועט זוכה זיין פאר זיך און פאר זיינע קינדער און פאר זיינע קינדערס קינדער ביז אייביג: מ״ז רבי חנניא בן עקשיא זאגט רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל) גאט האט געוואלט דיא יודין זאלין זוכה זיין צוא עולם הבא (לפיכך הרבה להם תורה ומצות) דריבער האט ער זייא געגעבן פיל תורה און מצות (שנאמר) אזוי וויא דער פסוק זאגט (ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר) ווייל גאט האט געוואלט פרום מאכין דיא יודין דריבער האט ער זייא געגעבין אגרויסע תורה און אשטארקע מיט פיל מצות:

פרק א א (שבועות שתים) אין דיא תורה שטייט צווייא שבועות ״או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב״ אז איינער רעט ארויס אשבועה ער זאל זיך שלעכץ מאכן ער זאל ניט עסין און ער האט ניט גידיינקט אז ער האט גישווארין. און האט גיגעסין. אדער ער האט גישווארין ער זאל זיך גוטץ מאכן ער זאל שפעטער עסין און ער האט ניט גידיינקט אז ער האט גישווארין. און ער האט ניט גיגעסין. און אזוי אויף יעדער זאך וואס ער שווערט ער זאל טאהן. און ער פאר געסט דיא שבועה און טוהט ניט. אדער ער שווערט ער זאל ניט טאהן. און ער פאר געסט דיא שבועה און טוהט יא. דיא צווייא שבועות זענען אויף דיא צייט וואס וועט זיין. ער שווערט איצט ער זאל אזוי טאהן. אדער ער זאל ניט טאהן (שהן ארבע) דיא צווייא שבועות זענען פיר. דיא רבנן האבין גיזאגט נאך צווייא שבועות אזעלכע וויא דיא זענען. אויף וואס עס איז גיוועזן. דהיינו ער שווערט ער האט היינט גיגעסין. ווייל ער האט ניט גידיינקט. און אין אמת האט ער ניט גיגעסין. אדער ער שווערט ער האט היינט ניט גיגעסין. ווייל ער האט ניט גידיינקט. און אין אמת האט ער גיגעסין. און אזוי אויף יעדער זאך וואס ער שווערט ער האט גיטאהן. און האט ניט גיטאהן. אדער ער שווערט ער האט ניט גיטאהן. און ער האט יא גיטאהן (ידיעות הטומאה) דיא דער וויסונג פון אטומאה. אמענטש וואס איז טמא גיווארין און האט גיגעסין קדשים אדער ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש (שתים) צווייא שטייען אין דיא תורה. ״ונעלם ממנו והוא טמא״ עס איז פארגעסין גיווארין פון איהם אז ער איז טמא. דריבער האט ער גיגעסין קדשים. און ער האט גיוואסט אז דאס איז

ארבע. יציאות השבת. שתים שהן ארבע. מראות נגעים. שנים שהם ארבעה: **ב** כל שיש בה ידיעה בתחלה. וידיעה בסוף. והעלם

כתיב בקרא דכתיב (ויקרא ה) ונעלם ממנו והוא טמא. משמע שנעלמה ממנו טומאה ועל ידי אותו העלם אכל בשר קודש. הרי אחת. או נכנס למקדש. הרי שתים: שהן ארבע. יש לרבות עוד שנים חיובים אחרים העלם קודש והעלם מקדש וזכור הוא את הטומאה: יציאות השבת. הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים ילפינן מקרא מן ויצו משה ויעבירו קול במחנה וגו' (שמות לו) לא תפיקו מרשות היחיד לרשות הרבים: שתים. אחד לעומד בחוץ והושיט ידו לפנים ונטל החפץ והוציאו. ואחד לעומד בפנים ונטל החפץ ממקומו והוציאו לחוץ: שהן ארבע. יש להוסיף עוד שתים דהכנסה אף על גב דלא כתיבי. שכשם שהקפידה תורה מרשות לרשות בהוצאה כך הקפידה על ההכנסה. אחת לעומד בפנים והוציא ידו לחוץ ונטל חפץ והכניס. ואחת לעומד בחוץ ונטל חפץ ממקומו. והושיטו לפנים והניחו: מראות נגעים שנים. כתיבי קרא (ויקרא יג) שאת ובהרת: שהן ארבעה. תו דה דשאת ותולדה דבהרת לא כתיבי בקרא בהדיא: **ב** יש בה ידיעה בתחלה. אידיעת הטומאה קאי. ואיידי דזוטרי מילייהו. מפרש להו בריש מסכתא וסדר מפרש שבועות דנפישי מילייהו. ויציאות ומראות. כל חדא וחדא מפרשה במס' דידי'. להכי לא פרשינהו בהאי מסכתא. ולא תנינהו הכא אלא משום דדמי להדדי בשתים שהן ארבע: ידיעה בתחלה. שידע שנטמא: וידיעה בסוף. משאכל את הקודש בהעלם. או נכנס למקדש בהעלם ולא נודע לו שנטמא. או בטומאה נכנס:

קדשים. אדער ער איז אריין געגאנגען אין בית המקדש און ער האט געוואוסט אז דאס איז דער בית המקדש. איז צוויא. אויב די טומאה איז פאר געסן געווארן צוא קדשים. און אויב די טומאה איז פר געסן געווארן צום בית המקדש (שהן ארבע) די צוויא זענען פיר. די רבנן האבין גיזאגט נאך צוויא. אויב ער האט גידיינקט אז ער איז טמא. נאר ער האט ניט געוואוסט אז דאס איז קדשים. און ער האט גיגעסן. און אויב ער האט גידיינקט אז ער איז טמא. נאר ער האט ניט געוואוסט אז דאס איז דער בית המקדש. און ער איז אריין גיגאנגען (יציאות השבת) ארויס צוא טראגין פון שטוב אין גאס אום שבת (שתים) צוויא שטייען אין דיא תורה. אויב איינער שטייט אין גאס און שטעקט אריין דיא האנט אין שטוב און נעמט אזאך און טראגט ארויס אין גאס. איז איינס. און אויב איינער שטייט אין שטוב און נעמט אזאך און טראגט ארויס אין גאס. איז צוויא (שהן ארבע) דיא צוויא זענען פיר. דיא רבנן האבין גיזאגט אזוי וויא מען טאר ניט ארויס טראגין פון שטוב אין גאס. אזוי טאר מען ניט אריין טראגין פון גאס אין שטוב. איז אויך צוויא. אויב איינער שטייט אין שטוב און שטעקט ארויס דיא האנט אין גאס און נעמט דארט אזאך און ברייננט אריין אין שטוב. איז איינס. און אויב איינער שטייט אין גאס און נעמט אזאך און טראגט אריין אין שטוב. איז צוויא (מראות נגעים) דיא קאלארין פון נגעים. וויא א נגע זאל אויס זעהן (שנים) צוויא קאלארין שטייען אין דיא תורה. שאת און בהרת (שהם ארבעה) זייא זענען פיר. נאך צוויא קאלארין זענען דא. טינקעלער וויא שאת. און טינקעלער וויא בהרת: ב (כל שיש בה ידיעה בתחלה) אלע זאכין וואס ער האט פריער געוואוסט. איידער ער האט גיגעסן דיא קדשים און איידער ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש. האט ער געוואוסט אז ער איז טמא. און ער האט געוואוסט אז דאס איז קדשים און דאס איז אבית המקדש (וידיעה בסוף) און דער נאך וויא ער האט

בינתים. הרי זה. בעולה ויורד. יש בה ידיעה בתחלה. ואין בה ידיעה בסוף. שעיר הנעשה בפנים ויה"כ תולה עד שיודע לו. ויביא בעולה ויורד: ג אין בה ידיעה בתחלה. אבל יש בה ידיעה בסוף. שעיר הנעשה

והעלם בינת"ים. כשאכל את הקדש נעלמה ממנו טומאה או קודש. או נכנס למקדש ונעלמה ממנו טומאה או מקדש: **הרי זה** בעולה ויורד. עולה לעשיר ויורד לעני. עשיר מביא חטאת בהמה. ועני חטאת עוף. ודל בדלות עשירית האיפה. והיא מנחת חוטא שאמורה בכל מקום: **שעיר** הנעשה בפנ"ים. שעיר יום הכיפורים שמביאה מלמד לפנים: **תולה**. לסגן עליו מן היסורין: **עד שיודע לו**. שאכל קדש בטומאה ויביא קרבן עולה ויורד: **ג אין בה ידיעה בתחלה**. אלא ידע בטומאה זו מימיו. זה לא יבא לכלל קרבן עוד לעולם. שהרי אין קרבן בא אלא על שיש בה ידיעה בתחלה: **שעיר**

שוין אפ געגעסן די קדשים און וויא ער איז שוין ארוים געגאנגען פון בית המקדש. ווייס ער אויך אז ער איז טמא און ער האט געגעסן קדשים און ער איז געוועזן אין בית המקדש (והעלם בינתים) און אין מיטען איז פאר געסן געווארן. ווען ער האט געגעסן די קדשים האט ער פאר געסן אז ער איז טמא. אדער ער האט פאר געסן אז דאס איז קדשים. און ווען ער איז געוועזן אין בית המקדש האט ער פאר געסן אז ער איז טמא. אדער ער האט פאר געסן אז דאס איז א בית המקדש (הרי זה בעולה ויורד) דארף מען ברענגען א קרבן וואס ער גייט ארויף און אראפ. א רייכער ברענגט א בהמה פאר א קרבן (דאס הייסט ארויף) און אן ארעמער ברענגט טויבן. און אז ער איז אזוי ארעם אז ער קען ניט ברענגען טויבן. ברענגט ער א ביסול מעהל (דאס הייסט אראפ). דער קרבן איז ניט גלייך ביי אלע מענטשן. אמאהל איז א גרויסער קרבן און אמאהל איז א קלענערער קרבן (יש בה ידיעה בתחלה) אויב אין אנהייב איידער ער האט געגעסן די קדשים. און איידער ער איז אריין געגאנגען אין בית המקדש. האט ער געוואוסט אז ער איז טמא. און ער האט געוואוסט אז דאס איז קדשים. און דאס איז א בית המקדש. און דער נאך האט ער פאר געסן אז ער איז טמא. אדער ער האט פאר געסן אז דאס איז קדשים און ער האט געגעסן די קדשים. אדער ער האט פאר געסן אז דאס איז א בית המקדש. און ער איז אריין געגאנגען איינוויינג (ואין בה ידיעה בסוף) און ער ווייס איצט אויך ניט. אויב ער האט געטאהן אן עבירה (שעיר שנעשה בפנים) דער שעיר פון יום כפור וואס מען שפריינגט זיין בלוט אין קדשי קדשים (ויום הכפורים) און דער טאג יום כפור (תולה) דאס איינגט איבער אים צוא בשיצען אויף אים. עס זאל ניט קומען אויף אים יסורים פאר די עבירה וואס ער האט געטאהן (עד שיודע לו) ביז עס וועט אים דער וואסט ווערין אז ער האט געגעסן קדשים און איז געוועזן אין בית המקדש ווען ער איז געוועזן טמא (ויביא בעולה ויורד) אויב ער איז רייך וועט ער ברענגען א גרויסן קרבן א בהמה. און אויב ער איז ארעם וועט ער ברענגען א קליינעם קרבן. (טויבן אדער מעהל): ג (אין בה ידיעה בתחלה) אויב ער האט געוואוסט אז ער האט אנגערירט א שרץ אדער א נבלה און ער האט געגעסן קדשים און איז געוועזן אין בית המקדש. נאר ער האט גאר ניט געוואוסט אז מען ווערט טמא. ער האט גאר ניט געהערט אז עס איז דא א טומאה. אדער ער האט ניט געוואוסט אז מען רירט אן א שרץ אדער א נבלה ווערט מען טמא (עהי"ט ותוי"ט) (אבל יש בה ידיעה בסוף) אבער דער נאך וויא ער האט שוין אפ געגעסן די קדשים. און וויא ער איז שוין ארוים געגאנגען פון בית המקדש. איז אים דער וואסט געווארין דער דין אז ער איז געוועזן טמא (שעיר הנעשה

בהוץ

בחוץ. ויוה"כ מכפר. שנאמר (ויקרא יו) מלבד חטאת הכפורים. על מה שזה מכפר זה מכפר. מה הפנימי אין מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה. אף חיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה:

ד ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרים. דברי ר' יהודה. רש"א שעירי הרגלים מכפרין. אבל לא שעירי ר"ח. ועל מה שעירי ר"ח מכפרין. על הטהור שאכל

הנעשה בחוץ. הקרב במזבח החיצון במוספין של יה"כ: וי"ה. עצמו מכפר עם השעיר שנאמר. בשעיר הנעשה בחוץ (במדבר כט) שעיר עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכפורי'. וחטאת הכפורים הוא השעיר הנעשה בפני'. והקישן הכתוב ללמדך שעל מה שזה מכפר זה מכפר. מה פנימי אינו בא אלא על דבר שיש בו ידיעה. ואפי' אין בו ידיעה בתחלה כדילפינן מקרא דכתיב לכל חטאתם דמשמע להותם שיבואו לכלל חטאת כשתהיה להם ידיעה בסוף. ואי אפשר לבא לכלל חטאת אלא א"כ היתה לו ידיעה בתחלה. אף השעיר הנעשה בחוץ אינו מכפר אלא על שיש בו ידיעה ואפי' אין בו ידיעה בסוף ולא בתחלה. דלא אתיא לכלל קרבן ומכפר זה כפרה גמורה בלא תליה: ד שעירי הרגלים. בכל הרגלים נאמרו שעירי חטאת במוספין: ושעירי ר"ח מכפרים. דכתיב בשעיר ר"ח (שם כח) לחטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה יהא מכפר. ואינו שאין בו ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. ושעירי רגלים ילפינן משעיר ר"ח בהיקשא דשעיר הוה ליה למכתב בכלהו רגלים וכתב והשעיר. וא"ו מוסיף על ענין ראשון. להקיש שעל מה שזה מכפר אלו

בחוץ) דער שעיר פון יום כפור וואס מען שפריינגט זיין בלוט אויף דעם אויסווייניגסטע מזבח (יום הכפורים) אונ דער טאג יום כפור (מכפר) ווערט אים גישיינקט די עבירה. אונ ער דארף ניט ברייגען קיין אנדער קרבן (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק ביי דעם אויסווייניגסטען חטאת פון יום כפור (מלבד חטאת הכפורים) ער איז אויסער דעם אינווייניגסטען חטאת פון יום כפור. האט די תורה גלייך גימאכט דעם אויסווייניגסטען חטאת צו דעם אינווייניגסטען חטאת (על מה שזה מכפר זה מכפר) אויף די זאך וואס דער אינווייניגסטער חטאת איז מכפר איז דער אויסווייניגסטער חטאת מכפר (מה הפנימי אינו מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה) אזוי וויא דער אינווייניגסטער חטאת איז ניט מכפר נאר אויף די זאך וואס ער האט פריער גיוואוסט אונ עס איז פאר געסן געווארן (אף החיצון אינו מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה) אזוי דער אויסווייניגסטער חטאת איז ניט מכפר נאר אויף די זאך וואס מען ווייס אין סוף אונ ניט אין אנהייב:

ד (ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף) אויב ער האט גיוואוסט אז ער האט אן גערירט א שרץ אונ האט גיגעסן קדשים אונ איז גיוועזן אין בית המקדש. נאר ער האט ניט גיוואוסט אז מען רירט אן א שרץ איז מען טמא. אונ ער ווייס נאך איצט אויך ניט (שעירי הרגלים) די שעירים וואס מען איז מקריב אום יום טוב (ושעירי ראשי חדשים) אונ די שעירים וואס מען איז מקריב ראש חודש (מכפרין) זענען מכפר (ועיין ת"י) (דברי רבי יהודה) אזוי זאגט רבי יהודה. רבי שמעון זאגט (שעירי הרגלים מכפרין) די שעירים וואס מען איז מקריב יום טוב זענען מכפר (אבל לא שעירי ראשי חדשים) אבער די שעירים וואס מען איז מקריב ראש חודש זענען ניט מכפר (ועל מה שעירי ראשי חדשים מכפרין) אויף וועלכע עבירות זענען די שעירים פון ראש חודש מכפר (על הטהור שאכל את הטמא

אלו מכפרים: כל השעירים כפרתן שוה. כל שעירי המוספין בין שעירי רגלים. בין שעירי ר"ח. בין שעיר הנעשה בחוץ ביוה"כ. כפרתן שוה שהם מכפרין בין על שאין בה ידיעה בתח.ס ויש בה ידיעה בסוף. בין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. בין על טהור שאכל את הטמא. וכ"ש לטומאה שאירעה בין זו לזו. אבל שע"ר הנעשה בפנים ביוה"כ לא נחלקו עליו שהוא תולה

את הטמא. רמ"א כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו. היה רש"א שעירי ראשי חדשים מכפרין על הטהור שאכל את הטמא. ושל רגלים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחל׳ ולא בסוף. ושל יוה"כ מכפר על שאין בה ידיעה בתחלה. אבל יש בה ידיעה בסוף. אמרו לו מהו שיקרבו זה בזה. אמר להם יקרבו. אמרו לו הואיל ואין

דהדר כ"מ ליה משום דבעי למימר אמרו לו מהו שיקרבו זה בזה: מהו שיקרבו. אם אבד שעיר שהוסיפה ליוה"כ ונתכפרו באחר ונמצא זה ברגל או בר"ח. מהו שיקריב לשם שעירו של יום: אמרו לו הואיל ואין כפרתן שוה. ר"מ הוא דקאמר ליה כו׳ שמעון בשלמא אי אמרת כולן כפרתם שוה יקריב שהרי כולן כפרה אחד הן מכפרים. אלא לדידך זו שהוספה לכפר על שאינה ידיעה בתחלה

על שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף. היאך יקרב בסוף כדאמרי׳: היה ר"ש אומר. האי ברגל לכפר על שאין בה ידיעה לא בתחלה

אויב א טהור האט גיגעסין פלייש פון א קרבן וואס דיא פלייש איז געוועז טמא. רבי מאיר זאגט (כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו) אלע שעירים פון אלע ימים טובים אונ פון אלע ראשי חדשים. אונ דער אויסוועניגסטער שעיר פון יום כפור. זענען אלע מכפר אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער ער איז ארייז גיגאנגען אין בית המקדש וסיי ער האט ניט גיוואוסט פון דיא טומאה אין אנהייב ווען ער האט גיגעסין דיא קדשים אונ ווען ער איז גיוועזן אין בית המקדש. אונ דער נאך אז ער האט שוין אפ גיגעסין די קדשים אונ ער איז שוין ־רויס גיגאנגען פון בית המקדש ווייס ער שוין פון דיא טומאה. אונ סיי ער ווייס נאך איצט אויך ניט) אונ סי א טהור האט גיגעסין קדשים וואס זענען טמא. אויף אלין זענען דיא שעירים מכפר (היה רבי שמעון אומר) רבי שמעון פלעגט זאגין (שעירי ראשי חדשים מכפרין) דיא שעירים וואס מען איז מקריב ראש חודש זענען מכפר (על הטהור שאכל את הטמא) אויף א טהור וואס האט גיגעסין קדשים וואס זענען גיוועזן טמא (ושל רגלים מכפרין ־על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף) אונ דיא שעירים פון יום טוב זענען מכפר אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער ער איז ארייז גיגאנגען אין בית המקדש. אונ ער האט פריער ניט גיוואוסט פון דיא טומאה. אונ ער ווייס איצט אויך ניט (ושל יום יום הכפורים מכפר ־על שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף) אונ דער אויס וועניגסטער שעיר פון יום כפור איז מכפר אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער ער איז ארייז גיגאנגען אין בית המקדש. אונ ער האט פריער ניט גיוואוסט פון דיא טומאה. אבער א צט ווייס ער פון דיא טומאה (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צו רבי שמעון ועת"ט. אויב דער אויס וועניגסטער שעיר פון יום כפור איז פאר לארין גיווארין. אונ מען האט מקריב גיוועזן איין אנדערין. דער נאך אויף יום טוב אדער אויף ראש חודש איז ער גיפונדען גיווארין (מהו שיקרבו זה בזה) צוא קען מען מקריב זיין דעם שעיר אין דעם טאג ואום יום טוב אדער אום ראש חודש (אמר להם) האט רבי שמעון צוא זייא גיזאגט (יקרבו) מען זאל מקריב זיין (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי שמעון (הואיל ואין

כפרתן שוה. היאך קריבין זה בזה. אמר להן כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו: ה רבי שמעון בן יהודה אומר משמו. שעירי ראשי חדשים מכפרין על הטהור שאכל את הטמא. מוסיף עליהם של רגלים. שמכפרין על טהור שאכל את הטמא. ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. מוסף עליהן של יום הכפורים. שהן מכפרין על הטהור שאכל את הטמא. ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. ועל שאין בה ידיעה בתחלה. אבל יש בה ידיעה בסוף. אמרו לו מהו שיקרבו זה בזה.

ולא בסוף. או בר"ח לכפר על הטהור שאכל את הטמא: לכפר על טומאה מקדש וקדשיו. וכיון דכוס שוין אע"פ שכפרתן חלוקות יכול הוא ליקרב: ה משמו. של ר"ש. והתם

אמר

כפרתן שוה) עייל זייא זענען ניט גלייך מכפר (היאך קריבין זה בזה) וויא אזוי קען מען מקריב זיין דעם קרבן אין דעם טאג אום יום טוב אדער אום ראש חודש. דער אויס וויינטסטער שעיר פון יום כפור איז דאך אפ גישיידט גיווארין ער זאל מכפר זיין אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער אריין גיגאנגען אין בית המקדש. אונ האט פריער ניט גיוואסט אז ער איז טמא. אונ איצט ווייס ער אז ער איז טמא. וויא אזוי קען מען אים מקריב זיין אום יום טוב. ער זאל מכפר זיין אויף אזעלכין וואס ווייס איצט אויך ניט אז ער איז טמא. אדער וויא אזוי קען מען אים מקריב זיין אום ראש חודש. ער זאל מכפר זיין אויף א טהור וואס האט גיגעסין קדשים וואס זענען טמא. דער שעיר איז דאך גאר ניט אפ גישיידט גיווארין צוא דיא זאכין (אמר להן) האט רבי שמעון גיזאגט צו דיא חכמים (כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו) אבער אין דיא זאך זענען דאך אלע שעירים גלייך. אלע קומען צוא מכפר זיין אויף דיא טומאה וואס האט גיטראפין אין בית המקדש אדער ביא קדשים. דריבער קען מען מקריב זיין פון איינעם אין דעם אנדערין. פון יום כפור אום יום טוב. אונ פון יום טוב אום ראש חודש: ה רבי שמעון בן יהודה זאגט פון רבי שמעון בן יוחאים ווענן (שעירי ראשי חדשים מכפרין על הטהור שאכל את הטמא) דער שעיר פון ראש חודש איז מכפר אויף א טהור וואס האט גיגעסין קדשים וואס זענען גיוועזן טמא (מוסיף עליהן של רגלים) דער שעיר פון יום טוב איז מער מכפר (שמכפרין על הטהור שאכל את הטמא) ער איז מכפר אויף א טהור וואס האט גיגעסין קדשים וואס זענען גיוועזן טמא (ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף) אונ ער איז מכפר אויף א טמא וואס הט גיגעסין קדשים אדער אריין גיגאנגען אין בית המקדש. אונ האט פריער ניט גיוואסט אז ער איז טמא. אונ איצט ווייס ער אויך ניט (מוסיף עליהן של יום הכפורים) דער אויס וויינטסטער שעיר פון יום כפור איז נאך מעהר מכפר (שהן מכפרין על הטהור שאכל את הטמא) ער איז מכפר אויף א טהור וואס האט גיגעסין קדשים וואס זענען גיוועזן טמא (ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף) אונ ער איז מכפר אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער אריין גיגאנגען אין בית המקדש. אונ האט פריער ניט גיוואסט אז ער איז טמא. אונ איצט ווייס ער אויך ניט (ועל שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף) אונ ער איז מכפר אויף א טמא וואס האט גיגעסין קדשים אדער אריין גיגאנגען אין בית המקדש. אונ האט פריער ניט גיוואסט אז ער איז טמא. אונ איצט ווייס ער אז ער איז טמא גיוועזן (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי שמעון בן יהודה (מהו שיקרבו זה בזה) צוא מעג מען מקריב זיין דעם קרבן פון יום כפור אום יום טוב. אדער פון יום טוב אום ראש חודש (אמר להן) האט רבי שמעון

ר"ש הוא ר"ש בן יוחאי: ך ועל זדון טומאת מקדש וכו'. סתמא היא. (דגמ' נקיט לה): שעיר הנעשה בפנים ויוה"כ מכפרים. דכתיב (ויקרא טז) ומפשעיהם לכל חטאת'. ופשעיהם. אלו המרדי': החמורות והקלות וכו'. כולה מתני' מפרשה בגמ' הכי. בין קלות בין חמורות בין שעשאן במזיד. בין שעשאן בשוגג. אותן שעשאן בשוגג בין נודע לו ספיקן. בין לא נודע לו ספיקן. כלו' בין נודע לו שבא לידו ספק חלב ואכל. בין שלא נודע לו שבא לידו ספק חלב. ואלו הן

אמר להם הן. אמרו לו א"כ יהיו של יוה"כ קרבין בראשי חדשים אבל היאך של ר"ח קריבים ביוה"כ לכפר על כפרה שאינה שלה. אמר להן כולם באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו: ך ועל זדון טומאת מקדש וקדשיו שעיר הנעשה בפנים ויו"ה מכפרין. ועל שאר עבירות שבתורה הקלות והחמורות הזדונות והשגגות הודע ולא הודע עשה ולא תעשה. כריתות ומיתות

בן יהודה געזאגט צו דיא חכמים (הן) יא מען מעג (אמרו לו) האבן דיא חכמים געזאגט צוא רבי שמעון בן יהודה (אם כן יהיו של יום הכפורים קרבין בראשי חדשים) אויב אזוי דעם אום ווייגעמאכטן שעיר פון יום כפור קען מען מקריב זיין אום ראש חודש וארום ער איז דאך אויך מכפר אויף דיא זעלביגע זאך וואס דער שעיר פון ראש חודש איז מכפר (אבל היאך של ראשי חדשים קרבין ביום הכפורים) אבער וויא אזוי קען מען מקריב זיין דעם שעיר פון ראש חודש אום יום כפור (לכפר כפרה שאינה שלה) ער זאל מכפר זיין אויף אזעלכע זאכן וואס מען האט אים גאר ניט אפ געשיידט צוא זיי (אמר להן) האט רבי שמעון בן יהודה געזאגט צוא דיא חכמים (כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו) אבער אין די זאך זענען דאך אלע שעירים גלייך. אלע קומען צוא מכפר זיין אויף דיא טומאה וואס האט געטראפן אין בית המקדש אדער ביי א קדשים. דריבער קען מען מקריב זיין פון איינעם און דעם אנדערין. פון יום כפור אום יום טוב אדער אום ראש חודש. און אפילו פון ראש חודש אום יום כפור: ו (ועל זדון טומאת מקדש וקדשיו) אויב איינער איז געווען טמא און האט געגעסן קדשים במזיד. אדער ער איז אריין געגאנגען אין בית המקדש במזיד (שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים מכפרין) דער שעיר פון יום כפור וואס מען שפריינגט זיין בלוט אין קדשי קדשים. און דער טאג יום כפור זענען מכפר די עבירה (ועל שאר עבירות שבתורה און אויף אנדערע עבירות וואס דיא תורה האט געזאגט מען זאל ניט טאהן און דיא יודן האבן יא געטאהן און וואס מען זאל יא טאהן האט מען ניט געטאהן (הקלות והחמורות הזדונות והשגגות) סיי גרינגע עבירות. און סיי שווערע עבירות. סיי ער האט זיי געטאהן במזיד. און סיי ער האט זיא געטאהן בשוגג. און דיא עבירות וואס ער האט געטאהן בשוגג (הודע) סיי ער וויים אז ער האט געטאהן אספק עבירה (דהיינו ער וויים אז ער האט געגעסן אשטיק פעטס. וואס מען וויים ניט צוא דאס איז געווען שמאלץ צוא חלב) (ולא הודע) אדער ער וויים גאר ניט אז אויף דיא שטיק פעטס איז דא אספק טאמער איז דאס חלב. ער מיינט דאס איז געווים געווען שמאלץ (עשה ולא תעשה) אז מען האט ניט געטאהן וואס דיא תורה האט געהייסן טאהן. אדער מען האט געטאהן וואס דיא תורה הט געהייסן מען זאל ניט טאהן. נאר עס איז ניטא קיין כרת און ניט קיין מיתה פון בית דין אויף דיא עבירות. דאס הייסט גרינגע עבירות (כריתות ומיתות בית דין) אבער אז אויף די עבירות קומט כרת אדער מיתה פון בית דין דאס הייסט שווערע עבירות. אויף דיא אלע עבירות (שעיר המשתלח מכפר) איז מכפר דער שעיר וואס איז געשיקט געווארן אין דער מדבר

בי"ד. שעיר המשתלח מכפר: ז אחד ישראלים ואחד כהנים. ואחד כהן משוח. מה בין ישראלים לכהנים ולכהן משוח. אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו. ר' שמעון אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל. כך דם הפר מכפר על הכהנים. כשם שוידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך וידויו של פר מכפר על הכהנים:

קלות עשה ולא תעשה ואלו הן חמורות כריתות ומיתות ב"ד. ז' א' ישראל וא' כהנים. הכי קאמר. אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משוח. מתכפרים בשעיר המשתלח בשאר עבירות ואין חלוק ביניהן: אלא שדם הפר מכפר על הכהני' על טומאת מקדש וקדשיו. כל מה שהשעי' הפנימי מכפר על ישראל דהיינו תליית ישראל על ט"מ שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף. ודין טומאת מקדש וקדשיו וכן כפרת שעיר החיצון פרו של כ"ג הקרב בי"ה מכפר על הכהנים: ר"ש אומר בשם. שאתה מודה בדם השעיר הפנימי שמכפר על ישראל. כפרתו בלא שום וידוי. שאין וידוי בשעיר הפנימי אלא בשעיר המשתלח. כך דם הפר בלא שום וידוי מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו ואייתר ליה וידוי של פר במקום וידוי של שעיר המשתלח. לכפר על הכהנים בשאר עבירות. ואין להם כפרה בשעיר המשתלח:

ידיעות

ידיעות

לעזאזל: ז (אחד ישראלים ואחד כהנים ואחד כהן המשוח) סיי ישראלים אונ סיי כהנים אונ סיי דער כהן גדול זייערע עבירות וואס זייא האבן גיטאהן ואויסער דיא עבירות פון בית המקדש אונ פון קדשים איז מכפר דער שעיר המשתלח (מה בין ישראלים לכהנים ולכהן משוח) וואס דען איז דער חילוק צווישען ישראלים אונ כהנים אונ דער כהן גדול (אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו) נאר דיא בלוט פון פר וואס מען האט גישפריינגט אין קדשי קדשים אונ אויף דעם פרוכת איז מכפר אויף די כהנים אויב זייא זענען אריין גיגאנגען אין בית המקדש אדער גיגעסן קדשים ווען זייא זענען גיוועזן טמא. אזוי וויא דער שעיר וואס מען שפריינגט זיין בלוט איניווייניג אין קדשי קדשים אונ אויף דעם פרוכת. אונ דער שעיר וואס מען שפריינגט זיין בלוט אויף דעם אויסווייניגסטען מזבח. איז מכפר אויף דיא ישראלים אויב זייא זענען אריין גיגאנגען אין בית המקדש ווען זייא זענען גיוועזן טמא אדער זייא האבן גיגעסן קדשים ווען זייא זענען גיוועזן טמא. רבי שמעון זאגט (כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל) אזוי וויא דיא בלוט פון דעם איניווייניגסטען שעיר און ווידוי. ווארום ביי דעם שעיר איז ניטא קיין ווידוי איז מכפר אויף דיא ישראלים אויב זייא זענען אריין גיגאנגען אין בית המקדש ווען זייא זענען גיוועזן טמא. אדער זייא האבן גיגעסן קדשים ווען זייא זענען גיוועזן טמא (כך דם הפר מכפר על הכהנים) אזוי דיא בלוט פון פר און ווידוי איז אויך מכפר אויף דיא כהנים אויב זייא זענען אריין גיגאנגען אין בית המקדש ווען זייא זענען גיוועזן טמא. אדער זייא האבן גיגעסן קדשים ווען זייא זענען גיוועזן טמא (כשם שווידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל) אונ אזוי וויא דער ווידוי פון שעיר המשתלח איז מכפר אויף דיא ישראלים זייערע אלע אנדערע עבירות (כך ווידויו של פר מכפר על הכהנים) אזוי איז דער ווידוי פון פר מכפר אויף דיא כהנים זייערע אלע אנדערע עבירות, אונ דער שעיר המשתלח איז ניט מכפר אויף דיא כהנים נאר אויף דיא ישראלים:

פ״ב **ידיעות** הטומאה שתים שהן ארבע. נטמא וידע. ונעלמה ממנו הטומאה. וזכור את הקדש. נעלם ממנו הקדש וזכור את הטומאה. נעלמו ממנו זה וזה. ואכל את הקדש ולא ידע. ומשאכל ידע. הרי זה בעולה ויורד. נטמא וידע ונעלמה ממנו טמאה. וזכור את המקדש. נעלם ממנו מקדש. וזכור את הטמאה. נעלם ממנו זה וזה. ונכנס למקדש ולא ידע. ומשיצא ידע. הרי זה בעולה ויורד: **ב** אחד הנכנס לעזרה. ואחד הנכנס לתוספת העזרה.

פרק ב **ידיעות** הטומאה. נטמא וידע. ידיעות: נעלם ממנו הקדש. או שמקדש שנטמא בטומאה שנטמאה ואכל קדש. או נכנס למקדש. וזכור לטומאה. או אחרי כן: נעלמה ממנו טומאה. וע״י הרי שתים אחרות דלא כתיבי: נעלם ממנו אותו העלם אכל קדש הרי א׳ ונכנס למקדש זה וזה. אינו. ממנין שידיעות. אלא הם הרי ב׳. דכתיב ונעלם ממנו והוא טמא. משמע שנתעלמה ממנו טומאה. ולפי שאינו חייב עליה א״א ח״כ ידע תחלה שנטמא. ואח״כ נעלמה ממנו משום הכי קרי ליה קמ״ל דאע״ג דבשעת אכילת קדש. או כניסת מקדש. היה זכור לא לטומאה. ולא לקדש. חייב קרבן עולה ויורד: **ב** א׳ הנכנס לעזרה. לאפוקי: וא׳ הנכנס לתוספת. שמוסיפין

פרק ב א (יְדִיעוֹת הַטּוּמְאָה) דיא ווּער וויסונג פון אַטוּמְאָה (שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע) צְווייא וואס זייא זֶענֶען פיר וויא עס שְׁטֵייט אין פֶּרֶק א מִשְׁנָה אַ (נִטְמָא וְיָדַע) אויב ער איז טָמֵא גיוואָרין. אונ ער האט גיוואוסט אַז ער איז טָמֵא (וְנֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ הַטּוּמְאָה) דער נאך האט ער פאר געסין אַז ער איז טָמֵא (וְזָכוּר אֶת הַקֹּדֶשׁ) אונ ער ווייס אַז דאס איז קָדָשִׁים. אונ ער האט גיגעסין. איז איינס וואס שְׁטֵייט אין דיא תּוֹרָה (נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ הַקֹּדֶשׁ וְזָכוּר אֶת הַטּוּמְאָה) אויב ער האט ניט גיוואוסט אַז דאס איז קָדָשִׁים. אונ ער האט גיגעסין. אונ ער ווייס אַז ער איז טָמֵא. איז נאך איינס וואס שְׁטֵייט ניט אין דיא תּוֹרָה. ונאך זאגט דיא מִשְׁנָה איין אַנְדֶער זאך וואס גיהער ניט צוא פְרִיעֶר (נֶעֶלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה) אויב ער האט ניט גיוואוסט אַז דאס איז קָדָשִׁים. אונ ער האט ניט גיוואוסט אַז ער איז טָמֵא (וְאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ וְלֹא יָדַע) אונ ווען ער האט גיגעסין דיא קָדָשִׁים האט ער אויך ניט גיוואוסט (וּמִשֶּׁאָכַל יָדַע) אונ נאך דעם עסין איז אים דער וואוסט גיוואָרין אַז דאס איז גיוועזן קָדָשִׁים אונ ער איז טָמֵא (הֲרֵי זֶה בְּעוֹלֶה וְיוֹרֵד) אויף דיא דרייא זאכין דארף מען ברייגגען אַקָרְבָּן. אַבְּהֵמָה אויב ער איז רייך. אונ צְווייא טויבין אָדֶער מֶעהְל אויב ער איז אָרֶעם (נִטְמָא וְיָדַע) אויב ער איז טָמֵא גיוואָרין. אונ ער האט גיוואוסט אַז ער איז טָמֵא (וְנֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ טוּמְאָה) דער נאך האט ער פאר געסין אַז ער איז טָמֵא (וְזָכוּר אֶת הַמִּקְדָּשׁ) אונ ער ווייס אַז דאס איז דער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אונ ער איז אַריין גיגאנגען איז איינס וואס שְׁטֵייט אין די תּוֹרָה (נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ) אויב ער האט ניט גיוואוסט אַז דאס איז דער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אונ ער איז אַריין גיגאנגען (וְזָכוּר אֶת הַטּוּמְאָה) אונ ער ווייס אַז ער איז טָמֵא ואיז נאך איינס וואס שְׁטֵייט ניט אין די תּוֹרָה ונאך זאגט דיא מִשְׁנָה איין אַנְדֶער זאך וואס גיהער ניט צוא פְרִיעֶר (נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה) אויב ער האט ניט גיוואוסט אַז דאס איז דער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אונ ער האט ניט גיוואוסט אַז ער איז טָמֵא (וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְלֹא יָדַע) אונ ווען ער איז אַריין גיגאנגען אין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ האט ער אויך ניט גיוואוסט (וּמִשֶּׁיָּצָא יָדַע) אונ דער נאך אַז ער איז אַרויס גיגאנגען פון בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. איז אים דער וואוסט גיוואָרין אַז דאס איז אַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ אונ ער איז טָמֵא (הֲרֵי זֶה בְּעוֹלֶה וְיוֹרֵד) אויף דיא דרייא זאכין דארף מען ברייגגען אַקָרְבָּן. אַבְּהֵמָה אויב ער איז רייך. אונ צְווייא טויבין אָדֶער מֶעהְל אויב ער איז אָרֶעם: ב (אֶחָד הַנִּכְנָס

לעזרת

שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות. אלא במלך ונביא ואורים ותומים ובסנהדרין של שבעים ואחד. ובשתי תודות. ובשיר. ובית דין מהלכין ושתי תודות אחריהם. וכל ישראל אחריהם. הפנימית נאכלת. והחיצונה נשרפת. וכל שלא נעשה בכל אלו. הנכנס לשם. אין חייבין עליה: ג נטמא בעזרה ונעלמה ממנו טומאה. וזכור את המקדש. נעלם ממנו מקדש וזכור

עליה אחרי כן: שאין מוסיפין וכו׳. לפיכך היא קדושה כראשונה: אלא במלך. דא״ק (שמות כה) ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. קרא יתירא הוא למדרש לדורות. ובימי משה הוא מלך ונביא. ואחיו כה״ג והיו שם אורים ותומים. וע׳ זקנים אף לדורות כן: ובשתי תודות. בשני לחמי תודה. והיו נושאים אותן בהקף סביב עד סוף הגבול שמקדשים. ושם אוכ׳ אחת ושורפים השנית. וע״פ נביא נאכלת וע״פ נביא נשרפת. והיינו דתנן הפנימית נאכלת. והחיצונה נשרפת. ומנחמיה בן חכליה גמר. דכתיב ביה (נחמיה יב) ואעמידה שתי תודות גדולות: ובשיר. השיר שהיו אומרים ארוממך ה׳ כי דליתני (תהלים ל) ובית שני אע״פ שלא היה שם לא מלך ולא אורים ותומים הקדושה שקדשה שלמה הבית בראשונה קדשה לשעתה וקדשה לע״ל. ועבודה דנחמיה בן חכליה לזכר בעלמא הוה: ג נטמא בעזרה. וידע בטומאה והשתחוה בהעלם זה כלפי פנים. אע״פ שלא שהה. או השתחוה כלפי חוץ. והוא ששהה כדי השתחואה ושיעור השתחויה הוא כדי שיקרא אדם פסוק זה בישוב. ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחוו להודות לה׳ כי טוב כל״ח הוא פסוק (בדברי הימים ב׳ ז׳):

או

לעזרה) זייא אטמא גייט אריין אין דיא ערשטע עזרה (ואחד הנכנס לתוספת העזרה) אונ זייא אטמא גייט אריין אין דיא נייע עזרה וואס מען האט גימערט צוא דיא אלטע. קומט אים כרת. ווייל דיא נייע עזרה איז אזוי הייליג וויא דיא אלטע עזרה (שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות) ווייל מען טאר ניט פאר גרעסערין דיא שטאט ירושלים. אונ מען טאר ניט פאר גרעסערין דיא עזרות (אלא במלך ונביא ואורים ותומים ובסנהדרין של שבעים ואחד) נאר דער מלך אונ דער נביא אונ דער כהן גדול מיט דיא אורים ותומים אונ דיא איין אונ זיבעציג סנהדרין זאלין וועלין מען זאל פאר גרעסערין. אונ זייא אלע דארפין גיין ארום דעם נייעם ארט וואס מען הייליגט (ובשתי תודות) אונ מען טראגט צווייא ברויט פון צווייא קרבנות תודה וואס מען איז מקריב. פון איין קרבן תודה איין ברויט. אונ פון אנדערין קרבן תודה איין ברויט (ובשיר) דיא לוים גייען פאר דיא צווייא ברויט אונ זינגען ועת״יו (ובית דין מהלכין ושתי תודות אחריהם) אונ בית דין גייען אינטער דיא צווייא ברויטין עת״ט ות״יו (וכל ישראל אחריהם) אונ אלע יודין גייען אינטער בית דין (הפנימית נאכלת) דעם ברויט וואס מען טראגט אינווייניג בייא דיא וואנט. עסט מען (והחיצונה נשרפת) אונ דעם ברויט וואס מען טראגט אויסווייניג. פאר ברענגט מען. ועת״ט ות״יו (וכל שלא נעשה בכל אלו הנכנס לשם אין חייבין עליהן) אונ אויב מען האט פאר גרעסערט דיא עזרה אונ מען האט ניט גיטאהן דיא אלע זאכין. אויב אטמא גייט אריין אין דיא עזרה קומט אים ניט קיין כרת. ועתי״ט: ג (נטמא בעזרה) אויב ער איז טמא גיווארין אין דיא עזרה אונ ער האט גיוואסט אז ער איז טמא (ונעלמה ממנו טומאה) דער נאך האט ער פאר געסין אז ער איז טמא (וזכור את המקדש) אונ ער ווייס אז ער איז אין בית המקדש (ונעלם ממנו מקדש וזכור הטומאה) אדער ער האט פאר געסין אז ער איז אין בית המקדש.

לטמאה נעלם ממנו זה וזה והשתחוה. או ששהה בכדי השתחואה. בא לו בארוכה חייב. בקצרה פטור. זו היא מצות עשה שבמקדש שאין חייבין עליה: ד ואיזו היא מצות עשה שבנדה שחייבין עליה. היה משמש עם הטהורה. ואמרה לו נטמאתי. ופירש מיד חייב. מפני שיציאתו הנאה לו כביאתו: ה רבי אליעזר אומר

או שבא לו בארוכה. פירוש לו דרך ארוכה. שיש קצרה ממנו נראה ואפי' לא שהה חייב: ובקצרה פטור. היכא דלא השתחוה ולא שהה. ואלא לו דרך קצרה פטור: זו היא מצו' עשה שבמקדש. דיש כאן וישלחו מן המחנה כל טמא: שאין חייבין עליה. ב"ד פר העלם דבר אלא שגגו ועשו בהוראה זו. והורו לו שילך בארוכה אין מביאין על שגגת הוראה זו פר העלם דבר של צבור: ד ואיזו היא מצות עשה שבנדה. שלומר לא שבמקדש. שאירע לו בטומאה. משכא בסיתר לידי כניסה. אם שגגו ב"ד בהוראה זו חייבים עליה פר העלם דבר: היה משמש עם הטהורה. שנכנס בסיתר ואמרה לו נטמאתי עכשיו ופירש מיד בקושי שהאבר חייב אלא יעמוד בלא דישה עד שימות האבר ויפרוש בלא קושי וזהו כעסה שבנדה: ה רא"א השרץ ונעלם. דאמר קרא (ויקרא ה) או

און ער געדיינקט אז ער איז טמא (נעלם ממנו זה וזה) אדער ער האט ביידע פאר געסן. ער האט פאר געסן אז ער איז טמא. און ער האט פאר געסן אז ער איז אין בית המקדש (והשתחוה) און ער האט זיך געבוקט ער האט געקניט געגן קדשי קדשים (או ששהה בכדי השתחואה) אדער ער איז געוועזן אינוועניג אזוי לאנג וויא מען קען זיך בוקן. אפילו ער האט זיך ניט געבוקט (עתי"ט) (או בא לו בארוכה) אדער ער איז ארויס געגאנגען פון בית המקדש מיט א לאנגע וועג. און ער האט געקענט ארויס גיין מיט א קורצע וועג. אפילו ער האט גאר ניט געזאמט אין בית המקדש ער איז באלד ארויס געגאנגען (עתי"ט) (חייב) דארף ער ברייגען א קרבן (בקצרה פטור) אויב ער איז ארויס געגאנגען דורך די קורצע וועג. און ער האט זיך ניט געבוקט און ניט געזאמט (עתי"ט) דארף ער ניט ברייגען קיין קרבן (זו היא מצות עשה שבמקדש שאין חייבין עליה) דאס איז א מצות עשה אין בית המקדש מען זאל זאגן צו דעם טמא ער זאל ארויס גיין. און אויב בית דין האבן געהאט א טעות און האבן גיפסקנט ער זאל ארויס גיין דורך די לאנגע וועג. דארפן זייא ניט ברייגען קיין קרבן. אזוי וויא זייא ברייגען אויף אנדערע דינים וואס זייא האבן א טעות: ד (ואיזו היא מצות עשה שבנדה שחייבין עליה) וואס הייסט ביי א נדה א מצות עשה און אויב בית דין האבן געהאט א טעות אין דין דארפן זייא ברייגען א קרבן (היה משמש עם הטהורה) א מאן האט בועל געוועזן זיין ווייב און זיא איז טהור (ואמרה לו נטמאתי) און זיא זאגט צו אים דיא רגע בין איך טמא געווארן (ופירש מיד) און ער האט זיך באלד אפ גישייט פון איר. ווען דיא תאוה זיינע איז נאך שטארק געוועזן (חייב) קומט אים כרת (מפני שיציאתו הנאה לו כביאתו) ווייל פון דעם ארויס נעמען האט ער אזוי הנאה וויא פון אריין ברייגען. נאר ער זאל זיך אן לעהנען אויף דיא הענט און אויף דיא פיס. ער זאל איר ניט אנרירען. און זאל ליגען רוהיג און זאל ווארטן ביז דיא תאוה וועט פון אים אין גאנצן אוועק גיין. וועט ער זיך אפ שיידן פון איר. דאס איז א מצות עשה אין דיא תורה ונתתי גדתה עליו" אפילו זיא וועט זיין א נדה. זאל זיא זיין נאנט צו אים. ער זאל זיך ניט אפ שיידן פון איר געשווינט. נאר ער זאל ווארטן וויא פריער שטייט. און אויב בית דין האבן געהאט א טעות אין דעם דין און האבן גיפסקנט אז ער זאל זיך באלד אפ שיידן פון איר. דארפן זייא ברייגען א קרבן: ה רבי אליעזר זאגט עס שטייט אין פסוק (השרץ

בכללות שרץ טמא ונעלם ממנו. וקרא יתירא הוא. דהא לעיל כתיב או נפש אשר תגע בכל דבר טמא. ושרץ בכלל דבר טמא הוא אלא ללמדך שאם ידע שנטמא ודאי ואינו יודע אם בשרץ אם בנבלה אינו חייב קרבן אם אכל קדש עד שתהיה לו ידיעה בתחלה אם בשרץ נטמא או בנבלה נטמא. ור"ע סבר דכיון דידע ודאי שנטמא אע"ג דלא אתברירא ליה טומאה שנטמא אם בשרץ או בנבלה חייב. ותרוייהו פטרי על העלם מקדש: ור׳ ישמעאל מחייב. והלכה כר"י:

(ויקרא ה) השרץ ונעלם ממנו. על העלם שרץ חייב. ואינו חייב על העלם מקדש. ר׳ עקיבא אומר ונעלם ממנו והוא טמא. על העלם טומאה חייב. ואינו חייב על העלם מקדש. ר׳ ישמעאל אומר ונעלם ונעלם שתי פעמים. לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש:

פרק ג **שבועות** שתים. שאוכל ושלא אוכל. הם השתים המפורשות. דכתיב (שם) להרע או להטיב. דמשמע להבא. לא אוכל להרע. אוכל להטיב: שאכלתי ושלא אכלתי. הם השתים הנוספות ממדרש

פ"ג **שבועות** שתים שהן ארבע. שבועה שאוכל ושלא אוכל. שאכלתי ושלא אכלתי. שבועה שלא אוכל. ואכל כל שהוא. חייב

ונעלם ממנו) דער שרץ איז פון אים פאר געסן געווארן (על העלם שרץ חייב) אויב ער האט געוואסט אז ער איז טמא געווארן פון א שרץ. אונ ער האט פאר געסן אז ער איז טמא. אונ ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש. קומט אים כרת. אבער אז ער האט געוואסט ער איז טמא. נאר ער האט ניט גידיינקט פון וואס ער איז טמא געווארן. פון א שרץ אדער פון א נבלה. אונ ער האט פאר געסן אז ער איז טמא. אונ ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש. קומט אים ניט קיין כרת (ואינו חייב על העלם מקדש) אונ אויב ער האט געוואסט אז ער איז טמא פון א שרץ. נאר ער האט ניט געוואסט אז דאס איז דער בית המקדש. קומט אים ניט קיין כרת. רבי עקיבא זאגט עס שטייט אין פסוק (ונעלם ממנו והוא טמא) עס וועט פאר געסן ווערן פון אים אז ער איז טמא (על העלם טומאה חייב) אויב עס איז פאר געסן געווארן פון אים אז ער איז טמא אפילו ער ווייס ניט פון וואס ער איז טמא געווארן פון א נבלה אדער פון א שרץ. נאר ער ווייס ער איז געוועזן טמא. אונ ער האט פאר געסן אז ער איז טמא. אונ ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש. קומט אים כרת (ואינו חייב על העלם מקדש) אבער אז ער ווייס ער איז טמא נאר ער ווייס ניט אז דאס איז דער בית המקדש. אונ ער איז אריין גיגאנגען. קומט אים ניט קיין כרת. רבי ישמעאל זאגט (ונעלם ונעלם שתי פעמים) עס שטייט אין פסוק צוויי מאהל ונעלם עס וועט פארגעסן ווערן (לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש) סייא ער פאר געסט דיא טומאה אונ ווייס אז ער איז אין בית המקדש. אונ סייא ער פאר געסט אז ער איז אין בית המקדש. אונ ווייס אז ער איז טמא. קומט אים אלין כרת:

פרק ג א (שבועות שתים שהן ארבע) צוויי שבועות שטייען אין דיא תורה. אונ זייא זענען פיר. דיא רבנן האבין גיזאגט נאך צוויי שבועות (שבועה שאוכל) אז ער שווערט ער וועט עסין (ושלא אוכל) אדער ער שווערט ער וועט ניט עסין. דיא צווייא שבועות שטייען אין דיא תורה (שאכלתי) אז ער שווערט איך האב גיגעסין (ושלא אכלתי) אדער ער שווערט איך האב ניט גיגעסין. דיא צוויי שבועות האבין דיא רבנן גיזאגט (עיין פרק א משנה א) (שבועה שלא אוכל) ער האט גישווארין ער זאל ניט עסין (ואכל כל שהוא) אונ

ער

חייב. דברי רבי עקיבא. אמרו לו לר"ע היכן מצינו באוכל כל שהו שהוא חייב. שזה חייב. אמר להן ר"ע וכי היכן מצינו במדבר ומביא קרבן. שזה מדבר ומביא קרבן. שבועה שלא אוכל. ואכל ושתה. אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אוכל ושלא אשתה. ואכל ושתה. חייב שתים:

ב שבועה שלא אוכל. ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין. אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אוכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין ואכל. חייב על כל אחד ואחד:

ג שבועה

ממדרש חכמים: מדבר ומביא קרבן. בשביל בטול דבורו. כיון דמשום בטול דבורו הוא. אף זה בטול דבורו הוא שהאומר לא אוכל דעתו לאסור עצמו בכל שהו: שבועה שלא אוכל ואכל ושתה. אע"ג דשתיה בכלל אכילה. אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאוכל וחוזר ואוכל בהעלם אחד: שלא אוכל ושלא אשתה. הוו להו שתי שבועות. ואע"ג דמכי אמר לא אוכל אתסר ליה בשתיה דשתיה בכלל אכילה וכי הדר ואמר תו לא אשתה הל"ל דאין שבועה חלה על שבועה שאני הכא כיון דאמר ברישא לא אוכל. והדר אמר לא אשתה. גלי דעתיה דהך אכילה דאמר ברישא אכילה גרידתא היא: ב חייב על כל אחת ואחת. מדקאמר פת ופת על כל מין ומין ש"מ לחלק. דאי לאסור עליו מינים כולן ותו לא. ה"ל למימר פת חטים. וכן של שעורים וכן של כוסמין: ג שבוע' שלא אשתה יין ושמן ודבש. בגמ'

ער האט גיגעסין אביסול. גאר ווייניג (חייב) דארף ער ברייגגען אקרבן (דברי רבי עקיבא) אזוי זאגט רבי עקיבא (אמרו לו לרבי עקיבא) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי עקיבא (היכן מצינו באוכל כל שהו שהוא חייב שזה חייב) וואו געפינט מען אין דיא תורה אדער אין דיא דינים פון דיא רבנן) אז מען זאל עסין אקליינע שטיקול פון אאיסור אונ עס זאל קומע מלקות. אז ביי אשבועה זאל אויך קומען מלקות אויף אקליינע שטיקול עסין (אמר להן רבי עקיבא) האט רבי עקיבא גיזאגט צוא דיא חכמים (וכי היכן מצינו במדבר ומביא קרבן) וואו געפינט מען אז איינער רעט אונ איז ניט מקיים ער האלט ניט זיינע רייד. זאל ער דארפין ברייגגען אקרבן (עתי"ט) שזה מדבר ומביא קרבן) אזוי וויא דער וואס האט גירעט. ער האט גישווארין אונ איז ניט מקיים ער האלט ניט זיין שבועה. אונ ער דארף ברייגגען אקרבן. אונ וויל דער קרבן קומט אויף דעם וואס ער האלט ניט זיינע רייד. אז ער האט גישווארין ער זאל ניט עסין. ווי פיל ער האט גיגעסין. אפילו גאר ווייניג האט ער דאך שוין ניט מקיים גיוועזן זיינע רייד. ווארום ער האט געווים גימיינט ער זאל גאר ניט עסין. דריבער דארף ער ברייגגען אקרבן (שבועה שלא אוכל) ער האט גישווארין ער זאל ניט עסין (ואכל ושתה) אונ ער האט גיגעסין אונ גיטרונקען (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגגען איין קרבן (שבועה שלא אוכל ושלא אשתה) אז ער האט גיזאגט איך שווער איך זאל ניט עסין אונ ניט טרינקען (ואכל ושתה) אונ ער האט גיגעסין אונ גיטרונקען (חייב שתים) דארף ער ברייגגען צוויי קרבנות: ב (שבועה שלא אוכל) אז ער האט גיזאגט איך שווער איך זאל ניט עסין (ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין) אונ ער האט גיגעסין ווייצין ברויט אונ גערשטין ברויט אונ ברויט פון כוסמין (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגגען איין קרבן (שבועה שלא אוכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין ואכל) אבער אז ער האט גיזאגט איך שווער איך זאל ניט עסין ווייצין ברויט אונ גערשטין ברויט אונ ברויט פון כוסמין. אונ ער האט גיגעסין דיא דריי ערליי ברויט (חייב על כל אחת ואחת) אויף יעדער מין ברויט דארף ער ברייגגען אקרבן: ג (שבועה שלא אשתה) ער האט גיזאגט איך

שלא אשתה. ושתה משקין הרבה. אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש. ושתה. חייב על כל אחת ואחת: ד שבועה שלא אוכל. ואכל אוכלים שאינן ראוין לאכילה. ושתה משקין שאינן ראוין לשתיה. פטור. שבועה שלא אוכל. ואכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים. חייב. ר׳ שמעון פוטר. אמר קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום. והוא אכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים. הרי אשתו אסורה: ה אחד דברים של עצמו. ואחד דברים של אחרים. ואחד דברים שיש בהן ממש. ואחד דברים

בגמ׳ מוקי לה כגון שהי׳ חברו מסרב בו ואומר לו בא ושתה עמי יין ושמן ודבש. היה לו לומר שבועה שלא אשתה עמך ותו לא. דכי אשתבע אמאי דמסרב בו אשתבע יין שמן ודבש למה לי ש״מ לחלק: ד ואכל נבלות חייב. דלאוין לאכילה הן אי לאו דרחמנא אסרינהו: ר״ש פוטר. דמושבע ועומד הוא. עליהם. ופלוגתא דר״ש ות״ק בכולל דברים המותרים עם דברים האסורים. כגון באומר שבועה שלא אוכל שחוטות וטרפות. ת״ק סבר מגו דחיילא שבועה אשחוטות חיילא נמי אטרפות דאיסור חל על איסור באיסור כולל ור״ש סבר אין איסור חל על איסור באיסור כולל. ואין הלכה כר״ש: אשתו אסורה. דהרי הכל אוכלים ואפילו לר״ש. דטעמא דפטור בקמייתא לאו משום דלאו בני אכל נינהו. אלא שאין שבועה חלה על דבר אסור: ה אחד דברים של אחרים. כדמפרש שאתן לפלוני: שאין בהן ממש. תרי גווני משמע. כגון שיהא ומשמע

שווער איך זאל ניט טרינקען (ושתה משקין הרבה) אונ ער האט גיטרונקען פיל ערלייא משקה (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגען איין קרבן (שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש) ראובן האט גיזאגט צוא שמעון קום טרינק מיט מיר וויין אונ בוימאייל אונ האניק. האט שמעון בדארפט זאגין איך שווער איך זאל ניט טרינקען מיט דיר. אונ שמעון האט אבער גיזאגט איך שווער איך זאל ניט טרינקען וויין אונ בוימאייל אונ האניק (ושתה) אונ ער האט גיטרונקען וויין אונ בוימאייל אונ האניק (חייב על כל אחת ואחת) דארף ער ברייגען דרייא קרבנות אויף יעדער מין אבזונדער קרבן: ד (שבועה שלא אוכל) איך שווער איך זאל ניט עסין (ואכל אוכלין שאינן ראוין לאכילה) אונ ער האט גיגעסין אזעלכע עסין וואס זענען ניט גוט צום עסין (ושתה משקין שאינן ראוין לשתיה) אונ ער האט גיטרונקען אזעלכע משקה וואס זענען ניט גוט צום טרינקען (פטור) דארף ער ניט ברייגען קיין קרבן (שבועה שלא אוכל) איך שווער איך זאל ניט עסין (ואכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים) אונ ער האט גיגעסין אזעלכע זאכין וואס מען טאר ניט עסין. נבלות אונ טרפות. אדער בהמות חיות אונ עופות וואס מען טאר זייא ניט עסין. אדער שרצים (חייב) דארף ער ברייגען אקרבן (רבי שמעון פוטר) רבי שמעון זאגט ער דארף ניט ברייגען קיין קרבן (עיין בהרע״ב ותי״ט) (אמר קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום) איינער האט גיזאגט מיין ווייב זאל זיין אויף מיר אסור איך זאל פון איר קיין הנאה ניט האבין. אויב איך האב היינט גיגעסין (והוא אכל) אונ ער האט גיגעסין נבלות אונ טרפות שקצים אונ רמשים (עיין מכות פ״ג מ״ב) (הרי אשתו אסורה) טאר ער ניט הנאה האבין פון זיין ווייב: ה (אחד דברים של עצמו) סיי ער שווערט אויף אזעלכע זאכין וואס גיהערין צו אים (ואחד דברים של אחרים) אונ סיי ער שווערט אויף אזעלכע זאכין וואס גיהערין צו פרעמדע (ואחד דברים שיש בהן ממש) אונ סיי ער שווערט אויף אזעלכע זאכין וואס מען קען זייא האלטין אין האנט (ואחד דברים שאין בהן ממש) אונ סיי ער שווערט אויף אזעלכע זאכין וואס

ומשמע שאין בהן ממש . כגון שאזרוק צרור לים : מרבוי הכתוב . לכל אשר יבטא האדם . ופלוגתא דר"ע ור' ישמעאל דר"ע דריש בכל התורה רבויי ומעוטי ור' ישמעאל דריש כללי ופרטי ר"ע דריש או נפש כי תשבע ריבה להרע או להטיב מיעט . לכל אשר יבטא . חזר וריבה. ריבה ומיעט וריבה . ריבה . כל מאי ריבה . ריבה כל מילי דשעבר כלהבא ומאי מיעט מיעט דבר מצוה . ור' ישמעאל דריש או נפש כי תשבע כלל להרע או להטיב פרט לכל אשר יבטא חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש להבא אף כל להבא והלכה כר"ע .

שאין בהן ממש . כיצד אמר שבועה שאתן לאיש פלוני . ושלא אתן . שנתתי . ושלא נתתי . שאישן . ושלא אישן . שישנתי . ושלא ישנתי . שאזרוק צרור לים . ושלא אזרוק . שזרקתי . ושלא זרקתי . רבי ישמעאל אומר אינו חייב אלא על העתיד לבא . שנאמר (ויקרא ה) להרע או להטיב . אמר לו רבי עקיבא א"כ אין לי אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה . דברים שאין בהן הרעה והטבה מנין . אמר לו מרבוי הכתוב . אמר לו אם ריבה הכתוב לכך .

מען קען זיא ניט האלטין אין האנט . אונ אויף אזעלכע זאכין וואס ער האט ניט קיין הנאה . דארף מען אליץ ברייננען אקרבן שבועה (כיצד) וויא מיינט מען (אמר שבועה שאתן לאיש פלוני) ער זאגט איך שווער איך זאל געבין דיא זאך צוא יענעם מענטש (ושלא אתן) אדער ער זאגט איך שווער איך זאל ניט געבין דיא זאך צו יענעם (שנתתי) אדער ער זאגט איך שווער איך האב גיגעבין דיא זאך צוא יענעם (ושלא נתתי) אדער ער זאגט איך שווער איך האב ניט גיגעבין דיא זאך צו יענעם (שאישן) ער זאגט איך שווער איך וועל שלאפין (ושלא אישן) אדער ער זאגט איך שווער איך וועל ניט שלאפין (שישנתי) איך שווער איך בין גישלאפין (ושלא ישנתי) אדער ער זאגט איך שווער איך בין ניט גישלאפין (שאזרוק צרור לים) איך שווער איך וועל ארייןווארפין אבייטיל געלט אין ים (ושלא אזרוק) אדער ער זאגט איך שווער איך וועל ניט אריין ווארפין דיא בייטיל געלט אין ים (שזרקתי) איך שווער איך האב אריין גיווארפין אבייטיל געלט אין ים (ושלא זרקתי) אדער ער זאגט איך שווער איך האב ניט אריין גיווארפין דעם בייטיל געלט אין ים . אונ ער האט ניט גיטאהן וויא ער האט גישווארין . דארף ער ברייננען אקרבן . רבי ישמעאל זאגט (אינו חייב אלא על העתיד לבא) מען דארף אנדערש ניט ברייננען אקרבן . נאר אז ער האט גישווארין אויף אזאך וואס וועט זיין אונ ער האט ניט מקיים גיווען דיא שבועה (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (להרע או להיטיב) שלעכטס צו טאן אדר גוטס צו טאן. שמועכט דאך דר פסוק ער שווערט ער זאל טאהן . ניט אויף דיא זאך וואס ער האט גיטאהן (אמר לו רבי עקיבא) האט רבי עקיבא גיזאגט צוא רבי ישמעאל (אם כן) אויב אזוי . אז דוא לערונסט נאר וויא עס שטייט אין פסוק (אין לי אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה) קען מען דאך ניט מעהר וויסען נאר אז ער האט גישווארין אויף אזעלכע זאכין וואס זענען שלעכטס צוא טאהן אדער גוטס צוא טאהן . דארף מען ברייננען אקרבן . אבער אז ער האט גישווארין (דברים שאין בהן הרעה והטבה מנין) אויף אזעלכע זאכין וואס זייא זענען ניט צוא שלעכטס אונ ניט צוא גוטס . פון וואנען ווייסען מיר אז מען דארף ברייננען אקרבן (אמר לו) האט רבי ישמעאל גיזאגט צוא רבי עקיבא (מרבוי הכתוב) פון דעם וואס דער פסוק האט גימערט אונ האט גישטעלט "לכל אשר יבטא האדם" צוא אליץ וואס דער מענטש וועט רידין מיט אשבועה אונ וועט ניט מקיים זיין זאל ער ברייננען אקרבן ווייסין מיר אז אפילו דיא שבועה איז ניט צוא שלעכטס אונ ניט צו גוטס דארף מען אויך ברייננען אקרבן (אמר לו) הט רבי עקיבא גזאגט צו

ריבה הכתוב לכך: ן נשבע לבטל את המצוה. ולא ביטל פטור. לקיים ולא קיים פטור. שהיה בדין שיהא חייב כדברי ר' יהודה בן בתירא. א"ר יהודה בן בתירא מה אם הרשות שאינו מושבע עליה מהר סיני. הרי הוא חייב עליה. מצוה שהוא מושבע עליה מהר סיני אינו דין שיהא חייב עליה. אמרו לו לא. אם אמרת בשבועת הרשות שכן עשה בה לאו כהן. תאמר בשבועת מצוה שלא עשה בה לאו כהן. שאם נשבע

ן נשבע לבטל את המצוה פטור. משום שבועת בטוי אבל לוקה הוא משום שבועת שוא: שהיה בדין שיהיה חייב. כדברי ר' יהודה בן בתירא. כלומר שאילו לדברי ר' יהודה בן בתירא הוא חייב משום שבועת בטוי שהיה ר"י בן בתירא אומר מה אם הרשות וכו': שלא עשה בה לאו כהן. וקרא כתיב להרע או להטיב דמשמע דבר שיש בו

רבי שמעאל (אם ריבה הכתוב לכך) אויב דער פסוק האט גימערט אויף דיא ווערטער "להרע או להטיב" צו די זאך. צו זאגין אז אפילו ניט להרע און ניט להטיב. דארף מען אויך ברייננען אקרבן (ריבה הכתוב לכך) האט דער פסוק גימערט צוא דיא זאך אויך. אז ניט צוא דיא זאך וואס וועט זיין. נאר אפילו ער האט גישווארין אויף אזאך וואס איז גיוועז דארף ער אויך ברייננען אקרבן: ו (נשבע לבטל את המצוה) ער האט גישווארין ער זאל מבטל זיין אמצוה. ער זאל ניט טאהן דיא מצוה. (למשל ער זאל ניט לייגין תפילין) (ולא ביטל) און ער האט ניט מבטל גיוועז דיא מצוה. ער האט גילייגט תפילין (פטור) דארף ער ניט ברייננען אקרבן אויף דיא שבועה (לקיים) אדער ער האט גישווארין ער זאל טאהן אמצוה (ולא קיים) און ער האט ניט מקיים גיוועז. ער האט ניט גיטאהן דיא מצוה (פטור) דארף ער אויך ניט ברייננען אקרבן אויף דיא שבועה (שהיה בדין שיהא חייב) ווארום דער דין וואלט בדארפט זיין ער זאל יא ברייננען אקרבן (כדברי רבי יהודה בן בתירא) אזוי וויא רבי יהודה בן בתירא זאגט (אמר רבי יהודה בן בתירא) רבי יהודה בן בתירא האט גיזאגט (מה אם שבועת הרשות) אויב ער שווערט אויף זיין אייגענע אזאך וואס עס גיהער צוא אים (שאינו מושבע עליה מהר סיני) וואס ער איז ניט בשווארין אויף דיא זאך פון בארג סיני. דהיינו ער שווערט ער זאל עסין. עס איז ניט אמצוה אז ער וועט עסין. פון דעסטוועגין אז ער איז ניט מקיים דיא שבועה (הרי הוא חייב עליה) דארף ער ברייננען אקרבן (מצוה שהוא מושבע עליה מהר סיני) אמצוה צוא טאהן וואס ער איז בשווארין אויף איר פון בארג סיני. און ער האט אויך גישווארין ער זאל טאהן דיא מצוה. און ער האט ניט גטאהן (אינו דין שיהא חייב עליה) דארף דען ניט זיין דער דין אז ער זאל דארפין ברייננען אקרבן אויף דיא שבועה (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי יהודה (לא) ניין. מען דארף ניט ברייננען אקרבן אויף דיא שבועה (אם אמרת בשבועת הרשות) אויב ער שווערט אויף זיינע אזאך זאגסטו אז ער דארף ברייננען אקרבן (שכן עשה בה לאו כהן) ווייל דער ביא איז גלייך ניין וויא יא. ואז ער שווערט ער זאל עסין. און עסט ניט. דארף ער ברייננען אקרבן. און אז ער שווערט ער זאל ניט עסין. און עסט יא. דארף ער אויך ברייננען אקרבן. אזוי וויא אין פסוק שטייט "להרע" ער האט גישווארין ער זאל שלעכטס טאהן. און האט ניט גיטאהן אדער "להטיב". ער האט גישווארין ער זאל גוטס טאהן און האט ניט גיטאהן (תאמר בשבועת מצוה) ווילסטו זאגין ביא אשבועה אז ער האט גישווארין ער זאל טאהן אמצוה. און ער האט ניט גיטאהן. זאל ער אויך דארפין ברייננען אקרבן (שלא עשה בה לאו כהן) וואס דער ביא איז ניט

הן ולאו ואין הלכה כר״י ב״ב: ז שבועה אוכלנה. אע״ג דשבועה שלא אוכלנה כוללת
שלא אוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה. שמעינן דאין שבועה חלה על שבועה תנא לן
טעמא דא״כ שלא אוכל והדר אמר שלא שבועה שלישית לאשמועינן דה וכא הוא דליכא
אוכלנה הוא דאינו חייב אלא אחת שאין השבועות בתרייתא הא שבועות הן ולא יכול

שבועה חלה על שבועה אבל אמר תחלה שלא אוכלנה והדר אמר שלא אוכל ואכלה כלה חייב שתים דכי אמר שלא אוכלנה אינו חייב עד שיאכל כלה וכי הדר אמר שלא אוכל כיון שאכל ממנה כזית חייב הלכך השבועה שאחרונה חיילא מחייב כי אכיל מינה כזית.

נשבע לבטל ולא ביטל פטור: ז שבועה שלא אוכל ככר זו. שבועה שלא אוכלנה. שבועה שלא אוכלנה. ואכלה אינו חייב אלא אחת. זו היא שבועה בטוי. שחייבין על זדונה מכות. ועל שגגתה קרבן עולה ויורד. שבועת שוא חייבין על זדונה מכות. ועל שגגתה פטור: ח איזו היא שבועת שוא נשבע לשנות את הידוע לאדם. אמר על העמוד של אבן שהוא של זהב. ועל האיש שהוא אשה. ועל

לבטלה ואם ימצאו מקום יחולו שאם נשאל לחכם על הראשונה. עולה שניה תחתיה ונאסר בדבר משום שבועה שניה וכן אם נשאל על השתים חלה השלישית לפי שהחכם עוקר הנדר מעיקרא והוי כאילו שלא נדר וחלה השניה למפרע שהרי הראשונה כמי

וכי הדר אכל כלה מחייב משום שבועה שאינה הואיל ונשאל עליה וכן כשנשאל על הראשונה: שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא השתים הרי כאלו אינם וחל השלישית למפרע:

גלייך גיין וויא יא (שאם נשבע לבטל ולא ביטל פטור) אויב ער האט געשוואָרין ער זאָל ניט טאהן דיא מצוה. אונ ער האט יא געטאהן. דאַרף ער דאך ניט ברענגען אקרבן אויף דיא שבועה. אַזוי אַז ער האט געשוואָרין ער זאָל טאהן דיא מצוה. אונ האט ניט געטאהן. דאַרף ער אויך ניט ברענגען אקרבן אויף דיא שבועה: ז (שבועה שלא אוכל ככר זו) אַז ער זאָגט איך שווער איך זאָל ניט עסין דעם ברויט (שבועה שלא אוכלנה) איך שווער איך זאָל איר ניט עסין (שבועה שלא אוכלנה) איך שווער איך זאָל איר ניט עסין. אונ נאָך דיא דרייא שבועות (ואוכלה) האט ער געגעסין דעם ברויט (אינו חייב אלא אחת) דאַרף ער נאָר ברענגען איין קרבן (זו היא שבועת בטוי) דאס הייסט אשבועה פון רעדין (שחייבין על זדונה מכות) אויב ער האט במזיד ניט געהאַלטין דיא שבועה קומט אים מלקות (ועל שגגתה) אונ אויב בשוגג אומגערין. ער האט פאַרגעסין) האט ער ניט געהאַלטין דיא שבועה (קרבן עולה ויורד) דאַרף מען ברענגען אקרבן. אַרייכער ברענגט אהויבין קרבן (אבהמה) אונ אַאָרעם מאַן ברענגט אַנידערינגען קרבן (טויבין אָדער מעהל) (שבועת שוא) אַאומזיסטע שבועה (עתי״ט אבות פ״ד מ״ז) (חייבין על זדונה מכות) אויף במזיד קומט אים מלקות (ועל שגגתה פטור) אונ אויף בשוגג איז מען פטור פון מלקות אונ פון אקרבן: ח (איזו היא שבועת שוא) וואס הייסט אַאומזיסטע שבועה ער שווערט אומזיסט. זיין שבועה וועט ניט אָנגענומען ווערין. מען וועט ניט גלויבין זיין שבועה. אַזוי וויא אייגער זאָגט צום אַנדערין. עס איז אומזיסט וואס דוא רעדסט. דייגע רייד ווערין ניט אָנגענומען. אַזוי ווערט זיין שבועה אויך ניט אָנגענומען (נשבע לשנות את הידוע לאדם) ער האט געשוואָרין צוא ענדערין דיא זאך וואס אַלע מענטשין ווייסין אַז עס איז ניט אַזוי (אמר על העמוד של אבן שהוא של זהב) ער האט געשוואָרין אויף אַשטיינערנעם זייל אַז דאס איז גאָלד (ועל האיש שהוא אשה) ער האט געשוואָרין אויף אַזכר אַז דאס איז אַנקבה (ועל האשה שהוא איש) ער האט געשוואָרין

האשה שהיא איש. נשבע על דבר שאי אפשר. *)לא ראיתי גמל שפורח באויר. ואם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד. אמר לעדים בואו והעידוני. שבועה שלא נעידך. נשבע לבטל את המצוה. שלא לעשות סוכה. ושלא ליטול לולב. ושלא להניח תפלין. זו היא שבועת שוא שחייבין על זדונה מכות. ועל שגגתה פטור: ט שבועה שאוכל ככר זו שבועה שלא אכלנה. הראשונה שבועת בטוי. והשניה שבועת שוא. אכלה עבר על שבועת שוא. לא אכלה עבר על שבועת בטוי:

ח אם לא ראיתי גמל פורח באויר. כלומר יאסרו כל פירות שבעולם עלי אם לא ראיתי וכו'. נחש בקורת בית הבד. כתבנית קורת בית הבד ואורכה. דאילו כשוני קורת בית הבד. לא הוי שבועת שוא. דאיכא טובא: שבועה שלא נעידך. בטול מצוה היא דהא חייב להעיד שנאמר (ויקרא ה) אם לא יגיד ונשא עונו: ט אכלה עבר על שבועת שוא. הכי קאמר אכלה עבר על שבועת שוא לחודה. לא אכלה עבר אף אשבועת בטוי דמכי נשבע שאוכל ככר זו חייב לאוכלה וכי חזר ונשבע שלא יאכלנה. הרי נשבע לבטל את המצוה. ולוקה משום שבועת שוא בין יאכל בין לא יאכל. ואי לא אכיל לה חייב שתים. משום שבועת שוא ואף משום שבועת בטוי:

באנשים שבועת

*) אם

אויף אנקבה אז דאס איז אזכר (נשבע על דבר שאי אפשר) אדער ער האט געשוואוירן אויף אזאך וואס קען ניט זיין (אם לא ראיתי גמל שפורח באויר) איך שווער עס זאל אויף מיר אסור זיין אלע פירות פון דער וועלט אויב איך האב ניט געזעהן אקעמיל איז געפלויגן אין דער לופטן (ואם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד) איך שווער עס זאל אויף מיר אסור זיין אלע פירות פון דער וועלט אויב איך האב ניט געזעהן אשלאנג וואס ער זעהט אויס וויא אבעלעק וואס מען פרעסט מיט אים איילבירטען (אמר לעדים בואו והעידוני) ער זאגט צוא עדות קומט זאגט עדות פון מיינעט וועגין (שבועה שלא נעידך) האבין דיא עדות געזאגט מיר שווערין אז מיר וועלין ניט עדות זאגין פון דיינעטוועגין (נשבע לבטל את המצוה) אויב ער שווערט ער זאל ניט טאהן אמצוה (שלא לעשות סוכה) ער זאל ניט מאכין אסוכה (ושלא ליטול לולב) ער זאל ניט נעמען סוכות אלולב מיט אאתרוג (ושלא להניח תפלין) ער זאל ניט לייגין תפלין (זו היא שבועת שוא) דאס איז אאומזיסטע שבועה. ווארום ער מוז מקיים זיין דיא מצות. אונ מוז עדות זאגין. אונ אויף דיא ליגענס וואס ער זאגט. וועט מען דאך אים געוויס ניט גלויבין. איז דאך אומזיסט וואס ער שווערט (שחייבין על זדונה מכות) אויב ער שווערט במזיד קומט אים ניין אונ דרייסיג מלקות (ועל שגגתה פטור) אונ אויב ער שווערט בשוגג קומט אים ניט מלקות אונ דארף ניט ברייגנען קיין קרבן: ט (שבועה שאוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה) אויב ער זאגט איך שווער איך זאל עסין דעם ברויט. איך שווער א ך זאל איר ניט עסין (הראשונה שבועת בטוי) דיא ערשטע שבועה איז אשבועה פון רעדין. ער האט גירעט אונ געשוואוירן ער זאל עסין דעם ברויט. איז שוין אמצוה ער זאל מקיים זיין דיא שבועה (והשניה שבועת שוא) אונ דיא אנדערע שבועה וואס ער האט געשוואוירן ער זאל ניט עסין דעם ברויט. איז אאומזיסטע שבועה. ווארום ער מוז דאך דעם ברויט עסין (אכלה) אויב ער האט גיגעסין דעם ברויט (עבר על שבועת שוא) האט ער עובר גיוועןאויף דיא אומזיסטע שבועה (לא אכלה) אויב ער האט ניט גיגעסין דעם ברויט (עבר על שבועת בטוי) האט ער עובר גיוועןאויף דיא ערשטע שבועה וואס ער האט ארויס גירעט אונ אויף דיא

י באנשים ובנשים. איידי דבעי למתני שבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים קמ"ל דהא בשבועת בטוי שנוהגת בכל אלו: ברחוקים ובקרובים. כגון שאתן לפלוני בין רחוק בין קרוב: בכשרים ובפסולים. בכשר לעדות ופסול: מפי עצמו. שהוציא הוא שבועה מפיו אבל אם השביעוהו אחרים אכלת ולא אכלת. ואמר לא אכלתי. ואכל. הוי ספק. פטור אם לא ענה אמן. ואם ענה אמן אחר שהשביעו הברו הוי כנשבע מפי עצמו וחייב: **יא** שבועת שוא ברחוקים ובקרובים. נשבע על איש שהוא אשה בין רחוק בין קרוב: אחת זו ואחת זו. אחת שבועת שוא אחת שבועת ביטוי מושבע מפי אחרים חייב בדעני אמן:

י שבועת בטוי. נוהג באנשים ובנשים ברחקים ובקרובים. בכשרים. ובפסולין. בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד. מפי עצמו. וחייבין על זדונה מכות. ועל שגגתה קרבן עולה ויורד:

יא שבועת שוא. נוהגת באנשים. ובנשים. ברחוקים ובקרובים. בכשרי'. ובפסולים. בפני בית דין. ושלא בפני ב"ד. ומפי עצמו. וחייבין על זדונה מכות. ועל שגגתה פטורין. אחת זו ואחת זו המושבע מפי אחרים חייב. כיצד (אמר) לא אכלתי היום ולא הנחתי תפילין היום משביעך. אני ואמר אמן. חייב:

שבועת

אנדערע שבועה קומט אים מלקות. עיין בהרע"ב ותי"ט: י (שבועת בטוי) אז מען רעט ארוים א שבועה (נוהג באנשים ובנשים) סיי א זכר און סיי א נקבה (בקרובים וברחוקים) סיי ער שווערט צו זיינעם א קרוב ער זאל אים עפעס געבין. און סיי ער שווערט צוא א זעלכין וואס ער איז ניט זיין קרוב ער זאל אים עפעס געבין (בכשרים ובפסולין) סיי ער איז כשר צוא זיין א עדות. און סיי ער איז פסול צו זיין א עדות (בפני בית דין) סיי ער שווערט פאר בית דין (ושלא בפני בית דין) און סיי ער שווערט ניט פאר בית דין (מפי עצמו) אויב ער אליין האט גישווארין. און מען האט ניט מקיים גיווען דיא שבועה (וחייבין על זדונה מכות) אויב מען האט במזיד עובר גיווען אויף דיא שבועה קומט מלקות (ועל שגגתה קרבן עולה ויורד) און אויב מען האט בשוגג עובר גיווען דיא שבועה. דארף מען ברייגגען א קרבן עולה ויורד ועיין משנה ז: יא (שבועת שוא) א אויסגערעדטע ש נעה (נוהגת באנשים ובנשים) סיי א זכר און סיי א נקבה (ברחוקים ובקרובים) סיי ער שווערט צו זיינעם א קרוב און סיי ער שווערט צוא א זעלכין וואס איז ניט קיין קרוב (בכשרים ובפסולים) סיי ער איז כשר צוא עדות סיי ער איז פסול צוא עדות (בפני בית דין ושלא בפני בית דין) סיי ער שווערט פאר בית דין און סיי ער שווערט ניט פאר בית דין (ומפי עצמו) אויב ער אליין האט גישווארין (וחייבין על זדונה מכות) אויב מען האט במזיד עובר גיווען די שבועה קומט מלקות (ועל שגגתה פטורין) און אויב מען האט בשוגג עובר גיווען דיא שבועה. קומט ניט קיין מלקות און מען דארף ניט ברייגגען קיין קרבן (אחת זו ואחת זו) סיי שבועת בטוי און סיי שבועת שוא (המושבע מפי אחרים) אויב אנדערע האבין אים בשווארין. און עס איז ניט גיווען וויא מען האט אים בשווארין (חייב) קומט אים אויך מלקות אדער א קרבן (כיצד) וויא אזוי האט מען אים בשווארין (אמר לא אכלתי היום ולא הנחתי תפילין היום) אויב ראובן זאגט צוא שמעון איך האב היינט ניט גיגעסין. איך האב היינט ניט גילייגט תפילין. זאגט שמעון צו ראובן (משביעך אני) איך בשווער דיך אויב עס איז אמת וויא דוא זאגסט (ואמר אמן) און ראובן האט גיזאגט אמן. און עס איז ליגען (חייב) קומט אים מלקות אדער א קרבן:

פרק ד **שבועת** העדות נוהגת באנשים. ולא בנשים. ברחוקין. ולא בקרובין. בכשרים. ולא בפסולין. ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד. בפני ב"ד ושלא בפני בית דין. מפי עצמו. ומפי אחרים אין חייבין. עד שיכפרו בהן בב"ד. דר"מ. וחכמים אומרים בין מפי עצמו ובין מפי אחרים אינן חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין: **ב** וחייבין על זדון

פרק ד **שבועת** העדות נוהגת באנשים ולא בנשים. דכתיב (ויקרא ה) והוא עד. בראוי להעיד הכתוב מדבר והאשה אינה ראויה להעיד דכתיב (דברים יט) ועמדו שני האנשים אנשים ולא נשים. והאי קרא בעדים הוא דכתיב. נאמר כאן שנים ונאמר להלן שנים ע"פ שני עדים (שם יז): ולא בקרובים. דפסולי עדות נינהו דכתיב (שם כד) לא יומתו אבות על בנים. בעדות בנים. וה"ה לשאר קרובים: ולא בפסולים. כגון חייבי מיתות וחייבי מלקיות וגזלן. דאיקרו רשעים והתורה אמרה אל תשת רשע עד: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד. לאפוקי מלך שאינו מעיד. והפסולים לעדות מדרבנן כגון משחקים בקוביא ומפריחי יונים: בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו. אם מפי עצמו נשבע שבועה שאיני יודע לך עדות חייב. בין נשבע בפני ב"ד בין שלא בפני ב"ד: ומפי אחרים. כגון משביע אני עליכם שתבואו ותעידוני ואמרו לו אין אנו יודעים לך עדות: אינם חייבין עד שיכפרו בב"ד. דכתיב (ויקרא ה) אם לא יגיד ונשא עונו במקום שאילו היה מגיד היה מועיל. וקרא במושבע מפי אחרים כתיב. ואין הלכה כר"מ: **ב** חייבין. קרבן עולה ויורד על זדון השבועה

פרק ד א (שבועת העדות) דיא שבועה וואס מען בשווערט דיא עדות. זייא זאלין זאגין וואס זיי ווייסין. אונ אויב זייא זאגין ניט זענען זייא חייב. נוהגת באנשים) דאס איז נאר ביי זכרים (ולא בנשים) אבער ניט ביי ווייבער (ברחוקין) ביי ווייטע וואס זענען ניט זייגע פריינד (ולא בקרובין) אבער ניט ביי נאנטע וואס זענען זייגע פריינד (בכשרים) ביי פרומע (ולא בפסולין) אבער ניט ביי רשעים (ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד) אונ דיא שבועה איז נאר אויף אזעלכע מענטשין וואס זייערע עדות זאגין ווערט אן גינומען ביים בית דין. אבער אויף אמלך. אדער אזעלכע וואס שפילען אין קארטין. אז מען בשווערט זייא. זייא זאלין עדות זאגין. אונ זייא זאגין ניט. זענען זייא ניט חייב. ווייל זייערע עדות זאגין העלפט ניט (בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו) אויב דיא עדות אליין זאגין מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט וואס עדות צוא זאגין. סיי זייא שווערין פאר בית דין אונ סיי זייא שווערין ניט פאר בית דין. אונ אין אמת ווייסין זייא עדות צו זאגין. זענען זייא חייב (ומפי אחרים) אבער אז איין אנדערער בשווערט זייא. זייא זאלין עדות זאגין. אונ זייא זאגין מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין (אין חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין) זענען דיא עדות אנדערש ניט חייב סיידין זייא לייקענען פאר בית דין. אונ זאגין פאר בית דין מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין. אונ אין אמת ווייסין זייא יא. זענען זייא חייב (דברי רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (בין מפי עצמו) סיי דיא עדות אליין שווערין (ובין מפי אחרים) אונ סיי אנדערע בשווערין. זיי (אינן חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין) זענען זייא אנדערש ניט חייב סיידין זייא זאלין לייקענען פאר בית דין: ב (וחייבין על זדון השבועה) אויב זייא ווייסין אז זייא ווייסין עדות צו זאגין. אונ זייא ווייסין אז מען טאר ניט שווערין פאלש. אונ זייא ווייסין אז זייא וועלין דארפין ברייגגע אקרבן. אויף דיא אלע זאכין זענען זייא גיווען במזיד. פון דעסטוועגין דארפין זיי

דהרי לא נאמר בה ונעלם: ועל שגגתה עם זדון העדות. שיודעים שהשבועה זו אסורה אבל אין יודעים שחייבים עליה קרבן: ואין חייבין על שגגתה. אם שוגגים הם לגמרי בה ודים שאין יודעין לו עדות ואח"כ נזכרו. שהרי הן אנוסים ולא קרינן בהו ונשבע על שקר: ג ובאו לבית דין והודו פטורים. ואפילו כפרו חוץ לבית דין על כל שבועה שאין כפירה חוץ לבית דין חשובה כפירה: כפרו בב"ד חייבין על כל אחת

השבועה ועל שגגתה עם זדון העדות. ואינן חייבין על שגגתה. ומה הן חייבין על זדון השבועה. קרבן עולה ויורד: ג שבועת העדות כיצד. אמר לשנים בואו והעידוני. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות. משביע אני עליכם. ואמרו אמן. הרי אלו חייבין. השביע עליהן חמשה פעמים חוץ לבית דין ובאו לבית דין והודו פטורים. כפרו. חייבים על כל אחת ואחת. השביע עליהן חמשה פעמים בפני בית דין וכפרו. אינן חייבין אלא אחת. אמר ר' שמעון

בריינגען אקרבן (ועל שגגתה. עם זדון העדות) און אויב זייא האבן ניט געוואוסט אז זייא ווערן דארפן בריינגען אקרבן. נאר זייא האבן געוואוסט אז זייא ווייסען. עדות צוא זאגין. און האבן געוואוסט אז פאלש שווערין טאר מען ניט. זענען זיי אויך חייב (ואינן חייבין על שגגתה) אבער אז זייא האבן געמיינט זייא ווייסן ניט. עדות צו זאגין. דריבער האבן זייא געשווארין. און דער נאך האבן זייא זיך דער מאנט אז זייא ווייסן יא. עדות צוא זאגין. זענען זייא ניט חייב (עתי"ט (ומה הן חייבין על זדונה) וואס זענען זייא חייב אויב זייא האבן געשווארין במזיד (קרבן עולה ויורד) אקרבן בהמה בריינגען זייא אויב זייא זענען רייך. און אויב זייא זענען ארעם בריינגען זייא טויבין אדער מעהל: ג (שבועת העדות כיצד) וויא איז דיא שבועה פון עדות (אמר לשנים בואו והעידוני) ראובן האט געזאגט צו צווייא מענטשין קומט זאגט. עדות פון מיינעט וועגין. האבן זייא געענטפערט (שבועה שאין אנו יודעים לך. עדות) מיר שווערין אז מיר ווייסן ניט וואס. עדות צו זאגין פון דיינעטוועגין או שאמרו לו אין אנו יודעין לך. עדות) אדער זייא האבן ניט געשווארין. נאר אן אשבועה האבן זייא געזאגט צו אים מיר ווייסן ניט וואס. עדות צו זאגין פון דיינעט וועגין האט ראובן צוא זייא געזאגט (משביע אני עליכם) איך בשווער אייך אויב עס איז אמת אז איר ווייסט ניט וואס. עדות צו זאגין (ואמרו אמן) האבן זייא געזאגט אמן. און אין אמת ווייסן זיי. עדות צוא זאגין (הרי אלו חייבין) דארפן זייא בריינגען אקרבן (השביע עליהן חמשה פעמים חוץ לבית דין) אויב ער האט זייא בשווארין אויסער בית דין פינף מאהל און זיי האבן געלייקנט. ער האט זייא איין מאהל בשווארין און זייא האבן געלייקנט. האט ער זייא נאך אמאהל בשווארין און האבן געלייקנט. און אזוי ביז פינף מאהל (אדער מעהר) (ובאו לבית דין והודו) און זייא זענען געקומען צוא בית דין און האבן מודה געווען אז זייא ווייסן. עדות צו זאגין (פטורין) זענען זייא פטור פון אקרבן (כפרו) אויב זייא האבן געלייקנט בייא בית דין. אפילו ער האט זייא בשווארין פינף מאהל איינס נאך דאס אנדערע און זיי האבן געשוויגען. און נאך דיא אלע שבועות זענען זייא געקומען צוא בית דין און האבן געלייקנט (חייבין על כל אחת ואחת) דארפן זייא בריינגען אקרבן אויף יעדער שבועה בזונדער (השביע עליהן חמשה פעמים בפני בית דין וכפרו) אויב ער האט זייא בשווארין פינף מאל איינס. נאך דאס אנדערע פאר בית דין און זייא האבן געשוויגען. און נאך דיא לעצטע שבועה האבן זייא געלייקנט (אינן חייבין אלא אחת) דארפן זייא נאר בריינגען איין קרבן (אמר רבי שמעון מה טעם) האט רבי שמעון געזאגט פאר וואס זאלן זייא נאר בריינגען איין

מה טעם. הואיל ואינם יכולין לחזור ולהודות: ד כפרו שניהן כאחת. שניהן חייבין. בזה אחר זה. הראשון חייב. והשני פטור. כפר אחד. והודה אחד. הכופר חייב. היו שני כתי עדים. בפרה הראשונה. ואחר כך כפרה

ואחת. דאמר קרא (ויקרא ה) והיה כי יאשם לאחת מאלה לחייב על כל אחת ואחת: מה טעם. אין חייבי' אלא אחת אפי' שתקו וכפרו לבסוף. ולא אמרינן כפירה קיימא אכולהו לחייבם על כל אחת ואחת: הואיל. ואילו כפרו בב"ד בפעם ראשונה שוב לא היו יכולין לחזור ולהודות. שכבר הגידו שאינם יודעים לו שום עדות. ושוב אין חוזרים ומגידים. הלכך אע"ג דלא כפרו אלא לבסוף כל השבועו' היו לבטלה. חוץ מן הראשונה. דאם מה ששתקו בראשונה כפירה היא. שוב אינם ראויים להשביען. ואם אינה כפיר' הרי מושבעין ועומדין. ומה זו שבועה על שבועה. על כרחך כי כתיב לאחת לחייב על כל אחת ואחת. בשבועה חוץ לב"ד וכפרו בב"ד דשבועה חוץ לב"ד שהיה משביען שילכו לב"ד ויעידו ולא ילכו לבטלה. וראויות ליחלק שאם כפרו גם בראשונה הם ראוי לחזור ולהשביען: ד כפרו שניהם כאחת. בתוך כדי דבור: בזה אחר זה. שהיה בין זה לזה יותר מכדי דבור: הראשון חייב. אבל השני פטור. שכיון

קרבן אויף דיא אלע שבועות (הואיל ואינן יכולין לחזור ולהודות) ווייל אז זייא וואלטין נאך דיא ערשטע שבועה גילייקנט פאר בית דין אז זייא ווי סין ניט קיין עדות. וואלטין זייא שוין ניט גיקענט זאגין אז זייא ווייסין יא עדות צוא זאגין. אז מיר ווערין זאגין וואס זייא האבין געשוויגען נאך דיא ערשטע שבועה. איז גלייך וויא זייא וואלטין גילייקנט. טאמין זייא דאך שוין ניט עדות זאגין. צו וואס בשווערט ער זייא נאך אמאהל. אז זיי. ווערין אפילו מודה זיין וועט איהך בית דין ניט אן נעמען זייערע עדות. דריבער איז דיא אנדערע שבועה גאר ניט. אונ אויב דאס שווייגין הייסט ניט גילייקנט. ער האט זייא דאך שוין איין מאהל בשווארין. קען ניט קומען דער איסור פון איין שבועה אויף אפריערדיגע שבועה וואס זייא זענען שוין בשווארין גיווארין. בלייבט גאר דער איסור פון דיא ערשטע שבועה. דארפין זייא גאר ברייניגען איין מאהל א קרבן אבער אז ער האט זייא בשווארין אויסער בית דין עט יבע מאהל. איז יעדער שבועה אבזונדער זאך. ווארום אפילו זייא לייקענען נאך דיא ערשטע שבועה פון דעסטוועגין קענען זייא קומען צו בית דין עדות זאגין. אונ אזוי נאך יעדער שבועה בזונדער. דריבער הט מען זייא גידארפט בשווערין עטליכע מאהל. אונ אז נאך דיא לעצטע ש' נעה האבין זייא גילייקנט פאר בית דין. דארפין זייא ברייניגען א קרבן אויף יעדער שבועה בזונדער: ד (כפרו שניהם כאחד) אויב ביידע עדות האבין גילייקנט מיט איין מאהל. זייא האבין ביידע גלייך ארויס גירעט מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין (שניהם חייבין) דארפין ביידע עדות ברייניגען קרבנות (בזה אחר זה) אויב פריער האט איינער גילייקנט דער נאך דער אנדערער (הראשון חייב) דער ערשטער עדות דארף ברייניגען א קרבן (והשני פטור) אונ דער אנדערער עדות דארף ניט ברייניגען קיין קרבן. ווארום זיין עדות זאגין וואלט דאך שוין ניט גיהאלפין. ער איז דאך גאר געבליבען איין עדות. האט ער דאך ניט גיטאן קיין שאדין דער מיט וואס ער האט גילייקנט (כפר אחד והודה אחד) אויב פריער האט איינער גילייקנט. דער נאך האט דער אנדערער מודה גיוועזן (הכופר חייב) דער וואס האט גילייקנט דארף ברייניגען א קרבן עתי"ט ות"י (היו שתי כיתי עדים) אויב ער האט בשווארין צוויי פאר עדות (כפרה הראשונה) אונ דיא ערשטע פאר עדות וואט אז גילייקנט (ואחר כך כפרה השניה) דער נאך האט דיא אנדערע פאר עדות אויך גילייקנט

השנייה שתיה' חייבות. מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן: ה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני ש"ש לי ביד פלוני פקדון. ותשומת יד. וגזל. ואבידה. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות. אין חייבין אלא אחת.

שכיון שכפרה הראשונה שוב אין השניה ראויה להעיד. השתא יחידי: שתיהן חייבות. בגמ' פריך לראשונה אמאי חייבת הא קיימא כת שניה. ומה הפסידו הראשונים בכפירתם. ומשני דמתני' איירי כגון שהיו העדים של כת שניה קרובי' בנשותיהן שלא היו כשרי' להעיד כשכפרה כת ראשונה ונשותיהן גוססות. מהו דתימא כיון דקיי"ל רוב גוססות למיתה הוו להו כאילו מתו ונפטר כת ראשונה דהא קיימא שניה. קמ"ל השתא מיהא לא שכיב. ונמלא שלא היה שם בשעת כפירה אלא כת ראשונה בלבד ולפיכך חייבין: ה תשומת יד הלואה שהיה בידו ממון: ואבדה. שמלא

(שתיהן חייבות) דארפין ביידע פאר עדות ברייננען קרבנות (מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן) וויל די עדות קען גוט זיין פון ביידע פאר. די עדות פון יעדער פאר בזונדער וואלט דאך גוט געוועזן. האט דאך יעדער פאר בזונדער אים שאדין געטאהן דער מיט וואס זייא האבין געלייקענט. דיא גמרא פרעגט דיא ערשטע פאר עדות ראובן אונ שמעון ווען זייא האבין געלייקענט זייערע עדות. האבין זייא דאך ניט געטאהן קיין שאדין צו דעם ווס מאנט. אדער צו דעם וואס מען מאנט ביי אים: ווארום זייא קענען זאגין עס זענען דאך דא נאך א פאר עדות ולוי אונ יהודה וואס זייא וועלין זאגין. ענטפערט די גמרא. די משנה שמועסט אז דיא אלע פיר עדות ווען זייא האבין דיא זאך געזעהן. זענען זייא אלע כשר געוועזן צוא זיין עדות. דער נאך האט לוי אונ יהודה גינומען ווייבער וואס זענען געוועזן קרובים פון דעם וואס מאנט אדער פון דעם וואס מען מאנט ביי אים. קענען זיי שוין ניט זיין קיין עדות. אונ אז ראובן אונ שמעון האבין געלייקענט זייערע עדות האבין זייא טאקי געטאהן א שאדין צו דעם וואס מאנט. אדער צוא דעם וואס מען מאנט ביי אים: ווארום קיין אנדערע עדות איז דאך ניטא וואס זאלין קענען עדות זאגין. אונ דא שמועסט אז דיא ווייבער פון לוי אונ יהודה זענען געוועזן גוסס צום שטארבין ווען זייא האבין געלייקענט. וואלטין מיר וועלין מיינען עס איז גלייך וויא זייא זענען שוין געשטארבין. מעג דאך שוין לוי אונ יהודה אויך עדות זאגין. האבין דאך שוין ראובן אונ שמעון ניט געטאהן קיין שאדין דער מיט וואס זייא האבען פאר לייקענט זייערע עדות. זאגט אונז דיא משנה אז אגוסס הייסט נאך אלעבעדיגער איז לוי אונ יהודה נאך פסול צוא דיא עדות. האט דאך ראובן אונ שמעון געטאהן אשאדין צוא דעם וואס מאנט אדער צוא דעם וואס מען מאנט בייא אים: דער מיט וואס זייא האבין פאר לייקענט דיא עדות זייערע. דריבער דארפין זייא ברייננען אקרבן. דער נאך זענען דיא ווייבער פון לוי אונ יהודה געשטארבין. מעג שוין לוי אונ יהודה אויך עדות זאגין. אז זייא האבין איצט פאר לייקענט זייערע עדות דארפין זייא אויך ברייננען אקרבן: ה (משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני) ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך בשווער אייך אויב איר וועט ניט קומען עדות זאגן (שיש לי ביד פלוני פקדון) אז איך האב געגעבין צוא יענעם מענטש אזאך ער זאל זיא בהאלטין (ותשומת יד) אונ איך האב אים געבארגט געלט (וגזל) אונ ער האט בייא מיר גיגזלת (ואבדה) אונ איך האב פאר לארין אונ ער האט גיפונען. האבין זייא געענפערט (שבועה שאין אנו יודעין לך עדות) מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין אויף דיא אלע זאבין וואס דוא האסט אונז גיפרעגט. אונ זייא ווייסין יא

שבועה שאין אנו יודעין. שיש לך ביד פלוני. פקדון. ותשומת יד. וגזל. ואבדה. חייבין על כל אחת ואחת. משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון חטין ושעורין וכוסמין. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות. אין חייבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני חטין ושעורין וכוסמין. חייבין על כל אחת ואחת: ך משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני נזק וחצי נזק תשלומי כפל. תשלומי ארבעה וחמשה. ושאנס איש פלוני את בתי ופיתה את בתי. ושהכני בני ושחבל

אבדתי: חטין ושעורין וכוסמין. רישא אשמועינן מין אחד ותביעות חלוקות וסיפא אשמועינן תביעה אחת כולם פקדון. ומינים חלוקים: ך נזק וחצי נזק. בחצי נזק לרורות דממונא הוא ולא קנסא. דאמרינן בעדות של קנס אין חייבין: תשלומי כפל תשלומי ד' וה'. משום קנסא: שאנס איש פלוני ופיתה
ת

דיא אלע זאכין (אין חייבין אלא אחת) דארפין זייא נאר ברייגגען איין קרבן (עתי"ט ותי"ו. אבער אז זייא האבין אים גיענפערט (שבועה שאין אנו יודעין שיש לך ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה) מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט אויב דוא האסט בייא דיין חבר אבהאלטענע זאך אונ אחוב אונ אגזלה אונ אאבדה וואס ער האט גיפונען. אונ זייא ווייסין יא דיא אלע זאכין (חייבין על כל אחת ואחת) דארפין זייא ברייגגען אקרבן אויף יעדער זאך בזונדער (משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון חטין ושעורין וכוסמין) אויב ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך בשווער אויף אייך אויב איר וועט ניט קומען עדות זאגין אז איך האב בייא מיין חבר גיגעבין בהאלטין ווייץ אונ גערשטין אונ כוסמין. אונ זיי ענפערין (שבועה שאין אנו יודעין לך עדות) מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין אויף דיא אלע זאכין וואס דוא האסט אונז גיפרעגט. אונ זייא ווייסין יא דיא אלע זאכין (אינן חייבין אלא אחת) דארפין זייא נאר ברייגגען איין קרבן. אבער אז זייא האבין גיענפערט (שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני חטין ושעורין וכוסמין) מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט אויב דוא האסט בייא דיין חבר ווייץ אונ גערשטין אונ כוסמין (חייבין על כל אחת ואחת) דארפין זייא ברייגגען אקרבן אויף יעדער זאך בזונדער: ו (משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני) אויב ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך בשווער אויף אייך אויב איר וועט ניט קומען עדות זאגין (שיש לי ביד פלוני נזק) אז מיין חבר דארף מיר בצאהלין פאר אשאדין וואס זיין בהמה האט מיר גיטאהן (וחצי נזק) אהאלבין שאדין. מיין חברס בהמה איז גיגאנגען האט אשפריץ גיטאהן אשטיין פון אונטער אירע פיס אונ דער שטיין האט צוא בראכין אכלי. קומט מיר צוא בצאהלין אהאלבין שאדין (תשלומי כפל) מיין חבר דארף בצאהלין טאפיל וויא ער האט גיגנבת בייא מיר (ותשלומי ארבעה וחמשה) אז ער דארף מיר בצאהלין פיר שעפסין ווייל ער האט בייא מיר גיגנבת אשעפס אונ האט אים גישאכטין אדער פאר קויפט. ער דארף בצאהלין פינף אקסין ווייל מיין חבר האט גיגנבת בייא מיר אאקס אונ האט אים גישאכטין אדער פאר קויפט (ושאנס איש פלוני את בתי) יענער מענטש האט גינייט מיין טאכטער אונ האט מיט איר מזנה גיוועזן (ופיתה את בתי) ער האט איבער גירעט מיין טאכטער אונ האט מיט איר מזנה גיוועזן (ושהכני בני) מיין זוהן האט מיך גישלאגין (ושחבל בי חבירי) מיין חבר האט מיך

ושחבל בי חברי. ושהדליק את גדישי ביום הכפורים. הרי אלו חייבין: ז משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאני כהן. שאני לוי. שאיני בן גרושה. שאיני בן חלוצה. שאיש פלוני כהן. שאיש פלוני לוי. שאינו בן גרושה. שאינו בן חלוצה. שאנס איש פלוני את בתו. ופתה את בתו. ושחבל בי בני. ושחבל בי חבירי. ושהדליק גדישי בשבת. הרי אלו פטורין:

משביע

את בתי. מפוס בשת ופגם דממונא הוא: בתו של אותו פלוני דאיירי ביה עד השתא: ושהכני בני. שהאב שאין בה חבורה שאינו חייב עליה מיתה. וכיון דליכא מיתה איכא ממון: ושחבל בי חברי ביה״כ. ונקט לה דאע״ג דענוש כרת חייב ממון: ז שאני כהן. פטורין. שאין העדים חייבין אלא בכפרו בדבר שיש בו תביעת ממון: שאנס איש פלוני או פיתה בתו של פלוני. וכתו דקתני אתיא פלוני כהן דלעיל קאי (דתנא לעיל מיניה שאיש פלוני כהן או לוי ואינו בן גרושה ועליה קאי) או שהשביען שאנס איש פלוני את

פטורים. דבעינן שישמעו מפי התובע. ובגמרא מוקי לה בבא בהרשאה. ואי תביעת ממון אתר כוי היו חייבים ואשמועינן דאין נכתב המורשה בשל דין בזה כשאר ממון דכיון דממון שהוא מוחל לא מטיא לידיה מעולם לא מצי למכתב הרשאה על ה: ושחבל בי בני. תבלה. הוא חבורה: פטורין שאם העידוהו היה מתחייב מיתה. ולא ממון: ושחבל בי חברי ושהדליק את גדישי בשבת. דתרוייהו חיוב מיתה ככהו ופטורים מן הממון

גיבײלט אום יום כפור (ושהדליק את גדישי) ער האט אנגיצונדן מײן שײער אונ האט אים פאר ברענט (ביום הכפורים) אום יום כפור. אז ראובן האט בשװארן די עדות זײא זאלן קומען עדות זאגן אויף אײנע פון די זאכן. אונ זײא האבן גילײקנט אז זײא װײסן ניט עדות צוא זאגן. אונ זײא װײסן יא (הרי אלו חייבין) דארפן זײא ברײנגען א קרבן: ז (משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני) איך בשװער אויף אײך אויב איר װעט ניט קומען עדות זאגן (שאני כהן) אז איך בין א כהן (שאני לוי) אז איך בין א לוי (שאיני בן גרושה) אז איך בין ניט א זוהן פון א אשה װאס איז גיגט גיװארן אונ גינומען גיװארן צוא מײן פאטער װאס ער איז א כהן (שאיני בן חלוצה) אז איך בין ניט א זוהן פון א אשה װאס האט גינומען ליצה אונ גינומען גיװארן צוא מײן פאטער װאס ער איז א כהן (שאיש פלוני כהן) אז יענער מענטש איז א כהן (שאיש פלוני לוי) אז יענער מענטש איז א לוי (שאינו בן גרושה) אז ער איז ניט א זוהן פון א אשה װאס איז גיגט גיװארן אונ גינומען גיװארן צוא זײן פאטער װאס ער איז א כהן (שאינו בן חלוצה) אז ער איז ניט א זוהן פון א אשה װאס האט גינומען חליצה אונ גינומען גיװארן צוא זײן פאטער װאס ער איז א כהן (שאנס איש פלוני את בתו) אז יענער (יהודה) האט גינייט די טאכטער פון זבולן אונ האט מיט איר מזנה גיװען (ופיתה את בתו) יהודה האט איבערגירעט די טאכטער פון זבולן אונ האט מיט איר מזנה גיװען (ושחבל בי בני) מײן זוהן האט מיך גיבײלט. קומט אים מיתה (ושחבל בי חברי ושהדליק גדישי בשבת) מײן חבר האט מיך גיבײלט אונ אן גיצונדען מײן שײער אום שבת. קומט אים מיתה. אויב ראובן האט בשװארן די עדות זײא זאלן קומען עדות זאגן אויף אײנע פון די זאכן. אונ זײא האבן גילײקנט אז זײא װײסן ניט עדות צוא זאגן. אונ זײא װײסן יא (הרי אלו פטורין) דארפן זײא ניט ברײנגען קײן קרבן װארום עדות דארפן נאר ברײנגען א קרבן אויב זײא מאכן שאדין געלט מיט דעם װאס זײא זאגן ניט עדות. אונ נאר אז די

ח משביע אני עליכם. אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז. ולא נתן לי. הרי אלו פטרים. שאין חייבין אלא על תביעת ממון כפקדון: ט משביע אני עליכם כשתדעון לי עדות שתבואו ותעידוני. הרי אלו פטורים. מפני שקדמה שבוע׳ לעדות: י עמד בבהכ״נ ואמר משביע

אני

הממון: ח שאמר איש פלוני ליתן לי וכו׳ פטורים. דכתיב בשבועת העדות תחטא וכתיב בשבועת הפקדון תחטא. מה שבועת הפקדון על תביעת ממון שיש לו על חברו. אף שבועת העדות צריך שתהיה על תביעת ממון שיש לו עליו. וזה כטוען שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז אינה תביעת ממון שיש לו על חברו שאפילו הוא כדבריו שאמר לו חברו שיתן לו מאתים זוז אין חברו חייב לו כלום בשביל אמירה זו: ט מפני שקדמה שבועה לעדות. ורחמנא אמר (ויקרא ה) ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע שקדמה העדות לשבועה ולא שקדמה שבועה לעדות: י אם יודעים אתם לי עדות וכו׳

עדות זאגין געהער צוא דעם וואס באשווערט זייא. אבער אז איינער באשווערט דיא עדות פאר איין אנדער מענטש ניט פאר זיך. אדער זייא מאכין ניט שאדין געלט. דארפין זייא ניט בריינגען אקרבן: ח (משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני) אויב ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך באשווער אויף אייך אויב איר וועט ניט קומען עדות זאגין (שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן לי) אז יענער מענטש האט גיזאגט ער וועט מיר געבין צווייא הונדערט גילדין אונ ער האט מיר ניט געגעבין. אונ זייא האבין גיענטפערט מיר ווייסין ניט. אונ עס איז ליגען. זייא ווייסין יא (הרי אלו פטורים) דארפין זייא ניט בריינגען קיין קרבן (שאין חייבין אלא על תביעת ממון כפקדון) דיא עדות וועגען אנדערש ניט חייב אקרבן סיידין ער מאנט ביא זיין חבר אזעלכע געלט וואס עס קומט אים אזוי ריכטיג וויא ער וואלט אים גיגעבין בהאלטין. וואס בית דין קענען גיטין זיין חבר ער זאל בצאהלין. אבער אז זיין חבר האט אים צוא גיזאגט ער וועט אים שיינקען געלט. אונ ער שיינקט אים ניט. דאס קען מען גאר ניט אפ נעמען דורך בית דין ווערין בהרע״ב ותי״ט ות״י: ט (משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני) אויב ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך באשווער אויף אייך אז איר וועט וויסען עדות צו זאגין פון מיינעטוועגין. זאלט איר קומען זאגין. אונ זייא האבין אנגינומען דיא שבועה. דער נאך האבין זייא טאקי גיזעהן פון זיינעטוועגין עדות צוא זאגין. האט ער זייא גימאנט זייא זאלין קומען עדות זאגין. האבין זייא גיזאגט מיר ווייסין ניט. אונ זייא ווייסין יא (הרי אלו פטורים) דארפין זייא ניט בריינגען קיין קרבן (מפני שקדמה שבועה לעדות) ווייל דיא שבועה איז גיוועזן איידער זייא האבין גיזעהן דיא עדות. אונ אין די תורה שטייט ושמעה קול אלה והוא עד. ער הערט איצט דיא שבועה. אונ ער איז שוין אעדות פון פריער. אבער דא איז ער נאך גאר קיין עדות ניט גיוועזן ווען ער האט גיהערט דיא שבועה. דריבער איז מען פטור פון אקרבן: י (עמד בבית הכנסת) ראובן האט זיך גישטעלט אין שוהל (ואמר משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני) אונ הט גיזאגט איך באשווער אויף אייך ווער פון אייך עס ווייס פון מיינעטוועגין עדות צוא זאגין זאלין זייא קומען עדות זאגין. אונ אלע האבין גיזאגט זייא ווייסין ניט עדות צוא זאגין. אונ צווייא פון זייא ווייסין יא (הרי אלו פטורים) דארפין זייא ניט בריינגען קיין קרבן (עד שיהיה מתכוין להם) סיידין ער

זאל

אני עליכם שאם אתם יודעים לי עדות. שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורין. (עד שיהיה מתכוין להם): **יא** אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבאו ותעידוני. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות. והם יודעין לו עדות. עד מפי עד. או שהיה אחד מהן קרוב או פס ל. הרי אלו פטורין: **יב** שילח ביד עבדו. או שאמר להן הנתבע. משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות. שתבואו ותעידוהו. הרי אלו פטורין. עד שישמעו מפי התובע: **יג** משביע אני עליכם. מצוה אני עליכם. אוסרכם אני. הרי אלו חייבין. בשמים ובארץ. הרי אלו פטורין. באל"ף

פטורין. דכת ב וסוא עד עד שייחד את עדיו: **יא** והם יודעים לו עדות עד מפי עד וכו' פטורים. שאם שעידוהו לא היתה עדותן מועלת לו כלום: **יב** עד שישמעו מפי התובע. דכתיב (שם) אם לוא יגיד מלא בוי"ו ואל"ף למדרש הכי. אם לו לא יגיד כלומר לתובע ושא עוט. הא אם לאחר לא יגיד. פטור: **יג** מצוה אני עליכם וכו'. וסוא שיאמר מלוס אני עליכם בשבועה: אוסרכם אני. בשבועה:

זאל ווישען ווער דיא עדות זענען. אונ זאל זייא אליין בשווערן: יא (אמר לשנים) ראובן האט גיזאגט צוא צווייא מענטשין (משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני) איך בשווער אויף אייך יענער אונ יענער ושמואל אונ משה אויב איר ווייסט פון סיינעטוועגין עדות צוא זאגין זאלט איר קומען עדות זאגין. האבין זייא אים גיענפערט (שבועה שאין אנו יודעין לך עדות) מיר שווערין אז מיר ווייסין ניט פון דיינעטוועגין עדות צוא זאגין (והם יודעין לו עדות עד מפי עד) אונ זייא ווייסין עדות צוא זאגין. נאר זייא אליין האבין ניט גיזעהן. נאר זייא האבין גיהערט פון אנדערע מענטשין. אז זייא וואלטין אפילו זאגין דיא עדות. וואלט בית דין דאס ניט אנגינומען (או שהיה אחד מהן קרוב או פסול) אדער זייא האבין טאקי אליין גיזעהן דיא עדות. נאר איינער פון זייא איז אקרוב צוא ראובן. אדער ער טאר ניט זיין קיין עדות. אפילו זייא וואלטין עדות זאגין וואלט בית דין ניט אנגינומען זייערע עדות (הרי אלו פטורין) דארפין זייא ניט ברייגגען קיין קרבן: יב (שילח ביד עבדו) אויב ראובן מאנט געלט בייא שמעון אונ ראובן האט געשיקט דורך זיין קנעכט ער זאל בשווערין דיא עדות (או שאמר להן הנתבע) אדער שמעון וואס מען מאנט בייא אים האט גיזאגט צוא דיא עדות (משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו) איך בשווער אויף אייך אויב איר ווייסט עדות צוא זאגין פאר ראובן. זאלט איר קומען עדות זאגין פון זיינעט וועגין. אונ זייא האבין גיזאגט מיר ווייסין ניט עדות צוא זאגין. אונ זייא ווייסין יא (הרי אלו פטורין) דארפין זייא ניט ברייגגען קיין קרבן (עד שישמעו מפי התובע) סיידין זייא זאלין הערין דיא שבועה פון דעם וואס מאנט: יג (משביע אני עליכם) אויב ראובן זאגט צוא צווייא מענטשין איך בשווער אויף אייך איר זאלט קומען עדות זאגין. אדער ער זאגט (מצוה אני עליכם) איך געבעט אויף אייך מיט אשבועה איר זאלט קומען עדות זאגין. אדער ער זאגט (אוסרכם אני) איך אסר אויף אייך מיט אשבועה איר זאלט קומען עדות זאגין. אונ זייא האבין גיזאגט מיר ווייסין ניט עדות צו זאגין. אונ זיי ווייסין יא (הרי אלו חייבין) דארפין זיי ברייגגען אקרבן (בשמים ובארץ) אויב ראובן האט גיזאגט צוא עדות איך בשווער אייך מיט הימל אונ ערד אז איר זאלט קומען עדות זאגין. אונ זייא האבין גיזאגט מיר ווייסין ניט קיין עדות. אונ זייא ווייסין יא (הרי אלו פטורין) דארפין זייא ניט ברייגגען קיין קרבן. ובייא הימל אונ ערד איז ניט קיין שבועה

באל"ף דל"ת. ביו"ד ה"י. בשדי. בצבאות. בחנון ורחום. בארך אפים ורב חסד. ובכל הכנויין. הרי אלו חייבין. המקלל בכולן חייב. דברי ר"מ. וחכמים פוטרין. המקלל אביו ואמו בכולן חייב. דברי ר"מ. וחכמים פוטרין. המקלל עצמו וחברו. בכולן. עובר בלא תעשה. יככה אלהים. וכן יככה אלהים. זו היא אלה הכתובה. בתורה. אל יככך. ויברכך. וייטב לך.

המקלל בכלם. מקלל את השם באחד מהם: ר"מ מחייב. סקילה: וחכמים פוטרין. דעל שם המיוחד דוקא בסקילה. דכתיב (ויקרא כד) בנקבו שם יומת ועל הכנויי' באזהרת דאלהים לא תקלל (שמות כב) ובשבועות העדות מודים חכמים לר"מ דחייב על הכנויי' כמו שחייב על השם המיוחד. דבשבועות [העדות] כתיב (ויקרא ה) ושמעה קול אלה: המקלל עצמו. דכתיב (דברים ד) השמר לך ושמור נפשך מאד. וכל השמר פן ואל אינו אלא ל"ת: והמקלל חברו. דכתיב (ויקרא יט) לא תקלל חרש אפילו חרש שאינו שומע ולא קפיד אקללתו לא תקלל. וכ"ש שאר כל אדם דשמע וקפיד: יככה אלהים. וכן יככה אלהים. אם אמר לעדי' יככה אלהי' אם לא תעידוני. או ששמע שקורא אלה שבתורה יככה אלהים. ואמר הוא לעדים וכן יככה אלהים אם לא תעידוני. או שאמר אל יככה אלהים אם תעידוני או יברכך ה' אם תעידוני. וייטב לך אלהים אם תעידוני. בכל אלו ר"מ

(באלף דל"ת) אז ער האט זיא בשווארין מיט דעם שם אדני (ביו"ד ה"י) אדער מיט דעם שם הוי"ה (בשדי) אדער מיט דעם שם שדי (בצבאות) אדער מיט צבאות (בחנון ורחום) אדער מיט חנון אונ רחום (בארך אפים) אדער מיט ארך אפים (ברב חסד) אדער מיט רב חסד (ובכל הכנויין) אדער מיט אנדערע נעמען וואס מען רופט אויף גאט. אונ זיא האבן געזאגט מיר ווייסן ניט עדות צו זאגן. אונ זיא ווייסן יא (הרי אלו חייבין) דארפין זיא ברייגגען א קרבן. ווייל מען האט זיא בשווארין ביי גאט. ווארום ער האט געמיינט איך בשווער אייך מיט גאט. וואס ער ווערט גירופין אדני. אונ הוי"ה. אונ שדי. אונ צבאות. אונ חנון. אונ רחום. אונ ארך אפים. אונ רב חסד (המקלל בכולן חייב) אז ער פלוכט אנאמען פון די אלע נעמען קומט אים סקילה (דברי ר"מ) אזו זאגט רבי מאיר (וחכמים פוטרין) די חכמים זאגן עס קומט אים ניט קיין סקילה. סיידין ער פלוכט דעם שם הוי"ה (המקלל אביו ואמו בכולן) אז ער פלוכט זיין פאטער אדער זיין מוטער. מיט איין נאמען פון דיא אלע נעמען (חייב) קומט אים סקילה (דברי רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (וחכמים פוטרין) אונ דיא חכמים זאגן עס קומט אים ניט קיין סקילה. סיידין ער פלוכט זיא מיט דעם שם הוי"ה (המקלל עצמו וחברו בכולן) אז איינער פלוכט זיך אדער זיין חבר. מיט איין נאמען פון דיא אלע נעמען (עובר בלא תעשה) אין ער עובר אויף אלאו (עיין בהרע"ב) (יככה אלהים) אויב ער זאגט צו דיא עדות. צו יעדען בזונדער "יככה אלהים" גאט זאל דיך שלאגן. אויב דו וועסט ניט קומען עדות זאגן (וכן יככה אלהים) אדער ער האט גיהערט איינער האט גילייענט דיא תוכחה אין דיא תורה "יככה אלהים". האט ער גיזאגט צו יעדער עדות בזונדער "וכן יככה אלהים" אונ אזוי זאל גאט דיך שלאגן. אויב דו וועסט ניט קומען עדות זאגן (זו היא אלה הכתובה בתורה) דאס איז דיא קללה וואס עס שטייט אין דיא תורה ביי דיא עדות "ושמעה קול אלה" ער וועט הערין א קול פון פלוכונג. אבער אז ער זאגט (אל יככך) גאט זאל דיך ניט שלאגן אויב דו וועסט עדות זאגן (ויברכך) אדער ער זאגט גאט זאל דיך בענטשין אויב דו וועסט עדות זאגן (וייטיב לך) אדער ער זאגט גאט זאל דיר גוטעס טאהן אויב דו וועסט עדות זאגן. אויף דיא אלע דרייא זאכן.

רבי מאיר מחייב. וחכמים פוטרין:

פרק ה **שבועת** הפקדון. נוהגת באנשים ובנשים. ברחוקים. ובקרובים. בכשרים ובפסולי. בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד. מפי עצמו. ומפי אחרים. אינו חייב עד שיכפור (בו) בב"ד. דברי ר"מ. וחכ"א בין מפי עצמו בין מפי אחרים. כיון שכפר בו חייב. וחייב על זדון השבועה. ועל

מחייב דמכלל לאו אתה שומע הן אל יככה אלהים אם העידוני הא אם לא תעידוני יככה. וכן יברכך אלהים אם תעידוני הא אם לא תעידוני יקללך. ובכל אלו אין הלכה כר"מ:

פרק ה **שבועת** הפקדון. באנשים ובנשים. איידי דתנא בשבועת העדות באנשים ולא בנשים. תנא נמי הכא לכולהו: בקרובים. שבעל הפקדון קרוב לזה שהפקדון אצלו: בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד. אם מפי עצמו נשבע שהוציא שבועה מפיו. או שענה אמן אחר המשביעו. ואחר כך הודה. חייב קרבן. דכתיב (ויקרא ה) וכחש בעמיתו. כל דהו: ומפי אחרים. ולא ענה אמן כגון משביע אני עליך שתחזיר לי פקדון. ואמר אין לך בידי כלום. אינו חייב עד שיכפור בב"ד: וחכ"א וכו'. והלכה כחכמים: וחייב על זדון השבועה. דלא כתיב בה ונעלם: זדון השבועה. שזכור של הפקדון ויודע שנתחייב על כפירתו קרבן: ועל שגגתה עם זדון הפקדון. שאינו יודע שחייב

אויב דיא עדות האבין גיזאגט מיר ווייסין ניט קיין עדות. אונ זייא ווייסין יא (רבי מאיר מחייב) זאגט רבי מאיר אז זייא דארפין ברייננען אקרבן. ווייל אל יכך. אונ יברכך. אונ ייטיב לך. זעגען קללות אויך. נאט זאל דיך ניט שלאגין. אונ זאל דיך בענטשין. אונ זאל דיר גוטס טאהן. אויב איר וועט קומען עדות זאגין. פאר שטייען מיר אז ער מיינט אבער אז איר וועט ניט קומען עדות זאגין. זאל ער דיך שלאגין. אונ פלוכין. אונ שלעכטס טאהן. הייסט דאס אויך. "ושמע קול אלה" ער וועט הערין אקול פון פלוכונג (וחכמים פוטרין) אונ דיא חכמים זאגין זייא דארפין ניט ברייננען קרבנות. ווייל אין דיא תורה שטייט "ושמע קול אלה" ער וועט הערין אקול פון פלוכונג. מוז ער הערין אקללה. ניט פון אברכה וויסען אקללה:

פרק ה א (שבועת הפקדון) דיא שבועה וואס מען שווערט אז איינער מאנט ביי זיין חבר ער זאל אים צוריק געבין וואס ער האט אים גיגעבין צוא בעהאלטין (נוהגת באנשים ובנשים) דאס איז ביי זכרים אונ ביי נקבות (ברחוקים ובקרובים) סיי דער וואס מאנט דעם פקדון איז אקרוב ואפריינד) מיט דעם וואס ער מאנט בייא אים. אונ סיי זייא זענען ניט קיין קרובים (בכשרים ובפסולים) סייא זייא זענען כשר צוא עדות אונ סיי זייא זענען פסול (בפני בית דין ושלא בפני בית דין) סיי ער האט גישווארין פאר בית דין אונ סיי ער האט גישווארין ניט פאר בית דין (מפי עצמו) אויב ער האט אליין גישווארי ואדער זיין חבר האט אים בשווארין אונ ער האט גיענפערט אמן. איז אויך גלייך וויא ער שווערט אליין (ומפי אחרים) אבער אז זיין חבר האט אים בשווארין. אונ ער האט ניט גיענפערט אמן. נאר ער האט גילייקונט (אינו חייב עד שיכפור בו בבית דין) איז ער אנדערש ניט חייב סיידין ער לייקונט פאר בית דין (דברי רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (וחכמים אומרים) אונ די חכמים זאגין (בין מפי עצמו בין מפי אחרים) סיי ער האט אליין גישווארין אונ סיי אנדערע האבין אים בשווארין (כיון שכפר בו חייב) אז ער האט נאר גילייקונט. אפילו ניט פאר בית דין. איז ער חייב צוא ברייננען אקרבן אויף דיא שבועה (וחייב על זדון השבועה) אויב ער איז גיוועזין אמזיד. ער האט גיוואסט אז דער פקדון איז בייא אים. אונ ער האט גיוואסט אז מען שווערט פאלש דארף מען ברייננען אקרבן. דארף ער אויך ברייננען אקרבן (ועל שגגתה

שגגתה עם זדון הפקדון. ואינו חייב על שגגתה. ומה חייב על זדונה. אשם בכסף שקלים: ב שבועת הפקדון כיצד. א"ל תן לי פקדוני שיש לי בידך. שבועה שאין לך בידי. או שאמר לו אין לך בידי. משביעך אני. ואמר אמן. הרי זה חייב. השביע עליו חמשה פעמים. בין בפני ב"ד. ובין שלא בפני ב"ד. וכפר. חייב על כל אחת ואחת. אמר ר"ש מה טעם מפני שיכול לחזור ולהודות: ג היו חמשה תובעין אותו. אמרו לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך. שבועה שאין לכם בידי. אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידי. ולא לך. ולא לך. חייב על כל אחת ואחת. ר"א אומ' עד שיאמר שבועה באחרונה

בשבועה זו קרבן. אבל זדון הוא שפקדון אצלו: בכסף שקלים. הך ו' בשני סלעים דהכי כתיב גבי איל אשם (ויקרא ה) בערכך כסף שקלים: ב מפני שיכול לחזור ולהודות. אחר כפירה נמלא שבכל שבועה הוא כופר ממון: ג שבועה באחרונה. אין לך בידי ולא לך ולא לך בשבועה. וסתמא קיימא

עם זדון הפקדון) אונ אויב ער האט ניט גיוואסט אז ער וועט דארפין ברייגגען אקרבן אויף די שבועה. נאר ער האט גיוואסט אז דער פקדון איז ביי אים. דארף ער ברייגגען אקרבן (ואינו חייב על שגגתה) אבער אז ער האט ניט גיוואסט אויב דער פקדון איז ביי אים. אונ ער האט גישווארין. דארף ער ניט ברייגגען קיין קרבן אויף דיא שבועה (ומה הוא חייב על זדונה) אונ וואס איז ער חייב אז ער איז אמזיד אויף דעם פקדון אז ער ווייס דער פקדון איז בייא אים. אונ ער שווערט פאלש. וואס דארף ער ברייגגען (אשם בכסף שקלים) אבהמה פאר צווייא טאלער. זיא זאל זיין אאשם: ב (שבועת הפקדון כיצד) וויא אזוי שווערט מען אויף אפקדון (אמר לו תן לי פקדוני שיש לי בידך) ראובן זאגט צו שמעון גיב מיר וואס איך האב דיר גיגעבין צו בעהאלטען. ענפערט שמעון (שבועה שאין לך בידי) איך שווער אז דוא האסט ביי מיר גאר ניט (או שאמר לו אין לך בידי) אדער שמעון האט גיזאגט צוא ראובן דוא האסט בייא מיר גאר ניט. זאגט ראובן צוא שמעון (משביעך אני) איך בשווער דיך אויב עס איז אמת (ואמר אמן) האט שמעון גיזאגט אמן. אונ עס איז ליגען שמעון האט יא דעם פקדון (הרי זה חייב) דארף ער ברייגגען אקרבן (השביע עליו חמשה פעמים) אויב ראובן האט בשווארין צוא שמעון פינף מאהל (בין בפני בית דין ובין שלא בפני בית דין) סיי פאר בית דין אונ סיי ניט פאר בית דין (וכפר) אונ שמעון האט גילייקענט (חייב על כל אחת ואחת) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף יעדער שבועה. דארף ער ברייגגען פינף קרבנות (אמר רבי שמעון) האט רבי שמעון גיזאגט (מה טעם) פאר וואס (מפני שיכול לחזור ולהודות) ווייל נאך יעדער שבועה קען ער דאך מודה זיין. אונ ער האט ניט מודה גיוועז. האט ער דאך צוא יעדער שבועה בזונדער גילייקענט געלט: ג (היו חמשה תובעין אותו) פינף מענטשין האבין גימאנט ביי איינעם (אמרו לו) זייא האבין גיזאגט צוא אים (תן לנו פקדון שיש לנו בידך) גיב אונז וואס מיר האבין ביי דיר בעהאלטין. האט ער גיענפערט (שבועה שאין לכם בידי) איך שווער אז איר האט ביי מיר גאר נישט. אונ עס איז ליגען. זייא האבין יא בייא אים (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגגען איין קרבן. אבער אז ער זאגט (שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך) איך שווער דוא האסט ניט ביי מיר. אונ דוא האסט ניט בייא מיר. אונ דוא האסט ניט ביי מיר. אונ דוא האסט ניט ביי מיר. אונ דוא האסט ניט ביי מיר) (חייב על כל אחת ואחת) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף יעדער מאהל בזונדער. וויא פיל מאל ער האט גיזאגט ולא לך אזוי פיל קרבנות דארף ער ברייגגען. רבי אליעזר זאגט (עד

שיאמר

שביעה אכולהו. ואין הלכה לא כר"א ולא כר"ש: אפ'לו אמר חטה ושעורה וכוסמת. דסבר ר"מ הטוען את חברו חטה מין חטה קאמר וכן שעורה וכן כוסמת. דכתיב (שמות ט) והחטה והכוסמת. והוי כאילו טענו חטין ושעורין וכוסמין. ורבנן סברי גרגיר א' של חטה ושל שעורה ושל כוסמת קאמר ואין

באחרונה. ר"ש אומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד. תן לי פקדון. ותשומת יד. גזל. ואבדה. שיש לי בידך. שבועה שאין לך בידי. אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידי. פקדון. ותשומת יד. וגזל. ואבדה. חייב על כל אחת ואחת. תן לי חטין ושעורין וכוסמין שיש לי בידך. שבועה שאין לך בידי. אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידי. חטין ושעורין וכוסמין. חייב על כל אחת ואחת. ר"מ אומר אפי' אמר חטה ושעורה וכוסמת. חייב

שיאמר שבועה באחרונה) דעם ווארט שבועה זאל ער זאגין צום לעצטין "אין לך בידי ולא לך ולא לך בשבועה". דוא האסט ניט ביי מיר. אונ דוא האסט ניט ביי מיר ואזוי פינף מאהלו דארויף שווער איך. איז דיא שבועה גיזאגט אויף אלע מענטשין. אויף יעדע בזונדער דארף ער ברייגגען פינף קרבנות. רבי שמעון זאגט (עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד) ער מוז זאגין דעם ווארט שבועה צו יעדין בזונדער. "שבועה לא לך שבועה לא לך" איך שווער דוא האסט ניט ביי מיר. איך שווער דוא האסט ניט ביא מיר ואזוי פינף מאהל ברייגגט ער פינף קרבנות. אבער אז ער זאגט נאר איין מאהל שבועה. ברייגגט ער נאר איין קרבן (תן לי פקדון ותשומת יד גזל ואבדה שיש לי בידך) אויב ראובן זאגט צוא שמעון גיב מיר וואס איך האב ביי דיר בעהאלטין. אונ וואס דוא האסט ביי מיר גיבארגט. אונ וואס דוא האסט ביי מיר גיגזילת. אונ וואס איך האב פאר לארין אונ דוא האסט גיפוגען. אונ שמעון ענפערט (שבועה שאין לך בידי) איך שווער דוא האסט ביי מיר גאר נישט. אונ עס איז ליגען. ער האט ביא אים יא דיא אלע זאכין (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגגען איין קרבן. אבער אז שמעון ענפערט (שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה) איך שווער דוא האסט ביי מיר ניט בעהאלטין. אונ האסט מיר ניט גיבארגט. אונ איך האב ביי דיר ניט גיגזלת. אונ איך האב ניט גיפונען וואס דוא האסט פאר לארין. אונ עס איז ליגען (חייב על כל אחת ואחת) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף יעדער זאך בזונדער (תן לי חטין ושעורין וכוסמין שיש לי בידך) אויב ראובן זאגט צוא שמעון גיב מיר דיא ווייץ אונ גערשטין אונ כוסמין וואס איך האב ביי דיר. אונ שמעון ענפערט (שבועה שאין לך בידי) איך שווער דוא האסט ביי מיר גאר נישט אונ עס איז ליגען (אינו חייב אלא אחת) דארף ער נאר ברייגגען איין קרבן. אבער אז שמעון זאגט (שבועה שאין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין) איך שווער דוא האסט ניט ביי מיר. ניט ווייץ אונ ניט גערשטין אונ ניט כוסמין. אונ עס איז ליגען (חייב על כל אחת ואחת) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף יעדער זאך בזונדער. רבי מאיר זאגט (אפילו אמר חטה ושעורה וכוסמת חייב על כל אחת ואחת) אפילו שמעון זאגט איך שווער דוא האסט ניט ביא מיר. ניט אווייץ אונ ניט אגערשט אונ ניט אכוסמת. אונ עס איז ליגען. דארף ער אויך ברייגגען אקרבן אויף יעדער זאך בזונדער. אונ מיר זאגין ניט אז ער מיינט נאר איין קערין ווייץ. אונ איין קערין גערשט. אונ איין קערין כוסמת. וואס דאס איז גאר ניט ווערט. האט ער דאך אים נאר ניט גילייקענט. פאר וואס זאל ער ברייגגען קרבנות. נאר מיר זאגין ער מייגט דעם מין ווייץ אונ דעם מין גערשטין אונ דעם

הלכה כר"מ: ד שאינו משלם קנס ע"פ עצמו. וכיון דכי אודי לא מחייב כי כפר נמי לאו ממונא כפר ליה: אבל משלם בושת ופגם. הלכך ממונא כפר. ופלוגתא דרבנן ורבי שמעון. דר"ש סבר כי אמר לי' אנסת או פיתית את בתי. קנסא קתבע מיניה שדמיו קצובין חמשים כסף. ולא קא תבע מיני' בושת ופגם שאין דמיו קצובים דלא שביק איניש מידי דקייץ ותבע מידי דלא קייץ. הלכך קנסא כפר ליה ופטור. ורבנן סברי בושת ופגם קא תבע ליה דלא שביק א"מ מידי דכי מודה ביה לא מפטר ותבע מידי דכי מודה ביה מפטר הלכך כי כפר ליה ממונא כפר ליה ומחייב. ואין הלכה כר"ש: ה המית שורך את עבדי. קנסא הוא דמשלם ל' סלעים אפי' אינו שוה אלא דינר:

חייב על כל אחת ואחת: ד אנסת ופיתית את בתי. והוא אמר לא אנסתי ולא פיתיתי. משביעך אני. ואמר אמן. חייב. רבי שמעון פוטר שאינו משלם קנס על פי עצמו. אמרו לו אע"פ שאינו משלם קנס על פי עצמו. משלם בושת ופגם ע"פ עצמו: ה גנבת את שורי והוא אומר לא גנבתי. משביעך אני. ואמר אמן. חייב. גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי. משביעך אני ואמר אמן. פטור. המית שורך את שורי והוא

מין בושת. אונ פון יעדער מין לייקנט ער אזוי פיל וויא ראובן מאנט אים: ד (אנסת ופתית את בתי) ראובן זאגט צוא שמעון דוא האסט גינייט אדער איבער גירעט. מיין טאכטער אונ האסט מיט איר מזנה גיוועזן. דארפסטו מיר בצאהלין פופציג טאלער (והוא אומר) אונ שמעון זאגט (לא אנסתי ולא פתיתי) איך האב איר ניט גינייט אונ האב איר ניט איבער גירעט (משביעך אני) זאגט ראובן צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון זאגט אמן. אונ עס איז ליגען (חייב) דארף שמעון ברייגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה (רבי שמעון פוטר) רבי שמעון זאגט ער דארף ניט ברייגען קיין קרבן (שאינו משלם קנס על פי עצמו) ווארום מען צאהלט ניט קנס דורך זיך אליין. אז מען איז מודה אויף אזעלכע געלט וואס דאס איז קנס. בצאהלט מען ניט. האט דאך שמעון ניט גיטאהן קיין שאדין צוא ראובן מיט דעם וואס ער האט אים גילייקנט. אז ער וואלט מודה גיוועזן וואלט ער דאך אויך ניט גידארפט בצאהלין (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צו רבי שמעון (אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו) אמת אז ער וואלט מודה גיוועזן וואלט ער ניט גידארפט בצאהלין קנס דיא פופציג טאלער (משלם בושת ופגם על פי עצמו) אבער פאר די חרפה אונ וואס זיא איז איצט ווערלוועלער וויא פריער. וואלט ער גידארפט בצאהלין אז ער וואלט מודה גיוועזן. אונ אז ער לייקנט דארף ער ניט בצאהלין. האט דאך שמעון גיטאהן שאדין געלט צוא ראובן מיט זיין לייקענען. אונ פאלש שווערין. דריבער דארף שמעון ברייגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה: ה (גנבת את שורי) ראובן זאגט צוא שמעון דוא האסט גיגנבת מיין אקס (והוא אומר לא גנבתי) אונ שמעון זאגט איך האב ניט גיגנבת (משביעך אני) זאגט ראובן צו שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון זאגט אמן. אונ עס איז ליגען (חייב) דארף שמעון ברייגען אקרבן אויף די פארשע שבועה (גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי) אויב ראובן זאגט צוא שמעון דוא האסט גיגנבת מיין אקס. אונ שמעון ענטפערט איך האב גיגנבת. נאר איך האב ניט גישאכטין אונ ניט פאר קויפט (משביעך אני) זאגט ראובן צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון זאגט אמן. אונ עס איז ליגען (פטור) דארף ניט שמעון ברייגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה ווארום אפילו שמעון וואלט מודה גיוועזן אז ער האט גישאכטין אדער פאר קויפט. וואלט ער אויך ניט גידארפט בצאהלין. האט דאך שמעון ניט גיטאהן קיין שאדין צוא ראובן

א"ל עבדו הפלת את שיני. קנסא הוא שהוציא עבדו לחירות בשביל אחד מאבריו :

פרק ו **שבועות** הדיינין. שבועה שהדיינים משביעים

אמר לא המית. משביעך אני ואמר אמן חייב. המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית. משביעך אני ואמר אמן פטור. אמר לו חבלת בי ועשית בי חבורה. והוא אומר לא חבלתי ולא עשיתי בך חבורה. משביעך אני ואמר אמן חייב. אמר לו עבדו הפלת את שיני וסמית את עיני. והוא אומר לא הפלתי ולא סמיתי. משביעך אני ואמר אמן פטור. זה הכלל כל המשלם ע"פ עצמו חייב ושאינו משלם ע"פ עצמו פטור :

פרק ו **שבועות** הדיינין. הטענה שתי כסף . וההודאה

מיט דעם וואס ער האט גילייקנט (המית שורך את שורי) ראובן זאגט צוא שמעון דיין אקס האט גיהרגת מיין אקס (והוא אומר) אונ שמעון זאגט (לא המית) ער האט ניט גיהרגת (משביעך אני) זאגט ראובן צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט שמעון גיזאגט אמן. אונ עס איז ליגען (חייב) דארף שמעון ברייינגען אקרבן אויף דיא שבועה (המית שורך את עבדי) ראובן זאגט צוא שמעון דיין אקס הט גיהרגת מיין קנעכט (והוא אומר לא המית) אונ שמעון זאגט ער האט ניט גיהרגת (משביעך אני) זאגט ראובן צו שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) הט שמעון גיזאגט אמן. אונ עס איז ליגען (פטור) דארף ניט שמעון ברייינגען אקרבן. ווארום אז שמעון וואלט מודה גיוועזן וואלט ער אויך ניט גידארפט בצאהלין. וייל דיא דרייסיג טאלער איז קנס (אמר לו חברו חבלת בי ועשית בי חבורה) ראובן זאגט צו שמעון דו האסט מיך גישלאגין אונ האסט מיר גימאכט אבייל. דארפסטו מיר בצאהלין (והוא אומר) אונ שמעון זאגט (לא חבלתי ולא עשיתי בך חבורה) איך האב דיך ניט גישלאגין אונ האב דיר ניט גימאכט קיין בייל (משביעך אני) זאגט ראובן צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט שמעון גיזאגט אמן. אונ עס איז ליגען (חייב) דארף שמעון ברייינגען אקרבן אויף דיא שבועה (אמר לו עבדו) דער קנעכט פון ראובן האט גיזאגט צו ראובן (הפלת את שיני וסמית את עיני) דוא האסט מיר אויס גיהאקט אצאן. אונ בלינד גימאכט אאויג. דארף איך ארויס גיין פריי פון דיר (והוא אומר) אונ ראובן זאגט (לא הפלתי ולא סמיתי) איך האב דיר ניט אויס גיהאקט אצאן. אונ ניט בלינד גימאכט אאויג (משביעך) זאגט דער קנעכט צוא ראובן איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ ראובן האט גיזאגט אמן. אונ עס איז ליגען (פטור) דארף ניט שמעון ברייינגען אקרבן. ווארום אז שמעון וואלט מודה גיוועזן וואלט ער אים אויך ניט גידארפט פריי מאכין. ווייל דאס פריי מאכין איז קנס (זה הכלל) דאס איז דער כלל (כל המשלם על פי עצמו) דער וואס בצאהלט דורך זיך אליין. אז ער איז מודה דארף ער בצאהלין. אויב ער האט ניט מודה גיוועזן. נאר ער האט גילייקנט. אונ האט גישווארין (חייב) דארף ער ברייינגען אקרבן אויף דיא שבועה (ושאינו משלם על פי עצמו) אונ דער וואס בצאהלט ניט דורך זיך אליין. אז ער וואלט מודה גיוועזן וואלט ער אויך ניט גידארפט בצאהלין. אויב ער האט ניט מודה גיוועזן. נאר ער האט גילייקנט. אונ האט גישווארין (פטור) דארף ער ניט ברייינגען אקרבן אויף דיא שבועה:

פרק ו א (שבועת הדיינין) דיא שבועה וואס דיא דיינים הייסין שווערין אויב ראובן מאנט געלט ביא שמעון. אונ שמעון לייקנט אביסול אונ איז מודה אביסול הייסט שמעון אמודה במקצת. פסקנן דיא דיינים שמעון זאל שווערין. ווי פיל זאל שמעון לייקענען אונ וויא פיל זאל ער מודה זיין. ער זאל דארפין שווערין. זאגט דיא משנה (הטענה שתי

ע"י הודאה במקצת הטענה לך שלא תהא הטענה פחות מב' מעות כסף שהוא שליש דינר שהדינר שש מעות והוא משקל צ"ו שעורו בינונית נמצא' שתי מעות משקל ל"ב שעורות:

וההודאה. שמחייבתו לישבע לא תהא פחות משוה פרוטה. שאם היה מה שכפר לו פחות משתי כסף. או מה שהודה פחות משוה פרוטה. אינו חייב שבועה דאורייתא. אבל משביעים אותו שבועת היסת מדברי סופרים. והמחוייב שבועה דאורייתא נקיט חפצא בידיה כגון ספר תורה. או תפילין כשנשבע והמחוייב שבועת היסת. לא נקט הנשבע חפצא בידיה. אלא חזן הכנסת או המשביע נקיט חפצא בידיה בשעה שחבירו נשבע לו. ושלשה מיני שבועות הן דאורייתא ולא יותר. המודה במקצת הטענה. ומי שעד א' מעיד כנגדו שהוא נשבע להכחיש העד. ושבועת השומרים. וכל שאר שבועות האמורים במס' זה. הם בתקנת חכמים. והם כעין של תורה בנקיטת חפץ. ואין הפרש בין שבועה דאורייתא לשבועות הנזכרות במשנה אלא שהמחוייב שבועה דאורייתא ולא רוצה לישבע בית דין יורדין לנכסיו ונפרעים ממנו משלם. והמחוייב שבועה מדבריהם בתקנת חכמים ולא רוצה לישבע. משמתין אותו עד שיפרע או עד שישבע. ואם עמד בנדויו ל' יום ולא רצה לישבע. ולא לשלם. מכין אותו מכת מרדות ומתירין לו נדויו והולך לו. ואין יורדין לנכסיו: **אין לך בידי אלא פרוטה פטור.** שאין ההודאה ממין הטענה שזה טענו כסף. וזה הודה לו נחושת. ודוקא שלא טענו אלא משקל שתי מעות כסף או יותר. אבל אם טענו מטבע כסף. הרי הודה לו במטבע: **שתי כסף ופרוטה.** קא סבר טענו חטים ושעורים

וההודאה בשוה פרוטה. ואם אין ההודאה ממין הטענה פטור. כיצד שתי כסף לי בידך. אין לך בידי אלא פרוטה פטור. שתי כסף ופרוטה לי בידך. אין לך בידי אלא פרוטה חייב. מנה לי בידך אין לך בידי פטור. מנה לי בידך. אין לך בידי אלא חמשים דינר

(כסף) שמעון זאל לייקענען ניט ווייניגער וויא צווייא מעות (אדריטעל גילדין) (והודאה בשוה פרוטה) אונ ער דארף מודה זיין ניט ווייניגער וויא אפרוטה. דארף שמעון שווערין אויף דיא איבעריגע. אבער אז שמעון לייקנט ווייניגער וויא אדריטעל גילדין. אדער ער איז מודה ווייניגער וויא אפרוטה. דארף ער ניט שווערין. (דיא תורה האט ניט גיגעבין אויף דעם קיין שבועה. נאר דיא רבנן האבען גיהייסען שווערין אויף ווייניגער אויך. עיין בהרע"ב ותי"ט ות"י) (ואם אין ההודאה ממין הטענה פטור) אויב ער איז ניט מודה דיא זעלביגע זאך וואס מען מאנט אים. דארף ער ניט שווערין (כיצד) וויא מיינט מען "הטענה שתי כסף וההודאה שוה פרוטה" מען זאל לייקענען צווייא דריטעל גילדין. אונ מען זאל מודה זיין אפרוטה (שתי כסף יש לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר צווייא דריטעל גילדין. אונ שמעון ענטפערט (אין לך בידי אלא פרוטה) דוא האסט בייא מיר נאר אפרוטה (פטור) דארף ניט שמעון שווערין. ווייל ער לייקנט מיט אפרוטה ווייניגער וויא צווייא דריטעל גילדען (שתי כסף ופרוטה לי בידך) אבער אז ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר צווייא דריטעל גילדין מיט אפרוטה. אונ שמעון ענטפערט (אין לך בידי אלא פרוטה) דוא האסט בייא מיר נאר אפרוטה (חייב) דארף שמעון שווערין. ווייל ער איז מודה אפרוטה אונ לייקנט צווייא דריטעל גילדין (ועיין בהרע"ב ותי"ט ות"י). (מנה לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון. איך האב בייא דיר הונדערט גילדין אונ שמעון ענטפערט (אין לך בידי) דוא האסט בייא מיר גאר גישט (פטור) דארף ניט שמעון שווערין (מנה לי בידך) אויב ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר הונדערט גילדין. אונ שמעון ענטפערט (אין לך בידי אלא חמשים דינר) דוא האסט בייא מיר נאר פופציג

חייב. מנה לאבא בידך. אין לך בידי אלא נ' דינר. פטור. מפני שהוא כמשיב אבידה: ב מנה לי בידך. א"ל (בפני עדים) הן. למחר א"ל תנהו לי. נתתיו לך. פטור. אין לך בידי. חייב. מנה לי בידך. א"ל הן. אל תתנהו לי אלא בעדים. למחר א"ל תנהו לי. נתתיו לך. חייב. מפני שצריך ליתנו (לו) בעדים: ג ליטרא זהב יש לי בידך. אין לך בידי אלא ליט"א כסף פטור. דינר זהב יש לי בידך. אין לך בידי.

והודה לו על אחת מכן חייב: מפני שהוא כמשיב אבידה. שהוא פטור משבועה. כדתנן גיטין (דף מח) השולח מאיליו לא ישבע מפני תקון העולם. ודוקא כשאין הבן טוען ודאי מנה לי בידך אלא שמא אבל טענו ודאי ואמר הוא לא היה לו אלא חמשים חייב שבועה דאורייתא דאין זה משיב

אבידה: ב מנה לי בידך. ואמר לו הן ובפני עדים. וכגון שאמר אתם עידי דשוב איני יכול לטעון אמנם הייתי בך: פטור. משבועה דאורייתא אבל משביעין אותו היסת: אין לך בידי. לא היו דברים מעולם: חייב. לשלם. ואינו נאמן בשבועה שהרי הוחזק כפרן. והוא שכפר בב"ד אבל שלא בב"ד לא הוחזק כפרן: ג אלא ליטרא כסף פטור. שאין

גילדין (חייב) דארף שמעון שווערין אז ער איז ניט מעהר שולדיג נאר פופציג גילדין (מנה לאבא בידך) ראובן זאגט צוא שמעון מיר דאכט אז מיין פאטער האט בייא דיר הונדערט גילדין. אונ שמעון ענפערט (אין לך בידי אלא חמשים דינר) דיין פאטער האט בייא מיר נאר פופציג גילדין (פטור) דארף ניט שמעון שווערין (מפני שהוא כמשיב אבדה) וויל דאס איז גלייך וויא ראובן וואלט גימאנט בייא שמעון. ער האט פאר לארין הונדערט גילדין. אונ שמעון ענפערט איך האב נאר גיפונען פופציג גילדין. דארף דאך שמעון ניט שווערין. אזוי אז ער מאנט הונדערט גילדין פון פאטער. אונ ער ווייס ניט גיוויס אויב עס קומט דעם פאטער הונדערט גילדין. אונ שמעון זאגט עס קומט נאר פופציג. דארף אויך שמעון ניט שווערין עיין בהרע"ב ותי"ט: ב (מנה לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר הונדערט גילדין (אמר לו בפני עדים הן) האט שמעון גיזאגט פאר עדות יא. עס קומט דיר הונדערט גילדין (למחר אמר לו תנהו לי) מארגין זאגט ראובן צוא שמעון גיב מיר דיא הונדערט גילדין. ענפערט שמעון (נתתיו לך) איך האב זייא דיר שוין גיגעבין (פטור) דארף ניט שמעון שווערין (אין לך בידי) אבער אז שמעון ענפערט צוא ראובן דוא האסט גאר קיין מאהל ניט גיהאט בייא מיר הונדערט גילדין (חייב מוז שמעון בצאהלין דיא הונדערט גילדין צוא ראובן ועיין בהרע"ב ותי"ט ותו"י) (מנה לי בידך) אויב ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר הונדערט גילדין (אמר לו הן) זאגט שמעון יא. זאגט ראובן צוא שמעון (אל תתנהו לי אלא בעדים) אז דוא וועסט מיר געבין דיא הונדערט גילדין זאלסטו זייא מיר אנדערש ניט געבין נאר פאר עדות (למחר אמר לו תנהו לי) מארגין זאגט ראובן צוא שמעון גיב מיר הונדערט גילדין. ענפערט שמעון (נתתיו לך) איך האב דיר שוין גיגעבין (חייב) מוז שמעון בצאהלין דיא הונדערט גילדין צוא ראובן (מפני שצריך לתנו לו בעדים) וייל ער האט אים גיבארפט געבין דיא געלט פאר עדות: ג (ליטרא זהב יש לי בידך) אויב ראובן זאגט צוא שמעון איך האב בייא דיר א פונט גאלד. ענפערט שמעון (אין לך בידי אלא ליטרא כסף) דו האסט נאר בייא מיר א פונט זילבער. ניט גאלד (פטור) דארף ניט שמעון שווערין. וייל שמעון הט ניט מודה גווען וואס ראובן הט אים גמאנט. ראובן הט אים גמאנט גאלד אונ ער האט מודה גיווען זילבער (דינר זהב יש לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב

אלא דינר כסף . וטריסית . ופונדיון . ופרוטה . חייב . שהכל מין מטבע אחת . כור תבואה יש לי בידך . אין לך בידי אלא לתך קטנית . פטור . כור פירות יש לי בידך . אין לך בידי אלא להך קטנית . חייב . שהקטנית בכלל פירות . טענו חטין והודה לו בשעורים . פטור . ורבן גמליאל מחייב . הטוען לחברו בכדי שמן . והודה לו בקנקנים . אדמון אומר הואיל והודה לו מקצת ממין הטענה . ישבע . וחכ״א אין

כאן הודאה ממין הטענה : לתך . חצי כור ט״ו סאין : כדי שמן . כדים מלאים שמן : והודה לו בקנקנים . כדים רקים בלא שמן : הואיל והודה במקצת הט נה . דהוה ליה כמו טענו חטין ושעורין והודה לו באחד מהן והלכה כאדמון . אבל אין הלכה כרבן גמליאל דמחייב בטענו חטין והודה לו בשעורים :

ביא דיר אנאלדענעם גילדין . א״נ שמעון ענפערט (אין לך בידי אלא דינר כסף) דוא האסט נאר ביא מיר אזילבערנעם גילדין (וטריסית) אדער אטריסית (ופונדיון) אדער אפונדיון (ופרוטה) אדער אפרוטה; טריסית אונ פונדיון אונ פרוטה זענען אזעלכע מטבעות) (חייב דארף שמעון שווערין אז עס איז אמת וויא ער זאגט (שהכל מין מטבע אחת) דאס איז אלין איין מין מטבע דא שמועסט אז ראובן זאגט מיר קומט ביא דיר מטבעות פאר אנאלדענעם גילדין . אונ שמעון זאגט דיר קומט נאר מטבעות פאר אזילבערנעם גילדין . מאנט ראובן מער מטבעות אונ שמעון איז מודה וויניגער מטבעות. אבער ביידע מיינען איינערליא מטבעות . טריסית איז פונדיונות אונ פרוטות) (כור תבואה יש לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב ביא דיר אכור תבואה (אכור איז דרייסיג סאה) אונ שמעון ענפערט (אין לך בידי אלא לתך קטניות) דוא האסט נאר ביא מיר אהאלבין כור ארבעס (פטור) דארף ניט שמעון שווערין . ווייל שמעון איז ניט מודה וואס ראובן מאנט אים . ראובן מאנט אים תבואה . אונ ער איז מודה ארבעס (כור פירות יש לי בידך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב ביא דיר אכור פירות . אונ שמעון ענפערט (אין לך בידי אלא לתך קטניות) דוא האסט נאר ביא מיר אהאלבין כור ארבעס (חייב) דארף שמעון שווערן אז עס איז אמת וויא ער זאגט (שהקטניות בכלל פירות) ווארום ארבעס רופט מען אויך פירות . אז ראובן האט אים גימאנט פירות . האט ער גימיינט ארבעס (טענו חטין והודה לו בשעורין) ראובן האט גיזאגט צוא שמעון איך האב ביא דיר אכור ווייץ . ווארום זונטאג פריה שעה ניין האב איך דיר פאר בארגט אכור ווייץ . אונ שמעון ענפערט דוא האסט ביא מיר אכור גערשטין ניט ווייץ. ווארום דם וום דו האסט מיר גבארגט זונטאג פריה שעה ניין איז ניט גוועזן ווייץ נאר גערשטין (פטור) דארף ניט שמעון בצאהלין אפילו פר די גערשטין וואס ער איז מודה. ווארום שמעון קען זאגן איך האב גלאכט פון דיר דו האסט מיר גמאנט ווייץ האב איך גיזאגט גערשטין אבער באמת קומט דיר נאר גישט ניט ווייץ אונ ניט גערשטין (ועתי״ט ות״יו) ער״ג מחייב) אונ רבן גמליאל זאגט שמעון דארף צוא ווערין (ועתי״ט ות״יו) (הטוען לחברו בכדי שמן ראובן זאגט צוא שמעון איך ה.ב ביא דיר צעהן קריג אייל (והודה לו בקנקנים) אונ שמעון זאגט דוא האסט ביא מיר צעהן קריג ליידיגע אן אייל . אונ אייל האסטו ביא מיר נאר גישט . אדמון זאגט (הואיל והודה לו מקצת ממין הטענה) וייל שמעון האט מודה גיוועזן אביסול אויף דעם וואס ראובן מאנט (ישבע) זאל שמעון שווערין אז אייל קומט ניט . אונ פאר דיא קריג זאל ער בצאהלין (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (אין ההודאה ממין הטענה) שמעון האט נאר ניט מודה גיוועזן וואס ראובן מאנט (ואדמון זאגט ראובן מאנט צוויא זאכין . אייל אונ קריג . אונ אז שמעון איז מודה קריג . איז ער דאך מודה וואס

פטור. משבועה דאורייתא. לא על הקרקעות ומענת קטן. כגון שטוענו קטן. דאמר קרא ולא על הכלים. שאין הודאת קרקעות כי יתן איש אל רעהו ואין נתינת קטן כלום. מביאתו לידי שבועה. שאין דין שבועה [והחרש] והשוטה כקטן הוא. ודוקא שבועה בקרקעות: הודה במקצת כלים. דאיכא דאורייתא. הוא שאין נשבעין על טענת קטן. הודאה וכפירה בלאו קרקעות חייב לשבע אף על הקרקעות ע״י גלגול שבועה: זוקקין גוררין: ד אין נשבעין על טענת חרש. כגון שטענו חרש ברמיזה. לחרש שאמרו הכא יש בכל מקום אינו ומע ואינו מדבר: אבל שטענה היסת חייבין לשבע על טענתו: אבל נשבעין לקטן ולהקדש. הבא ליפרע מנכסי קטן לא יפרע אלא בשבועה. וכן המקדיש נכסיו ויש עליו שטר חוב. ובא ב״ח ליפרע מן הנכסים של הקדש

ההודאה ממין הטענה. אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון. טענו כלים וקרקעות והודה בכלים וכפר בקרקעות. בקרקעות וכפר בכלים פטור. הודה במקצת הקרקעות. פטור. במקצת הכלים. חייב. שהנכסים שאין להם אחריות. זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן: ד אין נשבעין על טענת חרש. שוטה והקטן. ואין משביעין את הקטן.

ראובן מאנט אים. אונ דיא חכמים זאגין ראובן מאנט נאר אייל. וויא פיל אייל וויא פיל עס גייט אריין אין צעהן קריג. אבער קריג מאנט ער גאר ניט. אונ אז שמעון איז מודה קריג. איז ער דאך מודה ניט וואס מען מאנט אים. ועת״ת ות״י (אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון) רבן גמליאל זאגט מיר גיפעלט דער דין זאל זיין וויא אדמון זאגט (טענו כלים וקרקעות) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב ביא דיר כלים אונ פעלדער (והודה בכלים וכפר בקרקעות) אונ שמעון זאגט כלים האסטו ביי מיר אונ פעלדער נישט (בקרקעות וכפר בכלים) אדער שמעון זאגט פעלדער האסטו ביי מיר אונ כלים נישט (פטור) דארף ניט שמעון שווערין נאר ער באצאהלט אדער ער גיט אוועק וואס ער איז מודה (הודה במקצת הקרקעות) אויב ראובן מאנט צעהן אייזין ערד ואונ כלים אויך. אדער כלים מאנט ער ניט. נאר ערד. אונ שמעון איז מודה אז עס קומט פינף איילין ערד. אונ דאס איבעריגע לייקנט ער (פטור) דארף אויך ניט שמעון שווערין נאר ער גיט אוועק פינף איילין ערד (במקצת הכלים) אויב ראובן מאנט צעהן איילין ערד אונ צוויי כלים. אונ שמעון זאגט ערד קומט דיר גאר ניט. נאר איין כלי קומט דיר (חייב) דארף שמעון שווערין אז דיא אנדערע כלי אונ ערד קומט ניט צוא ראובן (שהנכסים שאין להן אחריות זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן) דאס פאר מעגין וואס האט ניט קיין זיכערהייט (אלע זאכין אויסער ערד איז ניט זיכער פון אשאדין) זייא גייטין דאס פאר מעגין וואס האט אזיכערהייט ערד מען זאל שווערין אויף זייא אויך. ווייל ער שווערט אויף דיא אנדערע כלי. דארף ער שוין שווערין אויף דיא ערד אויך: ד (אין נשבעין על טענת חרש שוטה והקטן) אויב אמענטש וואס איז טויב אונ שטום. אדער ער איז משוגע. אדער אקינד. וואס מאנט ביי איינעם אהוב אדער איין אנדער זאך. אונ יענער לייקנט. דארף ער ניט שווערין (ועיין ת״י) (אין משביעין את הקטן) אונ אויב מען מאנט ביי אקטן אונ ער לייקנט. דארף ניט דער קטן שווערין (אבל נשבעין לקטן) אבער אז מען מאנט ביי אקטן אונ מען דארף נעמען פון אים. מאר מען ניט נעמען אן אשבועה (ולהקדש) אויב ראובן האט גימאנט געלט פון שמעון. אונ שמעון האט הייליג גימאכט זיין פאר מעגין מען זאל פאר קויפין אונ דאס געלט זאל גיהערין צום בית המקדש. קען ראובן צו נעמען

אבל נשבעים לקטן. ולהקדש: **ה** ואלו דברים שאין נשבעין עליהם. העבדים. והשטרות. וקרקעות. וההקדשות. אין בהן תשלומי כפל ולא תשלומי ארבע׳ וחמשה. שומר ח״ם אינו נשבע. נושא שכר אינו משלם. ר״ש אומר קדשים

צריך שבועה: **ה** העבדים והשטרות והקרקעות וכו׳. דכתיב (שמות כב) על כל דבר פשע כלל על שור על חמור על שה על שלמה פרט. על כל אבדה. חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפורש. דבר המיטלטל וגופו ממון. אף כל דבר המיטלטל וגופו ממון. יצאו קרקעות שאינן מטלטלין. יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות. יצאו שטרות שאע״פ שהם מטלטלין אין גופן ממון. שכל אלו אין נשבעין עליהן. והקדש אין נשבעין עליו דכתיב (שם) כי יתן איש אל רעהו. ולא של הקדש: אין בהם תשלומי כפל. דהכי דוקא דמרבינן כעין הפרט דכתיב באותה הפרשה ישלם שנים: ולא השלומי ארבעה וחמשה. דכל היכא דליכא כפל אינו משלם ד׳ וה׳. דכיון דליכא כפל הוו להו תשלומי ג׳ וד׳ ותשלומי ד׳ וה׳ אמר רחמנא. ולא תשלומי ג׳ וד׳: שומר חנם אינו נשבע. שומר חנם אין לו אלא שבועה. דכתיב (שם) ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו. והותה הפרשה בשומר חנם נאמרה. ועל העבדים ועל הקרקעו׳ ועל השטרו׳ אינו נשבע. דנפקא לה מדכתיב כי יתן איש אל רעהו. כלל. כסף או כלים פרט. לשמור. חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפורש דבר המיטלטל וגופו ממון. אף כל וכו׳ יצאו קרקעות דלאו מיטלטלים וכו׳. וכל הני דאמרינן בהו אינו נשבע. דוקא שבועה דאורייתא. אבל שבועת היסת לעולם חייבין לישבע: נושא שכר אינו משלם. גניבה ואבדה הכתוב בו לחיוב. דכתיב (שם) אם גנוב יגנב מעמו ישלם לבעליו. ועבדים וקרקעות ושטרות אינו משלם. דכתיב בשומר שכר (שם) כי יתן איש אל רעהו. כלל. חמור או שור או שה וכל בהמה פרט.

דאס פאר מעגן. ווארום דער וואס איז שולדיג געלט קען ניט הייליג מאכן זיין פארמעגן. ווייל אלץ געהער צום בעל חוב. פון דעסטוועגן אידער ראובן נעמט זיין חוב פון דעם הייליגען פאר מעגן. מוז ער שווערן. אז אים קומט דער חוב: ה (ואלו דברים שאין נשבעין עליהן) אויף דיא זאכן דארף מען ניט שווערן (העבדים) אויף קנעכט. ראובן זאגט צוא שמעון איך האב ביי דיר צוויי קנעכט. אונ שמעון זאגט נאר איין קנעכט האסטו בייא מיר (והשטרות) וועקסלען. ראובן מאנט ביי שמעון צוויי וועקסלען. אונ שמעון איז נאר מודה אויף איין וועקסיל (והקרקעות) פעלדער. ראובן מאנט ביי שמעון צעהן פעלד פון צעהן איילין. אונ שמעון איז מודה פינף איילין (וההקדשות) אז הקדש מאנט ביי איינעם געלט אדער איין אנדער זאך. אונ יענער לייקנט אביסול אונ איז מודה אביסול. ביי די אלע זאכן דארף מען ניט שווערן (אין בהן תשלומי כפל) בייא דיא אלע זאכן צאהלט ניט אגנב מאפיל (ולא תשלומי ארבעה וחמשה) אונ ניט פיר אדער פינף. אויב מען האט גיגנבת אאקס אדער אשעפס פון בית המקדש. אונ דער גנב האט אים פאר קויפט. דארף ער ניט בצאהלין פיר שעפסין פאר דעם שעפס. אונ ניט פינף אקסין פר דעם אקס (שומר חנם אינו נשבע) אויב איינער האט געהיט דיא זאכין אומזיסט. אונ זייא זענען גיגנבת גיווארין. דארף ניט דער שומר שווערן (נושא שכר אינו משלם) אונ אויב ער האט געהיט פאר געלט. אונ עס איז גיגנבת גיווארין. דארף ער ניט בצאהלין. רבי שמעון זאגט (קדשים שהייב באחריותן) אויב ראובן הט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אקרבן. אונ ער האט אפ גישייט אבהמה צוא דעם קרבן. אונ ער האט זיא גיגעבין צו איינעם ער זאל איר היטען. אונ זיא איז גיגנבת גיווארין (נשבעין עליהן) דארף דער שומר שווערן

אויף

שחייב באחריותן נשבעין עליהן. ושאינו חייב באחריותן. אין נשבעים עליהם: ו רמ"א יש דברים שהן כקרקע. ואינן כקרקע. ואין חכמים מודים לו. כיצד עשר גפנים טעונות מסרתי לך. והלה אומר אינן אלא חמש. רבי מאיר מחייב שבועה. וחכ"א כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע. אין נשבעין אלא על דבר שבמדה. ושבמשקל. ושבמנין. כיצד. בית מלא מסרתי לך. וכים מלא מסרתי לך. והלה אומר איני יודע אלא מה שהנחת אתה נוטל פטור. זה אומר עד הזיז וזה אומר עד החלון

לשכיר חזר וכלל וכו') כדאמרי' לעיל. דעשו כתיב בש"מר חנם ובשומר שכר דמשמע דעשו ולא הקדש. ושואל. ושוכר. לא הוזכרו כאן. למעוטי בהו עבדים וקרקעות ושטרות והקדשות. דלא שייך אלא בקרקעות. ולא בשט"ות על הרוב וכ"ש שכירה שאינו שייך בשטרות וכן לא שייך שאלה ושכירות בהקדש שאסור להשאיל ולהשכיר ההקדשות: ו ר' מאיר אומר יש דברים שהם כקרקע. ענבים העומדים ליבצר הוא דאיכא בין חכמים לר' מאיר. דרבי מאיר סבר ענבים העומדים ליבצר כבצורות דמיין. וחכמים סברי לאו כבצורות דמיין. והלכה כחכמים. ודוקא בדין טוענים. אבל גבי מקח וממכר ואונאה ומודה במקצת הטענה בכל הכי קיימא לן דדבר העומד ליבצר כבצור דמי וכן הלכה: עד הזיז. קורה של עלייה הבולטת מתוך הבית וכללא דמלתא לעולם אינו חייב שבועה דאורייתא עד שיטענו דבר שבמדה או שבמשקל או שבמנין. ויודה לו במקצת המדה. או במקצת

אויף איר אדער בצאהלין. ווייל דער שאדין געהער צו ראובן. ווארום ראובן דארף ברייגע איין אנדער קרבן (ושאינו חייב באחריותן) אונ אויב ראובן דארף ניט ברייגען איין אנדער קרבן. אויב ראובן האט גיזאגט אויף אבהמה. דיא בהמה זאל זיין הייליג. אז די בהמה ווערט גיגנבת אדער זיא פייגערט. דארף ער ניט געבין איין אנדער קרבן אונ ער האט ז ניט געבין צוא איינעם ער זאל איר היטען. אונ זיא איז גיגנבת גיווארין (אין נשבעין עליהן) דארף ניט דער שומר שווערין. ווייל דער שאדין געהער ניט צו ראובן נאר צו הקדש. אונ צוא הקדש שווערט מען ניט: ו (רבי מאיר זאגט (יש דברים שהן כקרקע ואינן כקרקע) עס איז דא זאכען וואס זענען אזוי וויא דיא פעלד. אונ זענען ניט וויא דיא פעלד (ואין חכמים מודים לו) אונ דיא חכמים זענען ניט מודה צוא רבי מאיר (כיצד) וויא מיינט מען (עשר גפנים טעונות מסרתי לך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב דיר גיגעבין צעהן ווייגשטאקן מיט ווייטרויבין (והלה אומר) אונ שמעון זאגט (אינן אלא חמש) עס איז נאר גיווען פינף ווייגשטאקן (רבי מאיר מחייב שבועה) רבי מאיר זאגט שמעון דארף שווערין (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע) אלין וואס איז בהעפט צוא דיא ערד. האט דעם דין אזוי וויא דיא ערד. אזוי וויא מען שווערט ניט אויף ערד. אזוי שווערט מען ניט אויף דיא ווייגשטאקן ועיין בהרע"ב ותי"ט ותי"ו (אין נשבעין אלא על דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין) מען שווערט אנדערש ניט סיידין ער מאנט אזוי אזאך וואס עס איז גימאסטין אדער גיוואגין אדער גיציילט (כיצד) וויא מיינט מען (בית מלא מסרתי לך) ראובן זאגט צוא שמעון איך האב דיר גיגעבין אפולע שטוב מיט פירות (וכים מלא מסרתי לך) אדער ער זאגט צוא שמעון איך האב דיר גיגעבין אפולע בייטיל געלט (והלה אומר) אונ שמעון זאגט (איני יודע) איך וויים ניט וויא פיל דוא האסט מיר גיגעבין (אלא מה שהנחת אתה נוטל) נאר וואס דוא האסט אוועק גילייגט דאס נעם (פטור) דארף ניט שמעון שווערין (זה אומר עד הזיז) אבער אז ראובן זאגט דיא פירות זענען גיוועז אין שטוב

החלון. חייב: ז המלוה את חבירו על המשכון. ואבד המשכון. א"ל סלע הלויתיך עליו. ושקל היה שוה. והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עליו. וסלע היה שוה. פטור. סלע הלויתיך עליו ושקל היה שוה. והלה אומר. לא כי. אלא סלע הלויתני עליו. ושלשה דינרים היה שוה. חייב. סלע הלויתני עליו ושתים היה שוה. והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתיך עליו. וסלע היה שוה. פטור. סלע הלויתני עליו.

המשקל. או מקצת הסכין: ז המלוה את חברו על המשכון. נעשה עליו שומר שכר לא שנא משכנו בשעת הלואתו. לא שנא משכנו שלא בשעת הלואתו. ואם אבד או נגנב והיה המשכון כנגד החוב יצא משכונו בחובו. ואין לזה על זה כלום. ואם החוב יתר על המשכון משלם לוה למלוה מה שהחוב יותר. ואם המשכון יותר על החוב משלם מלוה ללוה. ואם נאבד באונס שהשומר שכר פטור. גם הלוה פטור. ונשבע שבאונס נאבד. וגובה חובו כולו: שקל. חצי סלע: לא כי. לא כן היה אלא סלע הלויתני עליו ושלשה דינרים היה שוה: חייב. דהרי הוא הודה במקצת הטענה שהסלע שוה ארבעה דינרין וכיון שהלוה חייב לישבע כמה היה שוה המשכון שלו. והמלוה חייב לישבע על המשכון שאינו ברשותו ואע"פ שמשלם דמיו. משום דחיישינן שמא עיניו נתן בו. ב"ד משביעין את המלוה תחלה שאין המשכון ברשותו. ואח"כ משביעין את הלוה

ביז צוא דעם בעלעק וואס ניט ארויס פון וואנט (וזה אומר עד החלון) אונ שמעון זאגט די פירות זענען גיוועזן נאר ביז צום פענסטער (חייב) דארף שמעון שווערין ועיין בהרע"ב ותי"ט ותי"ו: (המלוה את חברו על המשכון) אויב ראובן האט פאר בארגט געלט צוא שמעון אויף אמשכון (ואבד המשכון) אונ דער משכון איז פאר לארין גיווארין (אמר ליה) ראובן זאגט צוא שמעון (סלע הלויתיך עליו) אטאלער פיר גילדין האב איך דיר גיבארגט אויף דעם משכון (ושקל היה שוה) אונ אהאלבין טאלער צווייא גילדין איז דער משכון ווערט גיוועזן. רעכין דיר אפ צווייא גילדין פאר דעם משכון. אונ צוויי גילדין גיב מיר (והלה אומר) אונ שמעון זאגט (לא כי) ניט אזוי (אלא סלע הלויתני עליו) אטאלער האסטו מיר גיבארגט אויף דעם משכון (וסלע היה שוה) אונ אטאלער איז דער משכון ווערט גיוועזן. אז דער משכון איז פאר לארין גיווארין. דארף איך דיר ניט בצאהלין (פטור) דארף ניט שמעון שווערין ועת"י. (סלע הלויתיך עליו) אויב ראובן זאגט צו שמעון איך האב דיר גבארגט אטאלער אויף דעם משכון (ושקל היה שוה) אונ אהאלבין טאלער איז דער משכון ווערט גיוועזן. רעכין מיר אפ אהאלבין טאלער. אונ אהאלבין טאלער גיב מיר (והלה אומר) אונ שמעון זאגט (לא כי) ניט אזוי (אלא סלע הלויתני עליו) אטאלער האסטו מיר גיבארגט אויף דעם משכון (ושלשה דינרים היה שוה) אונ דרייא גילדין איז דער משכון ווערט גיוועזן. דרייא גילדין דארף מען אפ רעכענען פאר דעם משכון. קומט דיר נאך איין גילדין (חייב) דארף שמעון שווערין אז דער משכון איז ווערט גיוועזן דרייא גילדין (ביז איצט שמועסט אז דער מלוה מאנט. פון איצט שמועסט אז דער לוה מאנט (סלע הלויתני עליו) שמעון זאגט צוא ראובן דוא האסט מיר גיבארגט אטאלער אויף דעם משכון (ושתים היה שוה) אונ צווייא טאלער איז דער משכון ווערט גיוועזן. אטאלער רעכין אפ אויף דעם חוב. אונ אטאלער בצאהל מיר (והלה אומר) אונ ראובן זאגט (לא כי) ניט אזוי (אלא סלע הלויתיך עליו) אטאלער האב איך דיר גיבארגט. אויף דעם משכון (וסלע היה שוה) אונ אטאלער איז דער משכון ווערט גיוועזן. איז אפ גירעכינט דער משכון פאר דעם חוב (פטור) דארף ניט ראובן

כמה היה שוה שמא ישבע הלוה תחל׳ ולא דקדק בשומא. ויוציא המלוה את המשכון ויפסלנו לעדות ולשבועה. והא דתניק בסיפא מי נשבע. מי נשבע תחלה קאמר: מי שהפקדון אצלו. המלוה שהיה המשכון אצלו נשבע שאין המשכון ברשותו:

פרק ז כל הנשבעין. נשבעין ולא משלמין. לא תקנה תורה לתובע לישבע

ושתים היה שוה. והלה אומר לא כי. אלא סלע הלויתיך עליו. וחמשה דינרים היה שוה. חייב. ומי נשבע. מי שהפקדון אצלו. שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון:

פ״ז **כל** הנשבעין שבתורה. נשבעין ולא משלמין. ואלו נשבעים ונוטלין. השכיר. והנגזל. והנחבל. ושכנגדו חשוד על השבועה. והחנוני על פנקסו. השכיר כיצד. אמר לו תן לי

וליטול. אלא לנתבע שישבע ולא ישלם דכתיב (שמות כב) ולקח בעליו ולא ישלם. מי שעליו לשלם הוא נשבע: ואלו נשבעין ונוטלין. וכולם שתקנו להם חכמים לישבע וליטול. וכלהו מפרש להו לקמן במתני׳: השכיר. תקנו לו חכמים לישבע וליטול מפני שבעל הבית טרוד בפועליו והוא נזכר. והני מילי כשתובעו בזמנו. שכיר יום זמנו כל הלילה שלאחריו.

שווערין (סלע הלויתני עליו) שמעון זאגט צוא ראובן דוא האסט מיר גיבארגט אטאלער אויף דעם משכון (ושתים היה שוה) אונ צווייא טאלער איז דער משכון ווערט גיוועזן. אטאלער רעכין אפ אויף דעם חוב אונ אטאלער בצאהל מיר (והלה אומר) אונ ראובן זאגט (לא כי) ניט אזוי (אלא סלע הלויתיך עליו) אטאלער האב איך דיר גיבארגט אויף דעם משכון (וחמשה דנרים היה שוה) אונ פינף גילדין איז דער משכון ווערט גיוועזן. קומט דיר איין גילדין (חייב) דארף ראובן שווערין (ומי נשבע) ווער זאל שווערין פריער בייא דעם ערשטין פאל ווען ראובן מאכט בייא שמעון אהאלבין טאלער. צווייא גילדין אונ שמעון איז מודה אז עס קומט אים איין גילדין. דארף שמעון שווערין אז עס קומט ניט מעהר אונ ראובן דארף אויך שווערין אז ער האט ניט גינומען דעם משכון פאר זיך טאמער איז ער אים גיפעלין. פרעגט דיא משנה ווער זאל שווערין פריער. ראובן צוא שמעון. ענטפערט דיא משנה (מי שהפקדון אצלו) ראובן וואס דער פקדון איז בייא אים גיוועזן ביז איצט. ער זאל פריער שווערין אז דער פקדון איז פארלארין גיווארין. דער נאך זאל שווערין שמעון וויא פיל דער פקדון איז ווערט גיוועזן (שמא ישבע זה) אויב שמעון וועט פריער שווערין וויא פיל דער פקדון איז ווערט גיוועזן (ויוציא הלה את הפקדון) טאמער האט ראובן דעם פקדון אונ ער וועט אים ברייגגען פאר בית דין אונ וועט ווייזין אז שמעון האט פאלש גישווארין. וועט דאך זיין אחילול השם:

פרק ז (כל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין) אלע שבועות וואס דיא תורה האט גיהייסין שווערין. דארף שווערין דער וואס מען מאנט בייא אים. אונ ניט בצאהלין (ואלו נשבעין ונוטלין) אונ דיא מענטשין דארפין שווערין אונ נעמען (השכיר) אגידונגענער (והנגזל) וואס ער איז גיגזלת גיווארין (והנחבל) וואס ער איז גישלאגין גיווארין (ושכנגדו חשוד על השבועה) אויב דער וואס איז אים אנטקעגין. וואס מען מאנט בייא אים. איז מען אים חושד אז ער וועט פאלש שווערין. שווערט דער וואס מאנט אונ נעמט (והחנוני על פנקסו) אונ אקרעמער אויף זיין בוך שווערט אויך אונ נעמט (השכיר כיצד) וויא איז דער דין בייא דעם גידונגענעם (אמר לו) דער פועל זאגט צום בעל הבית (תן לי שכרי

ושכיר נוטל זמנו כל היום שלאחריו אבל תבעו לאחר זמנו בעה"ב נשבע היסת שפרעו ונפטר ואם שכרו שלא בעדים נמי אין השכיר נשבע ונוטל דמתוך שיכול לומר לו. לא שכרתיך מעולם. יכול לומר לי נמי. שכרתיך ונתתי לך שכרך: הוא אומר נתתי. אבל אמר לו שנים קבלת לי. והוא אומר לא קבלתי לך אלא אחד נשבע בעה"ב שבועת התורה שהוא כדבריו. ואינו נותן לו אלא א'. ר"י אומר. ואין הלכה כר"י לא בשכיר ולא בנגזל ולא בנחבל: ב למשכנו שלא ברשות. ונכנס שראוהו עדים שנכנס לבית חברו. ואין בידו כלום. ויצא מהם וכלים תחובים לו תחת כנפיו: הרי זה נשבע ונוטל. שהרי הדברים מוכיחים שהעדים מעידים שמשכנו שלא ברשות. והוא דטעין ליה האיך במידי דאמיד ביה. אבל אם טוען ליה בכסא דכספא וכי האי גונא במידי דלא אמיד ביה. לאו כל

לי שכרי שיש לי בידך. הוא אומר נתתי והלה אומר לא נטלתי. ה א נשבע ונוטל. ר' יהודה אומר עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד. אמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך. והוא אומר התקבלת דינר זהב: ב הנגזל כיצד. היו מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו שלא ברשות. הוא אומר כלי נטלת. והוא אומר לא נטלתי. הרי זה) נשבע ונוטל. רבי יהודה אומר עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד. א"ל שני כלים נטלת. והוא אומר לא נטלתי אלא אחד: ג הנחבל כיצד. היו מעידים אותו

שיש לי בידך) גיב מיר מיין ארבעט געלט וואס איך האב ביא דיר (הוא אומר נתתי) דער בעל הבית זאגט איך האב דיר געגעבין (והלה אומר לא נטלתי) אונ דער פועל זאגט איך האב ניט גינומען (הרי זה נשבע ונוטל) זאל דער פועל שווערין אונ נעמען (עיין בהרע"ב). רבי יהודה זאגט (עד שתהא שם מקצת הודאה) מען זאל אביסול מודה זיין (כיצד) וויא מיינט מען (אמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך) דער פועל זאגט צום בעל הבית גיב מיר מיין ארבעט געלט פופציג גילדין וואס מיר קומט ביא דיר (והוא אומר התקבלת דינר זהב) אונ דער בעל הבית זאגט צום פועל דוא האסט שוין אפ גינומען ארענדיל. פינף אונ צוואנציג גילדין. דארף דער פועל שווערין אונ נעמען פון בעל הבית דיא גאנצע פופציג גילדין: ב (הנגזל כיצד) וויא מיינט מען ער איז גיגזלת גיווארין (היו מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו שלא ברשות) צווייא מענטשין זאגין עדות אויף ראובן אז זייא האבין גיהערט וויא ער זאגט ער גייט אריין צוא שמעון אין שטוב נעמען ביא אים א משכון פאר זיין חוב. נאר ביא בית דין האט ער ניט גיפרעגט אויב ער זאל נעמען א משכון. אונ דיא עדות האבין גיזעהן וויא ראובן איז אריין גיגאנגען צוא שמעון אין שטוב ליידיג. אונ ער איז ארויס גיגאנגען אונ האט גיטראגין כלים בעהאלטין אונטער זיין קלייד (הוא אומר) שמעון זאגט (כלי נטלת) דוא האסט גינומען מיינע כלים (והוא אומר) אונ ראובן זאגט (לא נטלתי) איך האב ניט גינומען קיין כלי ביא דיר (הרי זה נשבע ונוטל) זאל שמעון שווערין אונ נעמען (עיין כל זה בתפארת ישראל). רבי יהודה זאגט (עד שתהא שם מקצת הודאה) מען זאל אביסול מודה זיין (כיצד) וויא מיינט מען (אמר לו) שמעון זאגט צוא ראובן (שני כלים נטלת) דוא האסט גינומען צווייא כלים (והוא אומר) אונ ראובן זאגט (לא נטלתי אלא אחד) איך האב נאר גינומען איין כלי. דארף שמעון שווערין אונ נעמען ביידע כלים: ג (הנחבל כיצד) וויא מיינט מען ער איז גיביילט גיווארין (היו מעידין אותו שנכנס תחת ידו שלם) צווייא מענטשין זאגין עדות אז ראובן איז אריין גיגאנגען צוא שמעון אין שטוב אדער אין

כמימים לישבע וליטול. אלא ישבע הנתבע. איכא למימר. כי אישתבע. בקושטא אישתבע.
ויפטר: ג הרי זה נשבע ונוטל. ודוקא שבדעתו היה לקיימו. ואע״פ שכפתו ילמוד
שהחבלה במקום שאפשר שחבל בעצמו. משום ועבר עליה אינו חשוד בכך על השבועה.
הכי צריך שבועה. אבל במקום שאינו יכול אבל ביטוי דלשעבר אכלתי ולא אכלתי דמי
לשבועת שוא. שהרי

שנכנס תחת ידו שלם. ויצא חבול. ואמר לו חבלת בי. והוא אומר לא חבלתי. הרי זה נשבע ונוטל. ר״י אומר עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד. א״ל חבלת בי שתים. והלה אומר לא חבלתי בך אלא אחת: ד ושכנגדו חשוד על השבועה. כיצד. אחת שבועת העדות. ואחת שבועת הפקדון. ואפי׳ שבועת שוא. היה אחד מהן משחק בקוביא. ומלוה בריבית. ומפריחי יונים. וסוחרי שביעית. שכנגדו

לחבול בעצמו. והיכר שאחרים עשו לו כגון שאלתה לו שהיכה בגבו. ואין שם אחר שיוכל לומר שמא אחר עשה. נוטל בלא שבועה: ד ואפ׳ שבועת שוא. לא מביעיא שבועת עדות ושבועת הפקדון. דאית בהו כפירת ממון דהוי רע לשמים ולבריות אלא אפילו

סוליא שבועת שקר מפיו: היה אחד מהן משחק בקוביא. תנא פסולא דאורייתא וקתני פסולא דרבנן: כפריחי יונים. אית דמפרשי אם הקדים יונתך ליונתי אתן לך כך וכך והייט שחוק ואית דמפרשי שמגדל יונה מלומדת להביא יונים

שבועת שוא. דאינו אלא רע לשמים שהנגדו לבית בעלים. ויש כהן גזל מפני דרכי שלום:
נשבע ונוטל. ושבועה בטוי לא קתני. וסוחרי שביעית. עושים סחורה מפירות
דשבועת בטוי דלהבא כגון אוכל ולא אוכל. שביעית. וסחורה אסורה לאכלה ולא לסחורה:

הויף גאנץ אן אבייל (ויצא חבול) אונ ראובן איז ארויס געגאנגען פון שמעון געבייליט (ואמר לו) אונ ראובן זאגט צוא שמעון (חבלת בי) דוא האסט מיך געבייליט (והוא אומר לא חבלתי) אונ שמעון זאגט איך האב דיך ניט געבייליט (הרי זה נשבע ונוטל) זאל ראובן שווערן אז שמעון האט אם געבייליט. מח שמעון אים בצאהלין ואזוי וויא עס שטייט אין ב״ק פ׳ החובל. רבי יהודה זאגט (עד שתהא שם מקצת הודאה) מעל זאל אביסול מודה זיין (כיצד) וויא מיינט מען (אמר לו) ראובן זאגט צוא שמעון (חבלת בי שתים) דוא האסט מיך געבייליט צוויא בייל'ן (והלה אומר) אונ שמעון זאגט (לא חבלתי בך אלא אחת) איך האב דיך נאר געבייליט איין בייל. שווערט ראובן אונ נעמט פאר צוויא בייל'ן: ד (ושכנגדו חשוד על השבועה כיצד) וויא מיינט מען דער וואס אנטקעגין אים וואס מען מאנט ביא אים טאר ניט שווערן (אחת שבועת העדות) סייא ער האט עובר געוועז אויף דיא שבועה פון עדות מען האט אים אמאהל בשווארין ער זאל עדות זאגין. אונ ער האט געוואסט דיא עדות. אונ ער האט ניט געוואלט זאגין (ואחת שבועת הפקדון) ער האט אמאהל געשווארין אז לוי האט אים גאר ניט געגעבין צום בעהאלטין. אונ עס איז געוועזן ליגען. לוי האט אים יא געגעבין צוא בעהאלטין (ואפילו שבועת שוא) אפילו ער האט געשווארין אאומזיסטע שבועה. איז ער שוין חשוד צו שווערין פאלש. ניט אים בית דין גיט קיין שבועת נאר דער וואס מאנט שווערט אונ נעמט (היה אחד מהן משחק בקוביא) אויב דער וואס מען מאנט ביי אים שפילט אין קארטין. אונ ער האט ניט קיין אנדער פרנסה (ומלוה בריבית) אדער ער פר בארגט געלט אויף פראצענט (ומפריחי יונים) אדער ער מאכט פליהען טויבין. דאס איז אויך אזוי אשפיל. ווען עס טויב עס וועט פריער פליהען (סנהדרין פ״ג מ״ט וסוחרי שביעית) ער האנדילט מיט פירות וואס געוואקסט דעם יאהר פון שמטה (שכנגדו

נשבע ונוטל. היו שניהן חשודין. חזרה השבועה למקומה. דברי ר׳ יוסי. ר״מ א׳ יחלוקו: **ה** והחנוני על פנקסו. כיצד. לא שיאמר לו כתוב על פנקסי. שאתה חייב לי מאתים זוז. אלא אומר לו תן לבני סאתים חטין. תן לפועלי בסלע מעות. הוא אומר נתתי. והן אומרים לא נטלנו. (שניהם נשבעין). הוא נשבע ונוטל. והן נשבעין ונוטלין. אמר בן ננס כיצד. אלו (באין לידי שבועת שוא) ואלו באין לידי שבועת שוא. אלא הוא נוטל שלא בשבועה

חזרה שבועה למקומה. אית דמפרשי בגמ׳ חזרה לה כו׳. לשבועת הר סיני שהשביע הקב״ה את ישראל לא תגזול והוא יפרע מן השופר ממון לחברו. אבל ב״ד אין נזקקין לא לשבועה ולא לפרעון. ואית דמפרשי חוזרת שבועה למחוייב לה על זה שהודה במקצת וכיון שא״י יכול לשבע שהרי חשודות ישלם: **ה** [שניהן נשבעין ונוטלין. מבעל הבית. דא״ל חנוני פועלי׳ לא מהימנו לי בשבועה] את האמנתני. דלא אמרת לי בהדי הב להו. וכן פועלים אמרי ליה חנוני לא מהימן לן בשבועה. והשתא נשבעין ונוטלים מבעל הבית נשבעי׳ זה בפני זה כי היכי דניכסוף חנוני מפועלים. או פועלים מחנוני: אלו ואלו באין לידי שבועת ש״א. שהרי על כרחך אחד מהן נשבע לשוא ונמצא שם שמים מתחלל. אלא

נשבע ונוטל) דער וואס מאנט. שווערט אונ נעמט (היו שניהן חשודין) אויב זייא זענען ביידע פסול (חזרה שבועה למקומה) גייט דיא שבועה צוריק צוא איר ארט. אנדערע זאגין מען מיינט דיא שבועה גייט צוריק צום בארג סיני. ניט דער שווערט אונ ניט דער שווערט. אונ ניט מען בצאהלט. נאר גאט וועט שוין אפ גיצאהלט ווערין פון דעם וואס וויל גזלנן. אונ אנדערע זאגין צוא איר ארט מיינט מען. די שבועת גייט צוריק צוא דעם וואס מען מאנט ביא אים. אונ ווייל ער טאר ניט שווערין מוז ער בצאהלין (דברי רבי יוסי) אזוי זאגט רבי יוסי. רבי מאיר זאגט (יחלוקו) זייא זאלין צוא טיילין דאס געלט. ער זאל נאר בצאהלין העלפט אונ די אנדערע העלפט זאל דער אנדערער שאדין האבין: ה (והחנוני על פנקסו כיצד) וויא מיינט מען דער קרעמער אויף זיין בוך (לא שיאמר לו כתוב על פנקסי שאתה חייב לי מאתים זוז) ניט מען מיינט אז ראובן (דער קרעמער) זאגט צוא שמעון. עס איז פאר שריבען ביא מיר אין בוך אז דו ביסט מיר שולדיג צוויי הונדערט גילדין. דארף שמעון בצאהלין (אלא) נאר אזוי מיינט מען (אומר לו תן לבני סאתים חטין) שמעון האט גיזאגט צוא ראובן גיב מיין זוהן צוויי סאה ווייץ. אדער ער האט גיזאגט (תן לפועלי בסלע מעות) גיב מיינע ארבעטער פאר א טאלער קליין געלט (הוא אומר נתתי) ראובן זאגט איך האב גיגעבין דיינע ארבעטער דיא קליין געלט וואס דוא האסט גיהייסען געבין (והן אומרים לא נטלנו) אונ דיא ארבעטער זאגין מיר האבין ניט גינומען. ער האט אונז ניט גיגעבין (הוא נשבע ונוטל) דער קרעמער שווערט אז ער האט גיגעבין אונ נעמט אפ דעם טאלער פון שמעון (והן נשבעין ונוטלין) אונ זייא שווערין אז זייא האבען ניט גינומען אונ נעמען אויך אפ דעם טאלער פון שמעון (עיין ת״ו) (אמר בן ננס) האט בן ננס גיזאגט (כיצד אלו ואלו באין לידי שבועת שוא) וויא אזוי זאלין ביידע (דער קרעמער מיט די פועלים) שווערין. איינר פון זייא שווערט דאך געווים פאלש. האט דער קרעמער זייא גיגעבין. האבין זייא גינומען. האבין זייא ניט גינומען. האט דער קרעמער זייא ניט גיגעבין (אלא הוא נוטל שלא בשבועה) נאר דער קרעמער נעמט פון שמעון דעם טאלער און אשבועה (והן נוטלין שלא בשבועה) אונ דיא פועלים נעמען אויך דעם טאלער פון שמעון אן אשבועת

אלו ואלו נוטלין בלא שבועה . ואין הלכה למוכרן . והלה טוען אלו הם הפירות שמכרת
כבן ננס : ן ונתן לו . והפירות לבורין ומונחים לי בדינר . הוחיל והלוקח מודה במקח והחנוני
ברשות הרבים ואין מוחזק בהן לא חנוני ולא כופר שלא מכר את אלו . ישבע החנוני
בעה ב : ונתתו באונפלי. תיק העשוי למעות: שבועה כעין של תורה ויטול : ר' יהודה

והן נוטלין שלא בשבועה: ן אמר לחנוני תן לי בדינר פירות . ונתן לו . א"ל תן לי את הדינר. א"ל נתתיו לך ונתתו באונפלי . ישבע בעל הבית. נתן לו הדינר. אמר לו תן לי את הפירות. א"ל נתתים לך. והולכתן לתוך ביתך. ישבע חנוני . ר' יהודה אומר כל שהפירות בידו. ידו על העליונה. אמר לשולחני תן לי בדינר

ישבע בע"ה . שבועה כעין ש תורה ויטול . דכיון דחנוני מודה שמכר . והפירות הם שלו לחנותו . בעל הבית נשבע ונוטל : א"ל נתתים לך והולכתן לתוך ביתך. ואלו הפירות הלבורין ומונחים שלי הם . שמתחי כאן

אומר וכו'. ר"י אסיפא פליג . ואמר דבין בזו בין בזו בע"ה נשבע ונוטל . דכיון שהפירות הם תוך לחנות הוי כאלו הפירות הם ביד בעה"ב. וכל שהפירות בידו. ידו על העליונה. והוא נשבע ונוטל : אמר לשולחני וכו' .

עיין תי"ט : ן (אמר לחנוני תן לי בדינר פירות) ראובן האט גיזאגט צוא אקרעמער גיב מיר פאר אגילדין פירות (ונתן לו) אונ ער האט אים גיגעבין . אונ ראובן האט גינומען די פירות אונ האט זייא ארויס גיטראגין אין גאס . אונ האט זייא דארט גילייגט אויף דיא ערד אדער אויף איין אנדער הפקר זאך (אמר לו) זאגט דער קרעמער צוא ראובן (תן לי את הדינר) גיב מיר דעם גילדען (אמר לו) זאגט ראובן צום קרעמער (נתתיו לך ונתתו באונפלי) איך האב דיר גיגעבין דעם גילדען אונ דוא האסט אים אריין גילייגט אין דעם קעסטיל חוא דוא האלטסט דיין געלט וואס דוא לייזט אין קראם (ישבע בעל הבית) זאל דער בעל הבית שווערין אז עס איז אמת אז ער האט אים דאס געלט גיגעבין . אונ ער זאל נעמען די פירות (נתן לו את הדינר) אויב דער בעל הבית האט שוין גיגעבין צום קרעמער דעם גילדין (אמר לו תן לי את הפירות) זאגט דער בעל הבית צום קרעמער גיב מיר פירות פאר דעם גילדין (אמר לו) זאגט דער קרעמער צום בעל הבית (נתתים לך והולכתם לתוך ביתך) פירות האב איך דיר שוין לאנג גיבארגט אן געלט אונ האסט זייא אוועק גיטראגין צו זיך אהיים . איצט האסטו מיר דעם גילדין בצאהלט פאר דיא פירות אונ דיא פירות וואס ליגט אין גאס פאר דער קראם . דאס האב איך ארויס גילייגט צום פאר קויפין . אונ דער בעל הבית זאגט איך האב בייא דיר קיין מאהל ניט גיבארגט . נאר איצט בין איך גיקומען קויפין פירות פאר געלט . אונ האב דיר גיגעבין דעם גילדין אונ גיב מיר דיא פירות וואס ליגען אין גאס פאר דער קראם . ווארום דיא פירות האב איך גיקויפט . אונ האב זיי ארויס גילייגט פון קראם אין גאס איך זאל זייא אהיים נעמען (ישבע חנוני) זאל דער קרעמער שווערין אז דער גילדין קומט אים אחוב פאר דיא פירות וואס דער בעל הבית האט שוין בייא אים לאנג גיקויפט . אונ ער זאל נעמען דיא פירות פון גאס . רבי יהודה זאגט (כל שהפירות בידו ידו על העליונה) ווייל דיא פירות ליגען ניט אין קראם נאר אין גאס . איז גלייך וויא דער בעל הבית וואלט זייא גיהאלטין אין האנט . אונ דער וואס האלט דיא פירות אין האנט . איז זיין האנט פון הויכין . ווערין זייא גירעכענט וויא זיינע . זאל דא אויך דער בעל הבית שווערין אז ער האט אים גיגעבין דעם גילדען פאר דיא פירות . אונ זאל נעמען דיא פירות (אמר לשלחני תן לי בדינר מעות) ראובן האט גיזאגט צוא אחלפן

ואשמעינן תנא פלוגתא דר׳ יהודה ורבנן ונוטל. ולא איתמר בהא בהא קאמר ר״י בין במעות של שלחני. בין בפירות של חנוני. דלעולם בעה״ב נשבע ונוטל. מפני שאין דאי אשמועינן פלוגתייהו בחנוני ה״א בפירות השולחני עשוי ליתן האיסרים עד שיקח הדינר. אמרו רבנן דכי א״ל נתתים לך והשלכתן לתוך אבל בחנוני שהוא עשוי ליתן הפירות קודם כיסך ישבע החנוני ויטול. לפי שהחנוני עשוי ליתן פירות קודם שיקח הדינר. אבל בשולחני שאינו עשוי ליטול האיסרין קודם שיקח הדינר. אימא מודו ליה לר״י. דלעולם בעה״ב נשבע

מעות ונתן לו. א״ל תן לי את הדינר. א״ל נתתיו לך. ונתתו באונפלי. ישבע בעל הבית. נתן לו את הדינר. א״ל תן לי את המעות. אמר לו נתתים לך והשלכתם לתוך כיסך. ישבע שולחני. ר׳ יהודה אומר אין דרך שולחני ליתן איסר. עד שיטול דינרו: ז כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תפרע

שיקח המעות. אימא מודה להו לרבנן. צריכא. ואין הלכה כר׳ יהודה: ז הפוגמת כתובתה. שמוציאה שטר כתובתה ומודה שנתקבלה מקצתה: לא תפרע אלא בשבועה. אם

אלא

וואס טאהשט געלט? גיב מיר פאר אגילדין קליין געלט (ונתן לו) אונ דער חלפן האט אים גיגעבין דיא קליין געלט. אונ דיא קליין געלט ליגען איצט אין נאס (אמר לו תן לי את הדינר) אונ דער חלפן זאגט צוא ראובן גיב מיר דעם גילדין (אמר לו) זאגט ראובן צוא אים (נתתיו לך) איך האב דיר דעם גילדין שוין גיגעבין (ונתתו באונפלי) אונ האסט אים אריין גילייגט אין דיין קעשטיל וואו דיין געלט ליגט (ישבע בעל הבית) זאל ראובן שווערין אז ער האט שוין גיגעבין דעם גילדין. אונ זאל נעמען דיא קלייגע געלט (נתן לו את הדינר) אויב דער בעל הבית האט שוין גיגעבין צום חלפן דעם גילדין (ואמר לו תן לי את המעות) זאגט דער בעל הבית צום חלפן גיב מיר דיא קליין געלט וואס ליגט אין נאס פאר דעם גילדין (אמר לו) זאגט דער חלפן צום בעל הבית (נתתים לך והשלכתם לתוך כיסך) קליין געלט האב איך דיר שוין לאנג גיגעבין אונ האסט זייא אריין גילייגט אין דיין ביטול. אונ דעם גילדען האסטו מיר בצאהלט פאר דיא קליין געלט וואס דוא האסט שוין לאנג גיבארגט. אונ דיא קליין געלט וואס ליגט אין נאס זענען מיינע. איך האב זייא ארוים גילייגט מען זאל וויסען אז דא טאהשט מען געלט. אונ דער בעל הבית זאגט איך האב ביי דיר קיין מאהל גיט גיבארגט קליין געלט. נאר איצט בין איך גיקומען טאהשין אונ האב דיר גיגעבין דעם גילדין אונ גיב מיר דיא קליין געלט וואס ליגען אין נאס. ווארום דיא קליין געלט האב איך גילייגט אין נאס איך זאל זייא נעמען (ישבע שולחני) זאל דער חלפן שווערין אז דער גילדין קומט אים אהוב פאר דיא קליין געלט וואס דער בעל הבית האט שוין ביא אים לאנג גינומען. אונ ער זאל נעמען דיא קליין געלט פון נאס. רבי יהודה זאגט (אין דרך שולחני ליתן איסר עד שיטול דינרו) עס איז ניט דער שטייגער פון אחלפן ער זאל געבין קליין געלט איידער מען גיט אים דעם גילדין. דריבער זאל דער בעל הבית שווערין אז ער הט נגעבין דעם גילדין פאר דיא קליין געלט וואס ליגט אין נאס. אונ זאל נעמען דיא קליין געלט: ז (כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה) אזוי וויא מען האט גיזאגט אויב אאשה מאנט דיא כתובה. אונ זיא אליין זאגט אז אביסול האט זיא שוין אפ גינומען פון דיא כתובה אונ זיא מאנט דאס איבעריגע. אונ דער מאן זאגט ער האט איר שוין בצאהלט דיא גאנצע כתובה. זאל זיא ניט אפ נעמען דיא איבעריגע געלט פון

הוגן שכבר נתקבלה טולה: עד אחד אומר וכו'. ומנכסים משועבדים ומנכסי יתומים. ונפרעת שלא בפניו. כולהו אכתם קיימי. כהם שאין אחד מאלו נפרע אלא בשבועה כך היתומים אינם נפרעים אלא בשבועה: יתומים. שנפרעים מן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה. ומיירי מתני' כגון שאלו היתומים שבאים להפרע מכן אומרים אין אנו יודעים אם פרע אבינו זה החוב. אם לא. אבל אם טענו אמר לנו אבינו שלא לוה

יכולים להכחיש העדים שמעידים שאביהם לוה ממנו את אלו. ולא שנו דבשבועה מיהת שקלי יתומים מן היתומים אלא שמת מלוה בחיי לוה אבל מת לוה בחיי מלוה כבר נתחייב מלוה שבועה לבני לוה שלא נתקבל כלום שהנפרע מן היתומים אפילו בשטר צריך שבועה ואין אדם מוריש ממון שהוא חייב עליו שבועה לבניו לפי שאין הבנים יכולים לישבע שבועה שנתחייב אביהם. והא פ שכן הדין אם דיין א' הן שישבעו היתומי' שבוע'

אלא בשבועה. ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבוע'. מנכסים משועבדים. ומנכסי יתומים. לא תפרע אלא בשבועה. והנפרעת שלא בפניו. לא תפרע אלא בשבועה. וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה. שבועה שלא פקדנו אבא. ולא אמר לנו אבא. ושלא מצינו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע. רבי יוחנן בן ברוקה אומר אפילו נולד הבן לאחר מיתת האב הרי זה נשבע ונוטל.

כמעות כללו ולא נתחייב בחוב זה מעולם. שלא פקדנו אבא ויפרעו ממון היתומים הכי היתומים שמוליכים שבע"ח על היתומים שההדים בשבועה זו מה שעשוי עשוי: שלא סללו נפרעין מהן שלא בשבועה. שכל האומר פקדנו אבא בשעת מיתה ושלא אמר לנו לא לויתי. כאומר לא פרעתי דמי. והם אינם קודם לכן שהשטר זה פרוע: הרי זה נשבע.

דיא כתובה. סיידין זיא זאל שווערין (ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה) אונ אזוי וויא מען האט גיזאגט אויב דיא אשה מאגט דיא גאנצע כתובה. אונ דער מאן זאגט ער האט אין גאנצין בצאהלט. אונ איין עדות זאגט אויך אז דער מאן האט איר אין גאנצין בצאהלט. זאל זיא ניט אפ געמען דיא כתובה סיידין זיא זאל שווערין (מנכסים משועבדים) אונ אזוי וויא מען האט גיזאגט אז זיא קומט געמען דיא כתובה פון פאר קויפטע פעלדער מוז זיא אויך שווערין (ומנכסי יתומים) אונ אזוי וויא מען האט גיזאגט אז זיא קומט געמען דיא כתובה פון יתומים ודער מאן איז גישטארבין (לא תפרע אלא בשבועה) זאל זיא ניט אפ געמען דיא כתובה סיידין זיא זאל שווערין (והנפרעת שלא בפניו) אונ אזוי וויא מען האט גיזאגט אז זיא קומט געמען דיא כתובה פון דעם מאנס פאר מעגין. אונ דער מאן איז נישטא. ער איז אוועק ווייט (לא תפרע אלא בשבועה) זאל זיא ניט אפ געמען די כתובה סיידין זיא זאל שווערין (וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה) אזוי אז יתומים קומען אפ געמען אחוב פון יתומים. זאלין זייא ניט געמען. ס'ידין זייא שווערין. וואס זאלין זייא שווערין (שבועה שלא פקדנו אבא) אז אונזער פאטער האט אונז ניט גיזאגט פאר זיין שטארבין אז דער וועקסיל איז בצאהלט (ושלא אמר לנו אבא) אונ דער פאטער האט אונז ניט גיזאגט ווען ער איז גיזונט גיוועזן אז דער וועקסיל איז בצאהלט (ושלא מצינו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע) אונ מיר האבין ניט גיפונען צווישען דיא וועקסלען פון אונזער פאטער קיין געשריבען פאפיר אז דער וועקסיל איז בצאהלט. רבי יוחנן בן ברוקה זאגט (אפילו נולד הבן לאחר מיתת האב) אפילו דער זוהן איז גיבארין גיווארין דער נאך וויא דער פאטער איז גישטארבין (הרי זה נשבע ונוטל) זאל ער שווערין

ארשב"ג אם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שטר זה אינו פרוע הוא נוטל שלא בשבועה: ח ואלו נשבעים שלא בטענה. השותפין. והאריסין. והאפוטרופין. והאשה הנושאת והנותנת בתוך הבית. ובן הבית. אמר לו מה אתה טוענני. רצוני שתשבע לי חייב. חלקו השותפין

שלא מצא בין שטרותיו של אביו שהשטר זה פרוע וכן הלכה: רבן שמעון בן גמליאל אומר. והלכה כרשב"ג: ח שלא בטענה. שלא בטענת ברי אלא בטענת שמא (שטוענו) שמא עכבת משלי. ומשום דכל הני מורו היתר לעצמם לפי שטורחו בנכסים משום הכי רמו רבנן שבועה על הן: והאפוטרופסים. שנתעסקו בממון אדם לחכמים ולהוציא ולישא וליתן אבל באפוטרופוס של יתומים אם מנהו ב"ד ישבע. ואם אבי יתומים מנהו לא ישבע: והאשה הנושאת ונותנת בתוך הבית. שהושיבה בעלה חנונית או אפוטרופא על נכסיו: ובן הבית. אחד מן האחין שנתעסק בנכסים מחמת אביהן: חלקו. ולא

אז ער האט ניט געפונען צווישען די וועקסלען פון פאטער קיין געשריבען פאפיר אז דער וועקסיל איז בצאהלט. אונ נעמט אפ דעם חוב (אמר רבן שמעון בן גמליאל) האט רבן שמעון בן גמליאל גיזאגט (אם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שטר זה אינו פרוע) אויב עס איז דא עדות אז דער פאטער האט גיזאגט פאר זיין שטארבין דער וועקסיל איז ניט בצאהלט (הוא נוטל שלא בשבועה) נעמט ער דעם חוב גאר אן אשבועה: ח (ואלו נשבעין שלא בטענה) אונ די מענטשין דארפין שווערין אפילו מען מאנט זייא ניט א יף געוויס אז עס קומט פון זייא. נאר טאמער קומט פון זייא. מוזין זייא שווערין אז עס קומט ניט פון זייא (השותפין) מענטשין וואס האבין גיהאנדילט בשותפות. קען איינער מאנען בייא דעם אנדערין ער זאל שווערין טאמער איז בייא אים געבליבען עפעס פון שותפות (והאריסין) אז איינער האט גינומען אמענטשין צוא זיין פעלד ער זאל איר אקערין אונ זייען אונ שניידין די תבואה. אונ זאלין הידע צוא טיילין די תבואה. קען דער בעל הבית מאנען ביי דעם ארים ער זאל שווערין טאמער האט ער גינומען מער וויא ער דארף נעמען (והאפטרופין) אדער איינער האט גינומען אמענטשין ער זאל פירען זיין האנדיל. קען דער בעל הבית מאנען דעם מענטשין. ער זאל שווערין טאמער האט ער גינומען וואס ער האט ניט גידארפט נעמען (והאשה הנושאת והנותנת בתוך הבית) אונ אאשה וואס האנדילט מיט איר מאנס פאר מעגין. אין שטוב אדער אין אקראם. קען דער מאן זאגין זיא זאל שווערין טאמער האט זיא עפעס גיגנבת פון דעם האנדיל (ובן הבית) אויב איינער איז גישטארבין אונ האט גילאזין אפאר מעגין מיט קינדער. אונ איין קינד האנדילט מיט דעם גאנצין פאר מעגין פאר אלע ברידער. קענען די ברידער זאגין ער זאל שווערין. טאמער האט ער עפעס גינומען פון דעם פאר מעגין מער וויא זיין חלק דארף זיין (אמר לו מה אתה טוענני) אויב איינער פון די מענטשין פרעגט ביי זיין חבר וואס מאנסטו ביי מיר. ענטפערט ער אים איך מאן ביי דיר גאר נישט. נאר (רצוני שתשבע לי) איך וויל דוא זאלסט שווערין אז דוא האסט בייא מיר גאר ניט גיגנבת (חייב) מוז ער שווערין (ועיין ת"י) (חלקו השותפין והאריסין) אויב די שותפים האבין זיך צו טיילט מיט זייער האנדיל. אונ דער ארים האט זיך צוא טיילט מיט דעם בעל הבית די תבואה פון פעלד. אונ ווען זייא האבין זיך צו טיילט האט ניט גיזאגט איינער צום אנדערין ער זאל שווערין ואונ ווען דער אפטרופוס איז אוועק גיגאנגען פון דעם בעל הבית. האט דער בעל הבית ניט גיזאגט צום אפטרופוס ער זאל

ששביעוהו בשעת החלוקה. נתגלגלה לו שבועה. אלא אחרי כן מגלגלין גם את זו עליו ובלבד שמגלגלין בשבועת התורה ובשבוע' שהיא כעין של תורה כך מגלגלין בשבועת היסת: והשביעית משמטת את השבועה. לאו אהך שבועות דשותפין קאי דהא אין שביעית משמטת שותפות ולא שבועתה אלא מלוה ושבועתה היא משמטת:

פרק ח **ארבעה** שומרים הם. ודיניהן שלשה: נושא שכר. שומר בשכר: נשבע על הכל. שלא פשע: משלם את הכל. כל הך דתנין במתני' שבויה. ושבורה. ומתה. ונגנבה ואבדה. אבל מתה מחמת מלאכה. אינו משלם. דלאו לאוקמה בכילתא שאלה והמשכה הזאת מפורשת בהשוכר

והאריסין. אין יכול להשביעו. נתגלגלה לו שבועה ממקום אחר מגלגלין עליו את הכל. והשביעית משמטת את השבועה:

פרק ח **ארבעה** שומרין הן. שומר חנם. והשואל. נושא שכר. והשוכר. ש"ח נשבע על הכל. והשואל משלם את הכל. נושא שכר. והשוכר. נשבעין על השבורה. ועל השבויה. ועל המתה. ומשלמים

שווערין. אונ ווען דער מאן האט גיגעט זיין ווייב. האט ער גיט גיזאגט זיא זאל שווערין אונ ווען דיא ברידער האבען זיך צו טיילט האבין זייא ניט גיזאגט צוא דעם ברודער וואס האט גיהאנדילט ער זאל שווערין (אינו יכול להשביעו) קען שון ניט איינער דעם אנדערין בשווערין (נתגלגלה לו שבועה ממקום אחר) אויב עס האט גיטראפין אז שפעטער. ווען עס איז. דארף דער שותף שווערין צוא זיין חבר וועגין איין אנדער זאך. אדער דער אריס אונ דער אפטרופוס דארף שווערין צום בעל הבית וועגין איין אנדער זאך. אדער דיא אשת דארף שווערין צו איר מאן וועגין איין אנדער זאך. אדער דער ברודער וואס הט גיהאנדילט דארף שווערין צוא זיינע ברידער וועגין איין אנדער זאך (מגלגלין עליו את הכל) ווארפט מען ארויף אויף זייא דיא פריערדיגע שבועות אויך (והשביעית משמטת את השבועה) אויב ראובן האט גימאנט בייא שמעון הונדערט גילדין. אונ שמעון האט גיזאגט עס קומט נאר פופציג גילדין. דארף שמעון שווערין אויף פופציג גילדין אז עס קומט ניט. אונ פופציג גילדין דארף ער בצאהלין. אויב איידער ער האט בצאהלט אונ גישווארין. איז גיווארין שמטה. דארף ער ניט בצאהלין אונ ניט שווערין (עיין ת"ו):

פרק ח א (ארבעה שומרין הן) פיר ערלייא שומרים והיטערס: ווענען דא (שומר חנם) דער וואס היט אומזיסט (והשואל) אונ דער וואס בארגט (נושא שכר) אונ דער וואס גענעמט געלט פאר זיין היטען (והשוכר) אונ דער וואס דינגט (שומר חנם נשבע על הכל) דער וואס היט אומזיסט אויף אלע זאכין. וואס עס האט גיטראפין דיא בהמה וואס ער האט גיהיט. דארף ער נאר שווערין אז ניט דורך אים איז דאס גיווארין. אונ ער דארף ניט בצאהלין (והשואל משלם את הכל) אונ אז איינער בארגט בייא זיין חבר א בהמה. אויף אלע זאכין וואס עס האט גיטראפין דיא בהמה. דארף ער בצאהלין (נושא שכר והשוכר) אונ דער וואס היט א בהמה פאר געלט. אדער ער האט גידונגען א בהמה (נשבעין על השבורה ועל השבויה ועל המתה) אויב דיא בהמה איז צוא בראכין גיווארין. אדער זיא איז טבאנגען גיווארין. אדער זיא איז גיפייגערט. דארף ער נאר שווערין אז ניט דורך אים איז דאס גיווארין. אונ ער דארף ניט בצאהלין (ומשלמין את האבדה ואת הגנבה) אבער אז דיא בהמה איז פארלארין גיווארין אדער גיגנבת גיווארין. דארף ער בצאהלין

את האבדה. ואת הגנבה: ב אמר לשומר חנם. היכן שורי. אמר ומת. והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד. נשבר. והוא שמת או נשבה או נגנב או אבד. נשבה. והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד. נגנב. והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד. אבד. והא שמת או נשבר או נשבה או נגנב. משביעך אני ואמר אמן פטור: ג היכן שורי. אמר לו איני יודע מה אתה סח. והוא שמת. או נשבר. או נשבה. או נגנב. או אבד. משביעך אני. ואמר

בהשוכר את הפועלים: ב ואמר אמן פטור. שאילו הודה לא היה משלם כלום. נמצא שאין כאן כפירת ממון. ואע"פ שנשבע לשקר. לא חייביה תורה קרבן שבועה. אלא היכא שכפרו ממון. וכן הדיין אינו יכול להשביע אלא על דבר שאם הודה היה חייב לשלם ממון: ג היכן שורי א"ל אבד. אמר לשומר

ב (אמר לשומר חנם היכן שורי) אויב דער בעל הבית זאגט צום שומר חנם ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר געגעבן צום היטען (אמר לו) זאגט דער שומר צום בעל הבית (מת) ער איז געפיגערט (והוא) אונ אין אמת איז דער אקס ניט געפיגערט (שנשבר) נאר ער איז צוא בראכין געווארין (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגבת געווארין (או נאבד) אדער ער איז פאר לארין געווארין (נשבר) אדער דער שומר חנם האט געענפערט צום בעל הבית דער אקס איז צוא בראכין געווארין (והוא) אונ אין אמת איז דער אקס ניט צוא בראכין געווארין (שמת) נאר ער איז געפיגערט (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגבת געווארין (או נאבד) אדער ער איז פאר לארין געווארין (נשבה) אדער דער שומר חנם האט געענפערט צום בעל הבית דער אקס איז געפאנגען געווארין (והוא) אונ אין אמת איז דער אקס ניט געפאנגען געווארין (שמת) נאר ער איז געפיגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין געווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגבת געווארין (או נאבד) אדער ער איז פאר לארין געווארין (נגנב) אדער דער שומר חנם האט געענפערט צום בעל הבית דער אקס איז גינגבת געווארין (והוא) אונ אין אמת איז דער אקס ניט גינגבת געווארין (שמת) נאר ער איז געפיגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין געווארין (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (או נאבד) אדער ער איז פר לארין געווארין (נאבד) אדער דר שומר חנם הט געענפערט צום בעל הבית דר אקס איז פאר לארין געווארין (והוא) אונ אין אמת איז ער ניט פאר לארין געווארין (שמת) נאר ער איז געפיגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין געווארין (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגבת געווארין (משביעך אני) האט דער בעל הבית געזאגט צום שומר חנם איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט דער שומר חנם געזאגט אמן (פטור) דארף ניט דער שומר חנם ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווארום מיט דיא שבועה האט ער אים ניט פאר לייקנט קיין געלט. ווארום אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער אויך ניט גידארפט בצאהלין: ג (היכן שורי) דער בעל הבית האט געזאגט צום שומר חנם ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר געגעבן צום היטען (אמר לו) זאגט דער שומר צום בעל הבית (איני יודע מה אתה סח) איך ווייס ניט וואס דוא רעדסט. דוא האסט מיר קיין מאהל ניט געגעבן דיין אקס צום היטען (והוא) אונ אין אמת האט דער שומר יא גינומען אאקס פון דעם בעל הבית צוא היטען (שמת) נאר דער אקס איז געפיגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין געווארין (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגבת געווארין (או נאבד) אדער ער איז פאר לארין געווארין (משביעך אני) האט דער בעל הבית געזאגט צום שומר חנם איך בשווער דיך

אם היכן שורי א"ל אבד: משביעך אני משלם כפל. דכתיב (שמות כב) אם לא ימצא ואמר אמן. וה"ה דיש מעידים אותו שאכלו הגנב. אם לא ימצא כמו שאמר. אלא שהוא משלם את הקרן ולא כפל. ואם הודה לו עצמו גנבו. ישלם שנים. אבל אם בא לפטור מעצמו עד שלא באו עדים. משלם קרן עצמו בטענת אבד אינו משלם כפל: הודה

וחומש ואשם כדין שבועת הפקדון דאיכא באשם עד שמודה וכן מרשעתו ובא להתכפר: א"ל נגנב משביעך אני וכו'. דשומר חנם הפוטר עצמו בטענת גנב ונשבע ובאו עדים ·

אמן. פטור. היכן שורי. אמר לו אבד. משביעך אני. ואמר אמן. והעדים מעידין אותו שאכלו. משלם את הקרן. הודה מעצמו. משלם קרן. וחומש. ואשם. היכן שורי אמר לו נגנב. משביעך אני ואמר אמן. והעדי' מעידין אותו שגנבו. משלם תשלומי כפל. הודה מעצמו. משלם קרן. וחומש. ואשם: ד אמר לאחד בשוק היכן שורי שגנבת. והוא אומר לא גנבתי. והעדים מעידין אותו שגנבו. משלם תשלומי כפל. טבח ומכר.

מעצמו משלם קרן וחומש ואשם. אבל כפל לא דמודה בקנס פטור: ד אמר לאחד מן השוק וכו'. הכא לא גרסינן משביעך אני. דהא בלא שבועה מחייב כפל. בזה גנב

ואמר אמן) האט דער שומר חנם גיזאגט אמן (פטור) דארף ניט דער שומר חנם ברענגען א קרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווארום מיט דיא שבועה האט ער אים ניט פארלייקנט קיין געלט. ווארום אז ער וואלט גיזאגט דעם אמת וואלט ער אויך ניט גידארפט בצאהלין (היכן שורי) דער בעל הבית האט גזאגט צום שומר חנם ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר גיגעבן צום היטען (אמר לו) זאגט דער שומר צום בעל הבית (נאבד) ער איז פאר לארן גיווארין (משביעך אני) האט דער בעל הבית גיזאגט צום שומר חנם איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט דער שומר חנם גיזאגט אמן (והעדים מעידין אותו שאכלו) אונ צווייא מענטשין זאגין עדות אז דער שומר האט אויף גיגעסן דעם אקס (משלם את הקרן) דארף דער שומר בצאהלין צום בעל הבית דעם קרן. וויא פיל דער אקס איז ווערט גיוועזן (הודה מעצמו) אויב נאך דיא שבועה האט דער שומר אליין מודה גיוועזן אז ער האט אויף גיגעסן דעם אקס (משלם קרן וחומש ואשם) דארף ער בצאהלין וויא פיל דער אקס איז ווערט גיוועזן. אונ נאך א פינפטיל מעהר. אונ דארף ברענגען א קרבן אשם אויף דיא שבועה (היכן שורי) דער בעל הבית האט גיזאגט צום שומר חנם ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר גיגעבן צוא היטען (אמר לו) זאגט דער שומר צום בעל הבית (נגנב) ער איז גיגנבת גיווארין (משביעך אני) האט דער בעל הבית גיזאגט צום שומר חנם איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט דער שומר חנם גיזאגט אמן (והעדים מעידין אותו שגנבו) אונ צווייא מענטשין זאגין עדות אז דער שומר אליין האט גיגנבת. דער אקס איז בייא אים אין הויף (משלם תשלומי כפל) דארף דער שומר בצאהלין צווייא אקסין (הודה מעצמו) אויב נאך דיא שבועה האט דער שומר אליין מודה גיוועזן אז ער האט גיגנבת דעם אקס (משלם קרן וחומש ואשם) דארף ער בצאהלין וויא פיל דער אקס איז ווערט גיוועזן. אונ נאך א פינפטיל מעהר. אונ דארף ברענגען א קרבן אשם אויף דיא שבועה: ד (אמר לאחד בשוק היכן שורי שגנבת) ראובן האט גיזאגט צוא איינעם אין גאס (צוא שמעון) ווא איז מיין אקס וואס דוא האסט גיגנבת (והוא אומר) אונ שמעון זאגט (לא גנבתי) איך האב ניט גיגנבת (והעדים מעידין אותו שגנבו) אונ צווייא מענטשין זאגין עדות אז ער הט גיגנבת (משלם תשלומי כפל) דארף ער בצאהלין צווייא אקסין (טבח ומכר) אז שמעון האט פאר קויפט אדער גישאכטין דעם אקס (משלם

תשלומי

משלם תשלומי ד׳ וה׳. ראה עדים שממשמשין ובאין אמר גנבתי. אבל לא טבחתי. ולא מכרתי. אינו משלם אלא קרן: ה אמר לשואל היכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד. נשבר והוא שמת או נשבה או נגנב או אבד. נשבה. והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד. נגנב. והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד. אבד. והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב. משביעך אני ואמר אמן. פטור:

ממש הוא. ובגנב כתיב ישלם שנים ולא צריך שבועה: עדים שממשמשין ובאין רבותא אשמועינן דאע״ג דמחמת ביעתותא דעדים מודה. אפ״ה מהניא הודאה ונפטר מן הכפל. וכיון דליכא כפל. פטור אף מן הטביחה שהכפל בה: ובאו עדים שגנב וטבח ומכר. דכל היכא דליכא כפל. ליכא חיוב טביחה. דתשלומי ארבעה וחמשה אמר רחמנא. ולא תשלומי שלשה וארבעה. וכיון דכפל ליכא. בציר ליה חד: ה אמר לשואל וכו׳ פטור. דסברי אף כשנשבע לשקר חייב את עצמו בתשלומין. ולאו בשבועה זו כפירת ממון.

תשלומי ארבעה וחמשה) דארף ער בצאהלן פינף אקסן און אויב דאס איז געווען א שעפס דארף ער בצאהלן פיר שעפסן. (ראה עדים שממשמשין ובאין) אויב שמעון האט געזעהן עדות קימען (אמר גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי) האט שמעון מודה געווען אז ער האט גיגנבת. נאר ער זאגט ער האט ניט גישאכטן און האט ניט פאר קויפט. אפילו דער נאך קומען עדות און זאגן ער האט גיגנבת און ער האט גישאכטן אדער פאר קויפט. פון דעכטמעגן (אינו משלם אלא קרן) בצאהלט ער נאר דעם אקס וואס ער האט גיגנבת ניט מעהר: ה (אמר לשואל היכן שורי) ראובן האט גיזאגט צו שמעון ווא איז מיין אקס וואס דו האסט בייא מיר גיבארגט (אמר לו מת) זאגט שמעון צו ראובן דער אקס איז גיפייגערט (והוא) און אין אמת איז דער אקס ניט גיפייגערט (שנשבר) נאר ער איז צו בראכן גיווארן (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארן (או נגנב) אדער ער איז גיגנבת גיווארן (או נאבד) אדער ער איז פאר לארן גיווארן (נשבר) אדער שמעון האט גיזאגט צו ראובן דער אקס איז צו בראכן גיווארן (והוא) און אין אמת איז דער אקס ניט צו בראכן גיווארן (שמת) נאר ער איז גיפייגערט (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארן (או נגנב) אדער ער איז גיגנבת גיווארן (או נאבד) אדער ער איז פאר לארן גיווארן (נשבה) אדער שמעון האט גיזאגט צו ראובן דער אקס איז גיפאנגען גיווארן (והוא) און אין אמת איז דער אקס ניט גיפאנגען גיווארן (שמת) נאר ער איז גיפייגערט (או נשבר) אדער ער איז צו בראכן גיווארן (או נגנב) אדער ער איז גיגנבת גיווארן (או נאבד) אדער ער איז פאר לארן גיווארן (נגנב) אדער שמעון האט גיזאגט צו ראובן דער אקס איז גיגנבת גיווארן (והוא) און אין אמת איז דער אקס ניט גיגנבת גיווארן (שמת) נאר ער איז גיפייגערט (או נשבר) אדער ער איז צו בראכן גיווארן (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארן (או נאבד) אדער ער איז פארלארן גיווארן (נאבד) אדער שמעון האט גיזאגט צו ראובן דער אקס איז פארלארן גיווארן (והוא) און אין אמת איז דער אקס ניט פארלארן גיווארן (שמת) נאר ער איז גיפייגערט (או נשבר) אדער ער איז צו בראכן גיווארן (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארן (או נגנב) אדער ער איז גיגנבת גיווארן (משביעך אני) האט ראובן גזאגט צו שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט שמעון גיזאגט אמן (פטור) דארף ניט שמעון ברייגען א קרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווארום מיט דיא שבועה האט ער ניט פארלייקנט קיין געלט. אז ער וואלט גיזאגט דעם אמת וואלט ער גידארפט

ה חייב. שהרי כפר ממון שאילו הודה היה מתחייב: מת והוא נשבר וכו' פטור. שאם הודה לא היה משלם וכן נגנב. והוא שאבד. או אבד. והוא שנגנב. פטור. שהרי היה מחוייב לחוכה. ולא כפר ממון בשבועה זו: אמר לו אבד. או נגנב הוא שמת או נשבה.

ו היכן שורי. אמר לו איני יודע מה אתה סח. והוא שמת. או נשבר. או נשבה. או נגנב. או אבד. משביעך אני. ואמר אמן. חייב. אמר לנושא שכר. והשוכר. היכן שורי. אמר לו מת. והוא שנשבר או נשבה. נשבר. והוא שמת או נשבה. נשבה. והוא שמת או נשבר. נגנב. והוא שאבד. אבד. והוא שנגנב. משביעך אני. ואמר אמן פטור. מת או נשבר. או נשבה.

בצאהלין. אונ אז ער זאגט אליגען דארף ער אויך בצאהלין: ו (היכן שורי) ראובן האט גיזאגט צוא שמעון ווא איז מיין אקס וואס דוא האסט ביא מיר גיבארגט (אמר לו) האט שמעון גיזאגט צוא ראובן (איני יודע מה אתה סח) איך וויס ניט וואס דוא רעדסט. דוא האסט מיר קיין מאהל ניט גיבארגט דיין אקס (והוא) אונ אין אמת האט ער יא גיבארגט (שמת) נאר דער אקס איז גיפיינגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין גיווארין (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארין (או נגנב) אדער ער איז גינגנבת גיווארין (או נאבד) אדער ער איז פארלארין גיווארין (משביעך אני) האט ראובן גיזאגט צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) האט שמעון גיזאגט אמן (חייב) דארף שמעון ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווארום מיט זיין שבועה האט ער דאך אים פארלייקנט געלט. אז ער וואלט גיזאגט דעם אמת וואלט ער דאך גידארפט בצאהלין (אמר לנושא שכר והשוכר היכן שורי) ראובן זאגט צוא שמעון ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר גיגעבין דוא זאלסט אים היטען. אונ איך האב דיר בצאהלט פאר דעם היטען. אדער ראובן זאגט צוא שמעון ווא איז מיין אקס וואס איך האב דיר פארדונגען (אמר לו) זאגט שמעון צוא ראובן (מת) ער איז גיפיינגערט (והוא) אונ אין אמת איז ער ניט גיפיינגערט (שנשבר) נאר ער איז צוא בראכין גיווארין (או נשבה) אדער גיפאנגען גיווארין (נשבר) אדער שמעון האט גיענפערט דער אקס איז צוא בראכין גיווארין (והוא) אונ אין אמת איז ער נישט צוא בראכין גיווארין (שמת) נאר ער איז גיפיינגערט (או נשבה) אדער ער איז גיפאנגען גיווארין (נשבה) אדער שמעון האט גיענפערט דער אקס איז גיפאנגען גיווארין (והוא) אונ אין אמת איז ער נישט גיפאנגען גיווארין (שמת) נאר ער איז גיפיינגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין גיווארין ביא דיא אלע זאכין האט ער ניט פארלייקנט קיין געלט. אז ער וואלט זאגין דעם אמת וואלט ער ניט דארפין בצאהלין. אונ איצט אז ער זאגט אליגען דארף ער אויך ניט בצאהלין (נגנב) אדער שמעון האט גיענפערט דער אקס איז גינגנבת גיווארין (והוא) אונ אין אמת איז ער ניט גינגנבת גיווארין (שנאבד) נאר ער איז פארלארין גיווארין (נאבד) אדער שמעון האט גיענטפערט דער אקס איז פארלארין גיווארין (והוא) אונ אין אמת איז ער ניט פארלארן גיווארין (שנגנב) נאר ער איז גינגנבת גיווארין ביא דיא טענה פון נגנב אונ נאבד האט ער אויך ניט פארלייקנט קיין געלט. אז ער וואלט זאגין דעם אמת וואלט ער דארפין בצאהלין אונ איצט אז ער זאגט אליגען דארף ער אויך בצאהלין (משביעך אני) או ב ראובן זאגט צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון האט גיזאגט אמן (פטור) דארף ניט שמעון ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווייל ער האט ניט פארלייקנט קיין געלט (מת) אויב שמעון האט גיענפערט צוא ראובן דער אקס איז גיפיינגערט (או נשבר) אדער ער האט גיענפערט דער אקס איז צוא בראכין גיווארין (או

שבה

והוא שנגנב. או אבד. משביעך אני. פטור שהרי סיים מפטור לחובה. והפסיד
ואמר אמן. חייב. אבד. או נגנב. בשבועתו:
והוא שמת. או נשבר. או נשבה. משביעך אני ואמר אמן. פטור. זה הכלל. כל המשנה מחובה לחובה. ומפטור לפטור. ומפטור לחובה פטור. מחובה לפטור. חייב. (זה הכלל. כל הנשבע להקל על עצמו חייב. להחמיר על עצמו. פטור):

סליק מסכת שבועות

נשבה) אדער ער האט געענטפערט דער אקס איז געפאנגען געווארין (והוא) אונ אין אמת (שנגנב) איז דער אקס גיגנבת געווארין (או נאבד) אדער ער איז פארלארין געווארין (משביעך אני) אונ ראובן זאגט צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון האט געזאגט אמן (חייב) דארף שמעון ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווייל ער הט פארלייקענט געלט. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער גידארפט בצאהלין. אונ מיט דעם ליגען האט ער געוואלט פטור זיין צוא בצאהלין (נאבד) אבער אז שמעון האט געענטפערט צוא ראובן דער אקס איז פארלארין געווארין (או נגנב) אדער ער האט געענטפערט דער אקס איז גיגנבת געווארין (והוא) אונ אין אמת (שמת) איז דער אקס געפייגערט (או נשבר) אדער ער איז צוא בראכין געווארין (או נשבה) אדער ער איז געפאנגען געווארין (משביעך אני) אונ ראובן זאגט צוא שמעון איך בשווער דיך (ואמר אמן) אונ שמעון האט געזאגט אמן (פטור) דארף ניט שמעון ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה. ווייל ער האט ניט פאר לייקענט קיין געלט. נאר ער האט זיך פארשולדיגט צוא בצאהלין געלט. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער ניט דארפין בצאלין. אונ איצט אז ער האט געזאגט אליגען דארף ער יא בצאלין (זה הכלל) דאס איז דער כלל פון דעם דין (כל המשנה) דער וואס ענדערט מיט זיין שבועת (מחובה לחובה) פון שולדיג זיין צוא שולדיג זיין. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער גידארפט בצאהלין. אונ איצט אז ער זאגט ליגען דארף ער אויך בצאהלין (ומפטור לפטור) פון ניט שולדיג זיין צוא ניט שולדיג זיין. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער ניט גידארפט בצאהלין. אונ איצט אז ער זאגט דעם ליגען דארף ער אויך ניט בצאהלין (ומפטור לחובה) אונ פון ניט שולדיג זיין צוא שולדיג זיין. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער ניט גידארפט בצאהלין. אונ איצט אז ער האט געזאגט אליגען דארף ער בצאהלין (פטור) דארף ער ניט ברענגען אקרבן אויף די פאלשע שבועה (מחובה לפטור) אבער אז ער ענדערט פון שולדיג זיין צוא ניט שולדיג זיין. אז ער וואלט געזאגט דעם אמת וואלט ער גידארפט בצאהלין. אונ איצט אז ער זאגט אליגען דארף ער ניט בצאהלין (חייב) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף דיא פאלשע שבועה (זה הכלל) דאס איז דער כלל ביא דעם דין (כל הנשבע להקל על עצמו) אז ער שווערט פאלש אויף זיך גרינג צו מאכין, ער וואלט גידארפט בצאלין. שווערט ער ער זאל ניט דארפין בצאהלין (חייב) דארף ער ברייגגען אקרבן אויף די שבועה (להחמיר על עצמו) אבער אז ער שווערט פאלש אויף זיך שווער צוא מאכין. ער וואלט ניט גידארפט בצאהלין. שווערט ער ער זאל יא דארפין בצאהלין (פטור) דארף ער ניט ברייגגען אקרבן אויף די שבועה (עתי״ט ות״י):